

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET FOLYÓIRATA

CXLIV. évfolyam • 2009. július-augusztus

ALAPÍTVÁ

1862-BEN

A Nemzeti Vagyongazdálkodási Tanács **Uzsoky András**t nevezte ki a Bakonyerdő Erdészeti és Faipari Zrt. új vezérigazgatójának.

Uzsoky András a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Agrármérnöki Karán, valamint 1993-ban a Gödöllői Agrártudományi Egyetem, illetve a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem szervezésében indított post graduális képzésen végezte tanulmányait, ahol külkereskedelmi szakmérnöki diplomát szerzett.

Több évtizedes szakmai tapasztalatait a Balatonnagyberek Állami Gazdaságban és többek között az Egyesült Államokban szerezte. 1993-tól Kecskeméten külkereskedéssel foglalkozott, 1995-től a Bosmark Kft. külkereskedelmi vezetőjeként dolgozott. Ebben az időszakban idegenforgalmi végzettségre tett szert. Ezt követően a KEFAG Zrt-nél dolgozott, ahol feladatai közé tartozott a vadgazdálkodási és idegenforgalmi ágazat válságból való kivezetése, a külkereskedelmi tevékenység fejlesztése. 2006-tól a társaság kereskedelmi vezérigazgató-helyetteseként a kereskedelmi, idegenforgalmi és műszaki fejlesztési tevékenység irányítását és felügyeletét látta el.

A Nemzeti Vagyongazdálkodási Tanács **Orbán Tibort** nevezte ki a Kisalföldi Erdőgazdasági Zrt. új vezérigazgatójának.

Orbán Tibor a Szent István Egyetem Gyöngyösi Főiskolai Karán környezetgazdálkodási és vadgazdálkodási szakirányban szerzett agrármérnöki diplomát 2002-ben, majd ezt követően a Nyugat-magyar-

PRO PATRIA IN EXTERIS emlékéremmel tüntették ki Hável György erdőmérnököt az angol nyelvű, magyar történelmi tárgyú könyvek kiadásának lelkes támogatásáért. A kitüntetést azok kapják, akik a magyarság hírnevét idegen nyelven terjesztették, vagy az ilyen munkákat anyagilag támogatták.

A képen Hável György a csatai (Felvidék) temetőben koszorúzza Lőrinczi Lajos, hősi halált halt székely honvéd sírját.

országi Egyetem Közgazdaságtudományi Karának vállalatgazdálkodási szakán mérnök-közigazdász végzettségre tett szert 2005-ben.

Több évtizedes szakmai tapasztalatait a Bakonyerdő Zrt-nél, valamint a Kisalföldi Erdőgazdasági Zrt-nél szerezte. Műszaki vezetőként több éves tapasztalattal rendelkezik az erdőgazdálkodás mindhárom fő ágazata – a fahasználat, az erdőművelés és a vadgazdálkodás folyamatainak tervezésében, szervezésében, valamint az erdészeti és ágazati irányítás terén.

A »Győr-Moson-Sopron Megye Szolgáltatáért-díj környezet- és természetvédelmi tagozata« kitüntetésben részesült **Pintér Csaba** erdőszaktechnikus, vadgazdálkodási mérnök, természetvédelmi szakmérnök, a Győr-Moson-Sopron Megyei Szakigazgatási Hivatal Földművelésügyi Igazgatósága Vadászati és Halászati Osztályának vezetője – Helyi Csoportunk titkára.

(Bolla Sándor)

A harmadik oldal

Hányszor, de bányszor került szóba elnökségi és olykor szerkesztőbizottsági üléseken, hogy ne politizáljunk! Miközben azon zsörtölődtünk, hogy a politika sokszor számunkra kedvezőtlen döntést hozott. Nem is olyan régen, szakmánk rendszerváltozás előtti képviselőjének első számú embere úgy nyilatkozott, hogy igazi érdekérvényesítés csak a nagypolitikában is befolyásos tényezők egyetértésével lehetséges. Igen, ha hagyjuk. A mostani selmecebányai vándorgyűlés előkészítésénél is finom, taktikus, politikai szemléletre volt szükség. Ezt a feladatot – amiről az érintettek tudnának csak igazán beszélni – az Ipoly Erdő Zrt. munkatársai nagyszerűen oldották meg. Különösen úgy, hogy esetünkben már külpolitikai tényezőket is figyelembe kellett venni a szervezőknek.

A bajdani béketárgyalások idején, amikor végül is eldőlt Selmecebánya hovatarozásának sorsa, külpolitikailag teljes defenzívában voltunk.

A múlt maga a történelem. Ezen – tetszik, nem tetszik – nem tudunk változtatni sem mi, sem szlovák barátaink. Trianon után a jaltai nagybatalmi megállapodás miatt következtetett be majd évszázad múlva az az állapot, hogy a vándorgyűlés szervezése bizony sok-sok álmatlan éjszakát szerzett azoknak, akik nagyon akarták, hogy Selmecebányán legyen a találkozó. Mert amennyiben a nyugati demokráciákhoz tartozhattunk volna a második világhégés után – Trianon ellenére – fel sem merült volna az a gondolat, hogy jaj, mi lesz..., mit fognak szólni..., mit csinálunk, ha..., jaj, csak ne szöjjön senki valami rosszat. Kismartonban valószínűleg három-négy évtizeddel ezelőtt is tarthattunk volna vándorgyűlést. Csak akkor nem a külbontiak, hanem a belső viszonyok miatt tehetjük volna fel a kérdést, hogy jaj, mi lesz.

A selmecebányai vándorgyűlés sikere nemcsak a bazai rendezők erőfeszítéseim miútt, hanem az együttélés jónak, európai alapértékeivel tisztában lévő, a vándorgyűlést befogadó szlovák félén is.

Mert örökérvényű az idézet, mely szerint: „számos kötelék fűzi Selmecebánya városát és a magyar erdészetet össze, s e kötelék egyike az, hogy itt bugyogott az erdészeti tudományok első forrása, itt keletkezett, innen vitte szét az erdész tudományát Magyarország felvirágoztatására, javára. Ilyen kötelék, hogy itt volt a magyar erdészeti irodalomnak első bölcsője, itt alapította boldog emlékü Wagner Károly és Diwald Adolf együletünk közlönyét. De legfontosabb kötelék az, hogy itt lobog az erdészeti tudományt hirdető fákllya a bányszati és erdészeti akadémia, melynek itt van székhelye.”

A mostani vándorgyűlés sikere reményt adhat arra, hogy előbb-utóbb Székelyföldön, Kárpátalján, a Délvidéken vagy Kismartonban mindez ismételtetű különösebb szorongás nélkül. Köszönet az Ipoly Erdő Zrt. munkatársainak.

Pápai Gábor

Tartalom

Ha Selmec hív... – Vándorgyűlés 2009.202

Selmec hívott – eljöttünk... ..	204
...elődeik nyomában	207
„Őrizzétek az ősök erényeit”	209
Közgyűlés felhőszakadás után	210
Kitüntetések átadása.....	217
Terepi és kulturális programok az Ipoly Erdő Zrt. térségében	222
Portrék, ellesett pillanatok... ..	228
Selmecebánya inspirálta gondolatok	232
Selmec – Sopron és az Alföld	233
Sylvester Lajos: Nagy Erdészatalálkozó Erdélyben	234
Varga Szabolcs: Változások az erdőmérnök-képzésben az ezredfordulótól napjainkig	235
Sikeres „Tölgyfaág-akció”	239
Katona Krisztián, Szemethy László, Hajdu Márk és Csépanyi Péter: A folyamatos erdőborítás és a vadállomány harmonikus kapcsolata a Pilis-tető bükköseinben	240
Nemzetközi erdészdiákverseny	243
 Beszámoló az ÚMVP Monitoring Bizottságának üléséről	244
Gombászás magánerdőben.....	245
Aprítéktermelési konferencia	246
Elkészült a Koppenhágai Klíma Egyezmény első tervezete	247
Sikeresen zárult tanfolyam	248
 Erdővédelmi szakosztály rendezvény	249
Egyesületi hírek	250

ERDÉSZETI LAPOK • Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata CXLIV. évfolyam 7-8. szám (július-augusztus)

FŐSZERKESZTŐ: **PÁPAI GÁBOR** • A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE: **HARASZTI GYULA**

A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: Bartha Dénes, Detrich Miklós, Lengyel László, Puskás Lajos, Sárvári János.

SZERKESZTŐSÉG: 1027 Budapest, Fő u. 68. Telefon: 201 62 93, fax: 201 77 37 • Mobil: 06 30 97 15 255 • e-mail: erdlap@mtesz.hu • www.erdeszetilapok.hu

KIADÓ: Országos Erdészeti Egyesület, 1027 Budapest, Fő u. 68. • FELELŐS KIADÓ: **DR. PETHŐ JÓZSEF elnök**

Nyomdai munkák: INNOVA-PRINT, Budapest • Felelős vezető: ifj. Komornik Ferenc

A kézirat lezárva: 2009. július 17.

ISSN 1215-0398

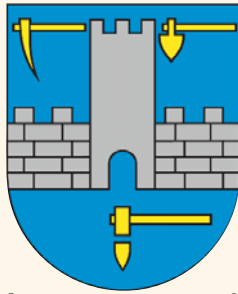
Terjeszti az Országos Erdészeti Egyesület. Felvilágosítást a lappal kapcsolatban az Egyesület ad. Megjelenik havonta.

A beküldött kéziratokat, fényképeket nyilvántartásba vesszük. A cikkek, írások nem feltétlenül azonosok a szerkesztő véleményével, azok tartalmáért mindenkor a szerző felel. Honoráriumot megegyezéssel csak felkért írásokért, illetve grafikai munkákért fizetünk.

A címlapon: Vándorgyűlés Selmecebányán. Fotó: Pápai Gábor

Ha Selmec hív...

„Selmecz (Schemniczium, Schemnicz, Stiavnitzu), Hont vmegyében, legnevezetesebb s igen régi szabad királyi bányaváros, Béctől 33, Pesttől 20, Körmöcztől 4, Kassától 29 mfdnyi távolságra. Fekszik magas kősziklás hegyek közt, részint ezeknek oldalában, részint az ezektől formált szűk völgyben, a földközi tenger színén felül 2172 lábnyomnyival, és így 195 lábbal magasabban mint Pest. Levegője a bányákból kifolyó víz, és a sok

hutákból emelkedő füst, gőz miatt nem igen egészséges; azért lakosi közt nem csak halvány képzűek, hanem golyvások is számosan találtak. Határja hegyes, völgyes, kősziklás. Főbb hegycsúcsai, honnan gyönyörű kilátások esnek: 1) a Kornberg, egy költséges víz csatornával; 2) Zsitna; 3) a kopasz, kősziklás Hechelstein, mely pestis idején menedék helyül szolgált a lakosoknak; 4) Paradicsom; 5) a csucsos tetejű Kalvaria hegye. Alkotó részei ezen hegyeknek: a nemes érczetek magában foglaló porphyr, csillámpalakó (Glimmerschiefer), anyag palakó, grnuvacke, kvarcz, kovamárvány, fekete csillám.

Áll a város a tulajdonképen való Selmeczből, és $4\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$ órányi távolságra fekvő utcákból vagy külvárosokból, melyeknek nevei: Ilodrusbánya, Schüttersberg, Steffolto, Szigliszberg, s mindenik különös plebániát formál. Jelesebb épületei: 1) a régi vár, melly most fegyvertáru szolgál; 2) a négyszegletű pompás ujjvár, ütő-órával; 3) a kamara ház, egy roppant szép épület: itt lakik a kamaragráf, s itt van a fő számadói hivatal, pénztár, probierga-

den kancellária; 4) a három emeletű városház, mellynek levéltárában mindenféle ezüst és vas bánya műszerek tartatnak, s nagy ünnepek alkalmával ezekkel felékesítve jelennek meg a bányászlegények; 5) a magosház, sóházzal együtt; 6) a Hellenbach palota. Szentegyházai közül nevezetesek: a) kath. paroch. templom, b) a régi jesuiták temploma; c) Sz. Anna temploma, d) Boldogságos Szűz temploma, e) evang. anyaszentegyház, f) a

magas hegyen épült kalvaria elragadó gyönyörű kilátással, honnan némelylyek ezt egész országban legszebbnek tartják. Itt említést érdemlenek a hegy tövében lévő tót templom, 2 szomszéd kápolnával; hátrább a hegyoldalban az ugynevezett szent lépcsők, hol különféle reliquiák tartatnak; ismét feljebb egy kősziklába vágott kápolna, mellyben Üdvezítőnk tömlőczbeli gyaláztatása ábrázoltatik; a hegy legfelsőbb tetején végre a német szentegyház 2 magas bádogos tornonnyal, s háta megett lévő kápolnával, mellyben megváltónknak teste egy koporsóban tartatik.

Selmeczen lakik: 17,000 lélek, mellynek $\frac{3}{5}$ kath., $\frac{12}{3}$ evang., 33 ref. Mind ezen tót és német ajkú lakosok 3 osztályra szakítatnak el. Az első osztályhoz tartoznak az ugynevezett bányász polgárok (Wladbürger) kiknek kötelességökben áll a bányamiveltetésben részt venni; minél fogva ők különös kiváltságokkal, nevezetesen szabad bormérési joggal élnek, s tulajdon Előljáróság alatt állnak; a második osztályt a mesterségeket, kereskedést s más polgári élet mó-

dot folytató lakosok; a harmadikat végre a bányász legények (Knappen) teszik, s mint egy 5000-en vannak. Ebből kiteszik, hogy a Selmecziek fő élelmökét bányájukban találják, mellyek kimeríthetetlenek lévén (Delius k. tanácsos és oktató szerint 1740-től 1773-ig 70 millió arany és ezüst forintra ment a bánya nyereség, jelenleg is 100,000 márka (500 mázsa) ezüstöt s mintegy 4 mázsa aranyat adnak esztendőnkint, bele számítván t. i. a Selmecz környékén létező minden bányákat; és 10,000 embernek nyújtanak kenyeret s táplálékot. De igaz is hogy a selmeczi bányászság olly tökélyvel, olly okossággal folytattatik, hogy ezt a híres saxoniai se mulja feljül. Csudálkodásra gerjesztik a vizsgálódót azon számtalan mesterséges erőművek, mellyek éjjel, nappal, tűz víz segedelmével mozgásban tartatnak, s mellyek az érzeket, s a vizet a bányákból iszonyu mélységről hozzák fel világosságra. Ezen erőművekre bocsátott víz némely hegytorkolatokban gyűjtetik öszve, s vagy a hegy gerinczén, vagy földalatti csatornában vezetetik kitűzött céljához. Minden művelésben tartott bányáknak felét kamarai és királyi költséggel dolgozzák; fele pedig privátusoké, kik fát és puskaport a kamarától kénytelenítelvén venni, s így költségök nagyobb lévén, csupán a jobb reménységű bánya-üregeket művelhetik. Leggazdagabb bánya-üreg (Schacht) mindenek közt az István nevű, melly most is, noha már 400 dolgot kell bele rendelni (ezelőtt jóval kevesebbet), esztendőnként 200,000 f. tiszta nyereséget nyújt. Ezüstön, aranyon kívül ásnak itt továbbá kevés rezet, és vasat, sok ónat s a t. és vitriolt főznek. - A bányászokat követik szorgalomban a többi polgárok is; mert itt mindennemű s jó mesteremberek találhatnak, kik közt különösen a pipacsinálók érdemlenek figyelmet, s a selmeczi cserép pipa valóban a legjobbkat tartatik egész hazánkban.

A mi jegyzésre méltóbb viszontagságait, történeteit illeti Selmecznek, ezek röviden így következnek: Első építői s lakosai e városnak Morvák voltak, a minthogy lakhelyeik nyomait most is láthatni egy hegyen. Sz. István németeket hívott ki bányaművelésre, s ez virágzó karban is volt egész IV. Béla idejéig, a mikor a Tatárok a várost egész

szén elpusztították s felégeték, a lakosok széljel szóratva sűrű erdőben rejtőztek el. Ezen elszéledt lakosokat IV. Béla nagy nehezen vissza édesgette, jeles kiváltságokkal megajándékozta, s az ezekről szóló oklevelet német nyelven adá ki, melly annyival különösebb, hogy azon időben ilyenek csupán deák vagy görög nyelven íratnak.

1. Lajos Gerad, Karlik, Siegelsberg, Seken, Kulpach falukat a városnak adja. - Zsigmond alatt a Hussiták itt nagy nyugtalanságot okoztak; továbbá Erzsébet királyné Giskrál tette fő bánya-felügyelővé. - 1442-ben szenvedt a Rozgonyi László seregétől. - II. Lajos idejében szépen virágzott a bánya művelés, hatalmasan pártfogoltatván a szorgalomnak ezen ága. Ugyan ezen király adott a szegényebb polgároknak ugynevezett Moratoria levelet, nehogy őket a hitelezők tüstént kivetkeztethessék. - Rudolf 1572-ben királyi várossá tette. - 1680-ban maga körül kőfalat emelt, melly 40,000 ftba került, s mellynek nyomai maig is látszanak. - Rákóczy Ferencz elfoglalván a bányavárosokat és így Selmeczet is: zendülés ütött ki, mivel a bányász legényeket réz pénzzel akartak fizetni. - 1710-ben 6000 embert ragadt el a pestis. - 1760-ban a bányász akadémia felállítatott s 1809-ben az erdőszeti iskola is hozzá járula. 1849. januárban itt vonult keresztül Görgey 27,000 főnyi seregével."

Fényes Elek: Magyarország geographiai szótára 1851

Selmec hívott

A különleges alkalom előkészületei a Szentháromság téren voltak láthatóak. A Leányvár felől folyamatosan érkeztek a küldöttek, a magyar erdészek képviselői.

A Szentháromság szobor környéke lassan megtelt. A Zsembery-ház kapujában két dalárda is felállt, a szlovákoké s a Szemerey Tamás, alias Kisfűl vezetete soproniak. A színpadképet Csontváry Kosztká Tivadar Selmecbánya látkepe (1902) című festménye alkotta. Szinte minden látható rajta, ami fontos az erdészszívnek. A Kálvária, a Leányvár, az E-betű a hegyoldalban, s nem utolsó sorban az Erdészeti és a Bányászati Palota.

Ott láthattuk a szlovák fél képviselőit, élükön Pavol Balzankával, Selmecbánya polgármesterével. Ott volt többek között Ján Malko, a Szlovák Erdészeti Kamara elnöke, a Tibor Lebocký, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa Mezőgazdasági, Környezet- és Természeti Védelmi Bizottsága alelnöke, László Miklós, a Bizottság alelnöke.

A színpad rendezői jobb oldalán álltak a szakma celebritásai, tudományos, politikai, állami és társadalmi vezetők: dr. Solymos Rezső akadémikus, prof. dr. Faragó Sándor, a NymE rektora, prof. dr. Náhlik András, az EMK dékánja, Herbály Imre, az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottságának alelnöke, dr. Fodor Tamás, Sopron város polgármestere, Benedek Fülöp, az MNV Zrt. vezérigazgató-helyettese, Horgosi Zsolt, az MNV Zrt. igazgatója, dr. Pethő József, az OEE elnöke, Kiss László az Ipoly Erdő Zrt. vezérigazgatója, Haraszti Gyula és Tóth Gábor az Ipoly Erdő Zrt. vezérigazgató-helyettese.

Elsőként **Pavol Balzanka** polgármester házigazdaként köszöntötte a városba sereglő sok száz erdészt:

Mint Selmecbánya, a szabad királyi város polgármestere, köszöntöm Önöket és nagy örömmre szolgál, hogy én üdvözölhetem Önöket a nyagymúltú Selmecbányán!

Bízom abban, hogy kellemesen és otthonosan érzik magukat, különösképpen ebben az ünnepélyes hangulatban, amikor Wilckens professzor emléktáblájának felavatására kerül sor.

Mintha elődeink készségének és tudásának emlékműve lenne a város. Azoknak a nagy tudású művelt embereknek, akik Európa különböző országaiból érkeztek, hogy tudásukkal és munkájukkal hozzájáruljanak építéséhez, ahhoz a formához, melyet mind a mai napig őriz.

Városunk történelme gazdag és híres. Fejlődésének legjelentősebb határköve a Bányászati Akadémia megalapítása 1762-ben, Mária Terézia uralkodónő rendeltetése alapján. A Bányászati Akadémia 1764-ben kezdte meg működését. Jellegét és minőségét tekintve ez volt az első a bányászati főiskola a világon.

Ma összejöttünk, hogy megemlékez-

zünk az Erdészeti Főiskola megalapításának kétszázadik évfordulójáról, itt Selmecbányán. 1809. Február 12-én itt hangzott el Heinrich David Wilckens professzor első előadása, az általa alapított Erdészeti Tanulmányok tanszékén. Ez az esemény a Zsembery ház épületében történt, ahol ma ünnepélyesen felavattuk az emléktáblát.

Tisztelt vendégek, barátai a Selmecbányai Akadémia üzenetének, szilárdan hiszem, hogy nemcsak az emléktábla fogja eszünkbe juttatni ezt a jelentős eseményt, hanem gondolatainkban, szívünkben is élni fog a dicső és előkelő múlt. Közös igyekezetünkkel válik, hogy e mágikus város jelene is fel legyen jegyezve Európa krónikájába. Hiszem és bízom abban, hogy megőrzik a figyelmességet és szeretetet a városunk iránt és szeretettel fognak Selmecbányára látogatni.

Fodor Tamás Sopron város üdvözlét hozta a vándorgyűlésre egybe gyűlteknek és köszöntötte a szakma képviselőit, a 200 éves jubileumát ünneplő Akadémiát. A fájó érzést, melyet a Selmeci Akadémia elvesztése okozott, enyhítette, hogy Sopronból új egyetemi város született. Erős óhaját fejezte ki, hogy a két várost összekötő kapocs egyre erősebb lesz, és ez így van rendjén, mert ez így európai.

– eljöttünk...

Viliam Pichler a Zólyomi Műszaki Egyetem Erdészeti Karáról a rektor üdvözlését tolmácsolta. Utalt arra, hogy Selmeč immár a világörökség része, s az elődök ma is büszkéek lehetnének az egyetemek közötti együttműködésre, hiszen a zólyomi és a soproni egyetem számos közös kutatást folytat.

Faragó Sándor: Szeretettel és erdészbarátsággal köszöntöm Önöket, köszönök Benneteket. Visszatértünk gyökereinkhez a mi szeretett Selmečbányánkra.

Kétszáz év már történelmi léptékkal mérve is jelentős időintervallum, 8 emberöltő, még bükköseinkben is két vágásforduló. Mennyi minden történt ezen időszak alatt a világban, országainkban, mennyit változott, alakult szakunk, hivatásunk. Ebből a 200 évből – a történelem, a sors úgy hozta – 110 évet Selmečbányán, 90 évet Sopronban élt meg, és alkotott az intézmény. E két város neve és szellemisége bennünk, magyar erdészekben eggyé forrott, a mindenkori ragaszkodás, az összetartozás, a szeretet szimbólumává vált. Boldogság számomra, s valamennyi magyar erdész számára, hogy itt ünnepel most velünk Sopron és Selmečbánya polgármestere úgy, hogy őket és városainkat is a testvérvárosi kötelék fűzi immár össze.

A szülői házat elhagyó gyermek is szeretettel, ragaszkodással tér meg az otthonhoz, így vagyunk ezzel ma itt mindahányan. Emlékezni jöttünk az alapításra, az alapítóra, a neves, sorsformáló elődökre, példaképeinkre, és köszönteni a várost, a mi szép kis városunkat, Selmečbányát. Selmeč hívott bennünket, s mi most is itt vagyunk, s örülünk, hogy itt lehetünk.

Fejet hajtani a bölcs, az Erdészeti Tanintézetet alapító uralkodói döntés előtt, emlékezni Wilckens Henrik Dávidra, első professzorunkra, emlékezni a tudás fákláját egyre magasabbra emelő utódokra, Feistmantel Rudolfra, Schwarz Frigyesre, fejet hajtani az első magyar professzori kar mára példává magasztosult tagjai, Wagner Károly, Lázár Jakab, Fekete Lajos, Szécsi Zsigmond, Illés Nándor emléke előtt. Utóbbiak már az Erdészeti Tanintézetből 1846-ban Császári és Királyi Bányászati és Erdészeti Akadémiává előlépett intézménynek voltak hírneves tanárai.

Az Akadémián folyt munka elismeréseként 1894-ben létrejött a Magyar Királyi Bányászati és Erdészeti Főiskola, ettől az évtől végzett hallgatók már mérnöki címet kaptak. Említettek kívül olyan tudós tanároknak volt ez köszönhető, mint Fodor László, Vadas Jenő, Schwarz Ottó, Bencze Gergely, Téglás

Károly, Böck Hugó, Pauer János, Boleman Géza, vagy Krippel Móric.

Az akadémia egyet jelentett ugyan az 1890-ben felhúzott új és máig csodálatos Erdészeti Palotával, de mindenekelőtt az abba tudást és lelket lehelő Európa-hírű tanári karral és hallgatóságával volt azonosítható. Így ma itt, Selmečbánya főté-

rén, a jubileumi vándorgyűlésen, első sorban neves tanáraink emlékét idézem meg, akik megalapozták bizakodásra okot adó jelenünket, és a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának reménybeli sikeres jövőjét.

Őseink tisztában voltak a tudás átadását megalapozó kutatások jelentőségével is, ezért Vadas Jenő vezetése alatt 1897-ben megalapították az Erdészeti Kísérleti Állomást. Testvérként köszönhetjük tehát itt az ERTI egykori és jelenlegi kutatóit, vezetőit, hiszen 200 éves történelmünkben jelentős hányadában együtt alkottunk a magyar erdők és erdőgazdálkodás érdekében.

Ha az elkövetkező órákban megmerítkezünk Selmečbánya hangulatában, akkor – intézményünkhöz hasonlóan – sikeres, szép, emberi, lakható várost láthatnak – a Világörökség részét. Tisztelt Polgármester Úr! Kérem, higgye el nekünk, hogy mi magyar erdészek is örü-

lünk a város sikereinek, büszkék vagyunk fejlődésére, mert Selmebányát – Sopron mellett – mi itt mindnyájan, a magunk szeretett városának tekintjük. Egyetemünk pedig hajlandó, például a Zólyomi Egyetemmel együttműködve a város jövőbeni fejlesztésén munkálkodni.

Adja ez a mai nap, az emlékek buzdításán keresztül, azt a többlet erőt, energiát, amely a jövőben képessé tesz bennünket – kit-kit a maga helyén – vállalt hivatásunk egyre tökéletesebb kiteljesítésére, erdeink, a magyar erdőgazdálkodás emelkedettebb szolgálatára.

Jó szerencsét! Üdv az Erdésznek!

Kiss László, az Ipoly Erdő Zrt. vezérigazgatója:

Szeretettel köszöntöm Önöket az Ipoly Erdő Zrt. munkatársainak nevében egyesületünk 140. vándorgyűlésén, szakmánk gyökereinél, Selmebányán. 1864 és 1900 után immár harmadik alkalommal jöttünk ide, hogy az erdészeti felsőoktatás megindításának 200. évfordulóját méltóként megünnepeljük. Eljöttünk feltárni és a jelen számára hozzáférhetővé tenni a múltban született értékeinket, erősíteni emberi és szakmai összetartozásunkat, fejet bajtani elődeink teljesítménye előtt.

Örömmel fogadtuk Elnök Úr felkérését a jubileumi rendezvény szervezésére, hisz mi Selmec kapujában élünk és dolgozunk, látóávolságban a Szitnyától.

Nincs olyan munkatársunk, akit nem érintett meg ennek a páratlan szépségű városnak a szellemisége, atmoszférája, a hagyományainkat is magába foglaló történelme, hisz Selmebánya teljességgel kifejezi, mit jelent együtt élni évszázadokon át, közben megtartani mindazt, ami érték, ami maradandó. Az arany, az ezüst csillogása letűnt, megmaradt a korábbi gazdagságból kinőtt oktatás és a tudomány, amire ma olyan nagy büszkeséggel tekinthetünk. Értékeket sokaságát fedeztettük fel és szeretnénk mindezt Önöknek is megmutatni.

A Város, a selmeci szellem mélyebb megismerését dr. Bartha Dénes és dr. Oroszi Sándor tagtársaink segítették, rajongással a hely minden rezdüléséért. Bízom abban, hogy Önöknek is át

tudunk adni ebből a lelkesedésből programjaink során.

Szeretném megköszönni támogatóinknak, az erdőgazdaságoknak, és mindazoknak, akik közreműködésükkel segítették a rendezvény megvalósulását.

Azt remélem, hogy egyesületünk bosszú időre leteheti a névjegyét Selmebányán.

Szervező kollégáim munkáját is megköszönöm az ünneplő közösség előtt, akik fáradságot nem kímélve több bő-

napja a rendezvény sikeréért dolgoznak, nem mindennapi szervezési feladatot vállalva magukra. Az vezérelt bennünket, hogy a két évszázados erdészeti felsőoktatás megindulásának méltó emléket állítsunk - büen a selmeci szellemben, ami generációkon átöröklődve összekovácsol, a szakmának közösségi erőt ad.

Köszönöm a szlovákiai kollégák, a Szlovák Államerdészet, a Soproni és a Zólyomi Egyetem, valamint a város vezetőinek segítőkész közreműködését és megtisztelő részvételét.

Jó Szerencsét, Üdv az Erdésznek!
Vela -tastia, Lesu Zdar!

Haraszty Gyula és Tóth Gábor asszisztálásával az emléktábla avatására került sor. A háromnyelvű – magyar, szlovák, német – felirattal ellátott táblát Pethő József, az OEE elnöke leplezte le.

Az ünnepség végén a résztvevők elindultak a városba...

Részlet Tassonyi Ernő, *Aki a párját keresi* című diákregényéből

„Jönnek az akadémikusok!

Leányok, mamák, fiatal özvegyek édes reménységgel várnak reájuk, mint visszatérő fecskére az eresz alja. Hiába! Selmebányán a szív nem naptár szerint jár. Az akadémikus a fecske, ő hozza a vágyteli szívekbe a már ki tudná hanyadik tavaszt.

A kocsmárosok, szabók, suszterek éhesen lesnek reájuk, mint a tengerparti halász a figyelő fáról az ívás idején vándorló tintahal seregére. Az ő szemökben az akadémikus a zsák-mány, s az október eleje a fogás ideje.

A pincékben csapra kerülnek a legtermetesebb hordók. Igaz ugyan, hogy az akadémikusok nagyobb részt sorívók, de azért nem hagyják megecetesedni a jó bort sem. Az ablakos szekrények fiókjából előkerülnek az *auf* könyvek. Melyik akadémikusnak nem *bosszújárati* a hitele? Majd megfizeti a boldog após, ha nem ő, akkor más. Tavaly még egészen kurta szoknyában ögylgő *csitri leányok*, most már izléses, bokorugró szoknyában járnak-kelnek az utcákon. Amennyire az átkozott selmeci talajviszonyok megengedik, még ringó járásra is törekesznek, tudván azt, hogy micsoda báj rejlik a szép járásban. Bizony nem megy az úgy, mint az alföldön, ahol a női alak minden porcikájának ruganyossága érvényesül a járás vérlázító ritmikusságában.

A szalonok bútorait izlésesen elrendezik, a szünet alatt lehetett összevissza is. Itt is, ott is az ablakokban cédulák hirdetik a kiadó szobákat. Akinek csak van egy fölösleges szobája azt kiadja, de csak akadémikus részére. Mert Selmecen majdnem minden háznál akad eladó leány, rokon, vagy távoli ismerős, akinek udvarló kell, ha egyébért nem is, hát időöltés céljából. Az udvarló meg ki lehetne más, mint egy szemrevaló akadémikus. Selmecen az akadémikus a pénz, a jókedv, a hatalom, a *reményteljes jövő*.”

...elődeik nyomában

Tekintettel arra, hogy a „mindenütt jelenlét” trükkjét még nem találták föl, az újságíró kollégákkal együtt az Akadémiát megcélzó belvárosi séta-programot választottuk a fölkínált 14 lehetőség közül. Be kell vallani, régen álltunk ilyen frusztráció előtt, mert nehezen tudtunk választani a csábítóbbnál csábítóbb programok közül. (lásd Erdészeti Lapok május) De nem bántuk meg, mert Mizik András szakértő vezetésével ízelítőt kaptunk az egykori selmeci diákélet helyszíneiről. Ott állt előttünk mindjárt a Zsembery-ház, a vadonatúj emléktáblájával. Csak remélhetjük, hogy ez a tábla nem válik stigmává, és romboló kezek áldozatává. Sőt, egyszer majd talán megcsodálhatjuk eme nevezetes ház belvilágát is, ahol Wilckens Henrik Dávid az első előadást tartotta 1809. februárjában, a császár születésnapján. Csak a legmerészebb álmainkban fogalmazódik meg, hogy egyszer még akadémiai múzeumot rendezhetünk be az épületben. Ott székelt a legendás Ifjúsági Kör könyvtára is (maga a kör épülete a Kamara székházától nem messze egy mellékutcában látható). De a tudomány és a kultúra mellett a szórakozásnak is jutott, hisz' itt tartották a Katalin-bálokat is.

A Városháza mellett elhaladva indulunk a Belházy- és a Leopold-épületek felé. Ezekben is oktatás folyt egykor. Nem messze onnan egy kultúrtörténeti legenda, állítólag a sarkon álló patikában segédkezett Csontváry Kosztka Tivadar, a Selmecbánya látkepe című, már emlegetett kép alkotója. A szemben lévő egykori fogadó, a Kék Szőlő névre hallgatott, amelyben a magyarérelmű diákok vertek tanyát. A német Bursch-ok a Szentháromság-tér egyik kocsójában játszottak domináns szerepet. A kiegyezést követően Selmec Akadémiája egyre inkább

magyar intézmény lett nyelvében is, és a nemzetiségi villongások elültek.

Az Óvár alatt, az egykori kémia órák helyszínén is jártunk, abban az utcában, amely alatt folyik a Selmec-patak. Akárcsak Sopronban a Rák-patak. A főutcán tisztelegünk a Jaqueline-ház előtt, ahol a névadó a kémiai-metallurgiai előadásokat tartotta egykor. Csaknem szomszéd a Mafla-sarok, ahol a megfáradt akadémisták támasztották a falat. Nem messze onnan áll az egykori pénzverde épülete, egy takaros sarokház, amely egy időre átvette Körmöc szerepét.

Csaknem szomszédja a Kamara, amely a Bányakamarának adott otthont. Ebben zajlottak a nemesfémekkel kapcsolatos legfontosabb ügyletek.

Az Akadémia főbejárata mellett elhaladva megtekintettük az egykori professzorok szolgálati lakásainak helyét adó nevezetes Fortuna-házat, amely ma szintén Narodna Kulturna Pamatnika.

Az ún. Alsó Botanikus Kertben, 1836-ban ültették az első 77 fajtát, majd 1854-ben bővítették a kertet az egyháztól megvásárolt területen a dendrológiai gyűjtemény számára. Sok vita zajlott körülötte, hogy egyáltalán alkalmas-e erre a célra, mert rossz talajú, vizenyős terület volt. A mamutfenyők telepítését is vitatták, de mint az élő példák mutatják, alkalmasnak bizonyult. Annak idején 15 fát ültettek, s ma is díszlik tüz, közel 40 méteres példány. A kertben mintegy 500 faj található.

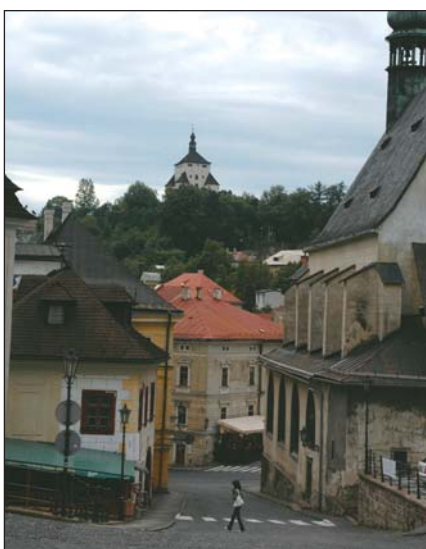
Megtekintettük az Erdészeti Palotát, amelynek aulájában ott áll az a rönk, amelyet a soproni Alma Materből toltak el ide néhány évvel ezelőtt az egyetemisták. Az első emeleti auditorium maximumban, az Akadémia egykori nagyelőadójában készült egy csoportkép, majd gyülekeztünk újból, mert sétánk egy hivatalos programmal folytatódott az Erdészeti Palota előtt. A bejáratot keretező két újjávarázsolt amforát – a Gemenc Zrt. ajándékát – avattuk föl.

Az 1892-ben átadott épületről Bartha Dénes professzor tartott ismertetőt. Az 1879-es erdőtörvény következtében megnőtt az igény az erdőmérnökök iránt. Mindez a hallgatói létszám nagyarányú növekedését vonta maga után, tehát új épületet kellett emelni ehhez a „kapacitásnöveléshez”. „Eldázhatatlan egy egészen új épület építése az erdőmérnöki oktatásnak” – jelentette ki 1885-ben Farbaky István, az Akadémia akkori igazgatója, aki egyébként a bányagéptani tanszék vezetője volt. Ez a kijelentés azért volt fontos, mert addig a bányászok és a kohászok mindenben elsőbbséget élveztek az Akadémián belül. Ezzel tehát a szakok közötti egyenlőség elve nyert polgárjogot.

A palotát 1888 és 1890 között építették föl. A hivatalos átadásra azonban csak 1892. június 26-án kerülhetett sor. A fényes ünnepségen 219 notabilitás jelent meg, köztük két miniszter, Bethlen András a földművelésügyi tárca vezetője és dr. Wekerle Sándor pénzügyminiszter. De eljött tíz országgyűlési képviselő is, köztük Farbak István, aki Selmec- és Béalábánya szabad királyi városok képviselője is volt. Az avatóünnepségen egy testület nem képviselte magát, mégpedig az Országos Erdészeti Egyesület. Azzal indokolták távollmaradásukat, hogy az erdészeket a bányászok és a kohászok mindig háttérbe szorították. Ma már tudjuk, hogy ez rossz döntés volt. Ők is belátták te-

vedésüket, és amikor 1900-ban a szomszédos Bányászati és Kohászati Palotát adták át, az avatáson már együtt ünnepeltek az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesülettel. Az Erdészeti Palotát két, több mint évszázados mamutfenyő vigyázza, a bejáratot pedig két oldalról egy-egy kehely ékesíti. Ezek újultak meg a vándorgyűlés alkalmából (a Gemenc Zrt. ajándékként), s reméljük jelképes erőt hordoznak – fejezte be avatóját Bartha Dénes professzor. Az avatáson részt vett Rudolf Valovic, az épületben jelenleg működő középfokú erdészeti tanintézet igazgatója is, aki elmondta, hogy 11 millió korona állami támogatást kaptak az épület felújítására.

Nincsenek már Selmeczi diákok...

(Dzsida József gondolatai)

Jó volna újra Selmechányán lenni,
grubenkabátos veterán diák,
kit nem izgat filisztervilág.
Egy május reggel Kiséblyére menni,
Csökligetben gyöngyvirágot szedni.
Míg a fiúk a műszerrel vesződnek,
és hangosan vitáznak és tűnődnek,
hogy jól csinálták-e a hátrametszést,
és Pista bá'nál fog-e nyerni tetszést.
Majd leülni az X lábú asztalhoz,
és hozzáfogni sörözéshez, dalhoz,
miközben messze, hegyen-völgyön
át húz

a frissen zengő lelkes Gaudeamus.
És este, mikor a kis gőzös mászva,
szuszogva döcögve az állomásra
az utcát libasorban végigszelni,
víg Bursch nótákat fújni, énekelni,
hogy akik végignézik épp az esti sétát
meghallják mind,
hogy felső geodéták vagyunk mi már,
nem zöld balek legények,
kik a lányoktól, asszonyoktól félnek.
jó volna állni a vén Fritz-ház sarkán,
és nézni, mint hullámszik színes tarkán
a sok szép Selmeczi leány.

És lesni, jön-e köztük Fodor Olga,
a divatházban akadt néki dolga,
s vajon ki lesz az oldalán?
Aztán betérni este ha sötét lesz,
pár korsó sörré, Kozák Erzsikéhez.
S ha hanyatlik le már a hold,
dalolva hazamenni éjfél tájba,
felkapaszkodni a Rózsa utcába,
s lekiáltani a Tóbiást, és tán jolt?
Jó volna a szalagot vállra venni,
s az utolsó valétabálra menni,
s egy kislányt jól megforgatni, ro-
gyáig,
hogy mikor anyja reggel hazavágyik
megkérje, hadd lehessen még maradni,
ily jót már úgysem fog többé mulatni,
se másnap éjjel titkon odaállni
egy csipkés ablak alá, muzsikálni,
a Sági bolond bandájának cifrán,
hogy a világon nincsen csak egy
kislány...

Ugye mily jó volna most mindez,
de te csak lemondóan legyintesz,
aztán bekapcsolod a rádiót,
hogy mond-e már valami szépet és jót,
hogy vannak-e még margaréták Ki-
siblyén a réten,
és lesz-e még oly szép tavasz, mint
régen,
s a szép Selmeczi lányok hová lettek,
kik egykoron a Teraszon libegtek,
és gondtalanul kacagtak, nevettek,
lány van elég,
és vannak még virágok,
de nincsenek már és nem is lesznek
többé Selmeczi diákok...

„Őrizzétek az ősök erényeit”

Azok is jól választottaik, akik lemondva a városi látnivalókról, a kisblyei tanulmányi erdőre és nevezetességeire voltak kíváncsiak. A hajdani erdőőri háztól a csökliget érintésével gyalogosan kapaszkodtunk fel a Bethlen-magaslatra. Útközben méretes bükkök lombkoronája védett a csepergő esőtől. A tengerszint felett 670 méteren lévő magaslat 1892. június 27-én az Akadémia új épületének felavatására érkezett gróf Bethlen András földművelésügyi miniszterrel kapta a nevét, aki az avatás után megtekintette a tanulmányi erdőt. Itt található a Wagner- emléktábla. Wagner Károly 1859 tavaszán e helyen intézett szöveget a hallgatóihoz a magyar nyelvű erdészeti szakirodalom megteremtése érdekében. Erre emlékezve 1900-ban az Országos Erdészeti Egyesület Selmechányán szerve-

zett közgyűlése emléktáblát helyezett el. Az avatóbeszédet Fekete Lajos, az Akadémia igazgatója mondta. Ehhez a táblához igyekeztünk. Jelen volt a táblát felújító Pílisi Parkerdő Zrt. képviselőjében Zambó Péter vezérigazgató. Pethő József elnök rövid beszédében kiemelte Wagner munkásságát és magyarságát, mely minden idők magyar erdészének legnagyobbikává emelte. Gyors fényképezkedés az emléktábla előtt, majd az egyre sűrűbben kopogó eső elől a busz felé igyekeztünk. Útközben valóságos terület-terülj asztalkám fogadta a csoportot. De nem sokáig élvezhettük a pihenőt, mert egyre gyakrabban csapkodtak a villámok. Mire az autóbushoz értünk, mintegy vezényszóra, ránk szakadt az ég, és kitaróan esett egészen a szentantali Kóhary-Coburg kastélyig.

Közgyűlés felhőszakadás után

A hirtelen jött vihar – ahogy lenni szokott – kellően kidühöngte magát, majd kisütött a nap. Igaz, közben csordultig áztatta a kastély belső udvarán a ragyogó ízléssel díszített kastélyfal előtt felállított dísztribünt és a körülötte félkörben elhelyezett székeket, amelyek – elázott huzatuk miatt – alkalmatlanná váltak a használatra. A rendezők minden eshetőségre kiterjedt figyelmisségre azonban egy kézmozdulattal átsegítette a gyülekezőket a problémán. A „ropogósra vasalt” egyenruhások egy karmozdulattal jelezték, hogy fáradjunk a kastélykertben fölállított hatalmas sátorba.

Bandor Éva narrátor:

„*E nucis fit corylus, ex glande ardua quercus,*

Exiguum nihil esse putes, quod crescere possit.”

[Magból lesz a mogyoró, makkból a büszke égetőrő tölgy,

Jelentéktelen semminek hinnéd, mi fává terebélyesedik később.]

Heinrich David Wilckens szavaival szeretnék köszönten minden kedves résztvevőt, köszönöm, hogy elfogadták megívásunkat.

Az iménti gondolat, amit Heinrich David Wilckens professzor egykori hallgatója, Nedeczey Ferenc jegyzett le, most egy jelképes fát vetít elénk: az erdészeti felsőoktatás 200 éves fáját. E ma már aggastyán korba érkezett fa ültetésének gondolata 1807 júniusában a bécsi udvari kamara, valamint a pénzverészeti és bányászati udvari kamara közös tanácsülésén határozott el. Ezután I. Ferenc osztrák császár és magyar király

1807. augusztus 30-án a főkamagrófi hivatal szervezetébe tartozó Erdészeti Tanintézet felállítását rendelte el. Helyszíniként Selmechányát szemelték ki, ahol a leendő fácskának a bányászati és a kohászati oktatás serdülő fái oltalmat, segítséget jelenthettek. Az erdészeti felsőoktatást szimbolizáló makkot 1808. január 5-én vetették el, ténylegesen ekkor alakult meg az Erdészeti Tanintézet.

A csírázó makk jó egy évvel később, 1809. február 12-én dugta hajtását a föld felszínére fölé, amikor is Heinrich David Wilckens – a császár születésnapján – megtartotta első előadását. S itt egy pillanatra álljunk meg, tisztelegjünk némán Wilckens professzor emléke előtt, aki a magoncot, később a csemetét majd negyed évszázadon át, egy fa életének a legnehezebb időszakában ovtá, védelmezte, s neki köszönhetően növekedhetett, gyarapodhatott. Az egyre életerősebb, büszke fa koronájából a történelem viharai hol kisebb, hol időnként nagyobb ágakat hasítottak le, de az őt óvó kezeknek köszönhetően sebei hamar begyógyultak. E fa hat évtizeden keresztül csak német szót, szakkifejezéseket hallott, mígnem az 1868/1869. tanévtől kezdve – Wagner Károlynak köszönhetően – magyarul beszélnek hozzá. Ezt a jeles tényét ünnepelték meg az erdészek 1900. július 1-jén az Országos Erdészeti Egyesület második selmechányai közgyűlésén. Most, amikor az egyesület 140. vándorgyűlését rendezzi, ismét itt, Selmeceen találkozunk.

A mi fánknak is köszönhető, hogy Selmece iskolavárossá fejlődött, ennek a fának is betudható, hogy Sopron egyetemi város lett. Igaz az idősebb fát –

mint köztudott – már nagyon nehéz átültetni, de a kényszerű átplántálás végül is eredményes volt. Sopronban a tölgy tudott „akklimatizálódni”. 1952-ben a Selmece–Soproni erdészeti felsőoktatás testvére is megszületett Zólyomban.

A két évszázad feletti büszkélkedés közben ne feledjük, hogy az erdészeti felsőoktatást jelképező fánk gyökerei német és osztrák honba nyúlnak, nem felejthetjük Wilckens és Feistmantel professzorokat, nem felejthetjük a magyar szaktanárokat, a bányász és kohász szaktársakat.

Aggastyánunk levelei minden évben lehullanak, minden évben ifjú erdőmérnököket vet szanaszét a szél Európában, akik mindannyian fölemelt fővel hirdethetik: egyetlen közös fáról származunk.

A kastély jelenlegi „ura” **Marian Číž**, a vendéglátó szentantali múzeum igazgatója köszöntötte az ünnepi közgyűlésen megjelenteket. Filozofikus eszmefuttatással az erdő nevében megköszönte az éltető esőt, kérve a jelenlévőket, hogy aki tette, ne bánkódjon. Rámutatott, hogy a múzeum a történelem tárgyi gyűjteménye, mely összekapcsol országokat, kultúrákat.

Ezután **Pethő József** elnök lépett a mikrofonhoz: Tisztelt Magyar Erdészek! A magyar erdészeknek „nem valami közönséges napja” ez a mai. Az Országos Erdészeti Egyesület tagsága 109 év után harmadszor jött el Selmechányára, hogy éves – száznegyvenedik – Vándorgyűlést, Közgyűlést szeretett városában tartsa. Az évek óta dédelgetett álom valóra vált. Természetesen kellett ennek megvalósításához olyan szervező csapat, melyet a Balassagyarmati helyi Csoportunk tisztelt tagsága, az Ipoly Erdő Zrt. minden akadályt leküzdő lelkes kollektívája képviselt. Még az utókor jogos ítélte előtt – minden pátosz és túlzás nélkül – kijelenthető, hogy a szakma erdészettörténeti tettet hajtott végre. Remélem, nagyra becsült elődeinkhez hasonlóan – akik 1864-ben és 1900-ban előtűntek itt jártak – méltó módon adóztunk emberi és természeti értékeink védelmében.

Amikor ma negyed tizenkettőkor Selmechánya főterén, a Szentháromság téren felhangzott szlovák, magyar és német nyelven a Cantus Preases-ek művészi tolmácsolásában a Gaudeamus igitur... diáknóta, a főteret betöltött s a tűző nappal dacoló hétszáz magyar erdész szíve megtelt a hála, a tisztelet és szeretet melegével. A Zsembery-ház mellett álltunk, amelyben 200 évvel ezelőtt – 1809. február 12-én – Henrich David Wilckens, az Erdészeti Tanintézet kinevezett tanára megtartotta első előadását. Ezen a helyen kapott lángra a magyar erdészeti oktatás – már 1770-től – parázsló szikrája, hogy földrészen át, sugárzó szellemi erővé váljon. Tiszteletünk és hálnk jeléül – Selmechánya városával és a szlovák erdészekkel együtt – e nevezetes ház falára felhelyezett magyar, német és szlovák háromnyelvű Emléktáblát avattunk. Mind-

két nemzet képviselőinek emelkedett hangú beszédei kifejezték, hogy a magyar erdészeti oktatás bölcsője, a magyar erdészek „búcsújáró helye” továbbra is egy reményteljes jövő kiindulópontja a Kárpát-medence erdészei számára.

Ezután a magyar erdészettörténet legalaposabb hagyományaira építkező és kimunkált szakmai és kulturális „vándorlás” következett számtalan helyen – a résztvevőket a reménytelen választás elé állítva. Emiatt senki se bánkódjon, hisz tudjuk: Selmec... számunkra egy egész életen át tartó szakmai forrás, mindig újabb és újabb felfedezést és ismeretet adó terep, „nőttön nő tiszta fénye”.

És most itt vagyunk lelkiekben és szakmailag feltöltődve – a viharos időjárástól kissé megzavarva -, hogy az ünnepi Közgyűléssel folytassuk a szépen induló napot.

Az OEE közgyűlésein – története során mindig – a jelen legfontosabb dolgait vette görcső alá; azokat, amelyek a lege-

rőteljesebb hatással lehetnek az erdészszakma, így az Egyesület jövőjére is. Most az erdőmérnökképzés van soron.

Már évekkel ezelőtt, amikor az ún. Bolognai folyamat „titkos féreg foga” rágni kezdte a magyar erdészeti felsőoktatás bástyáit, s 2008-ra az aljáig hatolt, az OEE felemelte szavát. Mivel NYME Erdőmérnöki Kara H. D. Wilckens, kinevezett tanár 1808. június 16-ára előterjesztett részletes tantervét tekintette az erdészoktatás kiindulópontjának, így 2008 lett az utód egyetem megemlékezésének éve. Az OEE pedig az adott évre az ERTI 110 éves évfordulójára való megemlékezést ütemezve kényszerült a 2009-es év választására. A lényeg: az előző évben is és most is határozottan kiálltunk és kiállunk az osztatlan, a klasszikus erdőmérnökképzés visszaállítása, illetve továbbvitele érdekében – kizárólag Sopronban. Azért, hogy ennek a fontos ügynek igazi súlyt adjunk: Közgyűlésünk előterébe helyeztük. Erre az ősi Alma Materben, ahol mindezek megalapozása megtörtént, jobb helyet nem is találhattunk volna. Itt vagyunk tehát, hogy újra hitet tegyünk arról, hogy az erdő sokrétűségéhez, annak humán megközelítéséhez a természet-, műszaki és közgazdasági tudományok komplex együttese szükséges, azok egymásra épülő osztatlan szinten történő felépítése révén érvényesülhet csak a jó erdőmérnökképzés.

De más oka is van annak, hogy kiemelt éves találkozóink színhelyéül erdészszívünk mélyén rejtőző helyet választottuk. Töltekezni jöttünk, gyógyírt találni szakmánk sérüléseire, sebeire; szembesülni napjaink erdészetben is fellelhető erkölcsi lazulásával. „Haza-vinni” az oly sokat emlegetett „selmeczi szellem” javító kisugárzását.

Tisztelt Erdészek!

A Kárpát-medencében, de szűkebb hazánkban is csak akkor maradhatunk talpon, ha felvértezzük magunkat szakmai tudásból és erdőszeretből. Ha az igazságra, a tisztességre, a becsületre törekszünk, ha lesz erkölcsi tartásunk, mely megvéd minden szakmai és emberi szélsőségtől. Ne vesszen ki a szociális érzékenység, emberség és empátia a vezetőkből, mely így lehet ment-svára erdőnek és az erdő munkásainak. Uralkodjék a közösséget egybetartó szolidaritás, az erdészársadalmat fenntartó bajtársi együvé tartozás. Elengedhetetlen az elődöktől örökölt hagyomány megtartása és továbbadása, és az ősök által kitaposott jó út követése. Íme a „selmeci szellem” alapelvei, az erdészeti humánökológia alapjai, melyek nélkül nincs demokrácia, de önbecsülést adó munka sem. Az Egyetemnek is kiemelten nagy itt a felelőssége, hogy az oktatáson túl, a fenti elvek szerint nevelje hallgatóit, mert csak így lesz teljes értékű a megszerzett diploma.

Ha az előzőekben ismertetett elvek alapján vizsgáljuk meg az előző, 2008. évi tetteinket, természetesen találunk a jó szakmai felkészültségre és a közösségi összefogásra vonatkozóan kiemeléssre érdemes tetteket. Így, az erdészszakma teljes köre kiállt az osztatlan erdőmérnökképzés visszaállításáért. Továbbá, az állami erdőterületek egy vagyonekezelőnél való tartásáért is komoly és egyetértő műhelymunka folyt, eredménnyel. Az új erdőtörvény sikerre vitelében ugyancsak osztozik az erdészszakma színe-java. Ami kimondottan Egyesületünk kézjegye, az elmúlt évünk mai közgyűléssel záruló időszakra eső – egy szűk „ipolyi csoport” önzetlen, áldozatos, akadályt nem ismerő – munkája az Erdészeti Lapok – 1862-től, a kezdetektől napjainkig – történő digitalizálása.

Megkerülhetetlen, hogy ezen a helyen ne vetnénk egy pillantást az Akadémia és az OEE közös történetére, s egyetlen személyt, Wagner Károlyt, ne emelnénk a figyelem középpontjába. Egyik legjelesebb szakmai elődünk tiszteletére szeretném meggyújtani a megemlékezés lángját. Akadémiai tanárként nevéhez fűződik a magyar erdészeti szaknyelv 150 évvel ezelőtt felvetett gondolata, vagy Divald Adolffal együtt az Erdészeti Lapok 1862. január 1-jétől történő elindítása. Meghatározó szerepe volt az OEE magyarrá válásában (1866), az Akadémián a magyar nyelvű előadások elindításában (1867), az Aka-

démia oktatási rendszerének megreformálásában (1867–72). Jelen év, 2009. halálának (1879. dec. 21.) 130 éves, majd a következő 2010. születésének (1830. október 8.) 180 éves évfordulója lesz. A magyar erdészet forradalmára és nyelvújítója méltó arra, hogy 2009 decemberében ünnepi ülésel indítsuk a 2010-es Wagner Emlékévet. Rendezvényeinkre minden tagtársunkat már most hívom.

Befejezésül, kérek minden jelenlevőt, hogy legyen holnap is résztvevője vándorgyűlésünknek, Börzsöny és Palócföld nevezetes erdő- és kultúrtájain. Tiszteljük meg az ipolyi kollégákat érdeklődésünkkel – gazdasági eredményeik és mintaszerű egyesületi munkájuk alapján egyaránt érdemesek erre.

Vivat, crescat, floreat Akadémia! Vivat Professzores!

Üdv az Erdészeknek! Jó Szerencsét!

* * *

Sírman Ferenc FVM szakállamtitkár beszédéből idézünk:

Tisztelt Közgyűlés, szlovák és magyar erdész kollégák! Mint mindenki a mai napon, én is e hely szellemét megidézve, az erdészeti felsőoktatás 200 éves évfordulója, és az Egyesület jubileumi 140. Vándorgyűlése előtt tisztelegve kívánom ünnepi hozzászólásommal köszönteni Önöket.

Kevés olyan szakma van, mint az erdészeké, ahol a hagyományok és az elődök tisztelete ilyen mélyen gyökerezik. Ez nagyszerű dolog, erőt ad sokaknak a mindennapokban, ugyanakkor jelentős kötelezettségekkel is jár: amit az elődök elértek, meg kell őrizni, tovább kell adni, s ha lehet, azon jobbitani.

Ennek megfelelően az erdészeti igazgatás terén nem kisebb ember, mint Kaán Károly nyomdokaiiba kell lép-nünk. Egyfelől a feladat könnyű, mert Kaán Károly 1920-ban, 53 évesen, óriási erdészeti szakmai és közigazgatási tapasztalat birtokában, „Erdőgazdaságpolitikai kérdések” című művében megfogalmazta a magyar erdészeti poli-

tika azóta is érvényes célkitűzéseit. Másfelől viszont a nehézségeket mutatja az, hogy majd 90 év alatt sem sikerült ezeket a célokat maradéktalanul megvalósítani.

Ennek okát ő így fogalmazta meg:

„Sajnos a magyar nép az erdő jelentős nemzetbáztartási szerepét a múltban nem tudta kellően felismerni!... Magyarázatát ennek abban látom, hogy a múlt gazdasági politikája nem is törekedett arra, hogy a természet iránt olyan fogékony magyar népléleknek alkalmat adjon az erdő megkedvelésére és gazdasági jelentőségének felismerésére!”

2009. május 25-én kihirdetésre került az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény, sorrendben a 6. erdő-törvény.

Egy olyan szakmai törvény került elfogadásra, amely egy gazdasági válság és a mindennapos politikai csatározások hatásait úgy élte túl, hogy célkitűzéseiben nem módosult, és úgy gondolom, hogy Kaán Károly elveinek és gondolatainak a továbbvitelét jelenti. Abban, hogy ez így történt, meggyőződésem szerint orosz-lánrésze volt azoknak az erdészeknek, akik a selmeci hagyományokat követő magyar erdészeti oktatásból merítették tudásuk legjavát.

Kaán Károly is felismerte, hogy a Kárpát-medencében élők egymásra vannak utalva, és ennek megfelelően a szomszéd államokkal való jó kapcsolat fenntartását, a hiányzó közös európai erdészeti politika kialakítását szorgalmazta.

A törvény az európai erdészeti politikai célok fő fórumaként az Európai Erdők Védelme Miniszteri Konferenciák határozatait, valamint az uniós Erdészeti Stratégiát és Cselekvési Tervet ismeri el, és azok nemzeti szinten történő megvalósítása érdekében a Nemzeti Erdőprogram megalkotását és végrehajtását rendeli el.

A klímavédelem és a biológiai sokféleség megőrzése érdekében fontos szakmai előrelépésnek tekinthető az erdő természetes állapotának elkülönítése, és az erdőgazdálkodási tevékenység ezek szerint történő eltérő szabályozása.

A körzeti erdőtervezést továbbra is állami feladatként deklaráltuk, mivel annak fontossága az állami felügyelet szempontjából továbbra sem csökkent.

Annak érdekében, hogy a magyar néplélek mindjobban megismerje és megkedvelje erdeinket, a nyilvánosság képviselőit az Országos Erdő Tanácson keresztül be kell vonni az erdészeti po-

litika formálásába, az állami erdőtervezés során gondoskodni kell a lakosság széles körű tájékoztatásáról, és országos szinten intézményesíteni kell az Egyesület által már évek óta megszervezett Erdők Hete programsorozatot.

E törvényi célok elfogadását követően tehát az a feladatunk, hogy az erdők és az ember szövetségének erősítése érdekében a törvény szellemének együtt szerezzünk érvényt. Olyan hosszan tartó és erős egységet kívánok tehát az erdészeknek, mint amilyen az erdei életközösség tagjai között kialakult.

Üdv az erdészeknek!

Benedek Fülöp az MNV Zrt. vezérigazgató-helyettese azzal kezdte mondanóját, hogy a mai nap megerősítette: nagy erő rejlik az összefogásban. Ez példaértékű lehet a politika számára is. Ez az évszázados hagyomány a politikusoknak is „táplálékot” jelent. Bizton az reménykedhet a jövőben, aki a múltat megbecsüli.

Felhívta a figyelmet, hogy a tudatos erdőgazdálkodás még régebbi múltra tekint vissza, mint a 200 éves felsőoktatás.

Magyarországon már több mint 2 millió hektár erdő van, és elismerésre méltó az a munka, amit az erdészek végeztek az erdők, a fenntartható fejlődés, az egészséges élet érdekében.

A vezérigazgató-helyettes felidézte, sokat vitatkoztak korábban, hogy van-e jövője az államerdőzetnek. Igen, van! – adta meg a választ. – Régen is a királyi, a kincstári erdők tartották fenn a folyamatosságot. Tehát az erdőgazdaságoknál az erdő jó helyen van. Elmondta, hogy nem szándékoznak olyan átszervezéseket végrehajtani, amelyek a racionalitáson túlmennének. Ezzel együtt a megkezdett átszervezések folytatódnak.

Ugyanakkor tudja, hogy a társadalom érzékenyen reagál az erdővel kapcsolatos változásokra. Leszögezte, hogy az erdők gazdasági igénybevétele csökken, a közjóléti funkció pedig erősödik. Ebben az évben 1,5 milliárdot fordítanak közjóléti kiadásokra.

Kiemelt szerepet tulajdonít a határon átívelő kapcsolatoknak is, ezért azokat bátorítani szeretné.

Hangulatteremtőnek a Szóttos néptánc-együttes mutatott be repertoárjából néhány darabot.

Martin Moravčík CSc, az országos Erdészeti Központ vezérigazgatója: Büszkeséggel tekintenek ők is a közös XVIII–XIX. századi elődökre. Elmondta, hogy a Nemzeti Erdőprogram és az erdőstratégia keretein belül több programot dolgoznak ki, amelyek illenek az európai erdőstratégiába.

Valamennyi állami és magánerdő gazdasági tervek szerint működik, ezeket az állam finanszírozza. Erdeik 26 százaléka – mintegy 2 millió hektár – védett, amelyeken a hektáronkénti átlagos fatömeg 234 m³.

Jelenleg az állami erdők aránya 55 százalék. De utalt arra, hogy a magánosítással kapcsolatos tulajdonrendezés még nem fejeződött be.

Nem titok, hogy a szlovákiai erdőgazdálkodás is sok gonddal küszködik. Ezek egy része az emberi beavatkozással kapcsolatos: a lucfenyvesekkel kapcsolatos problémák, a viharkárok, szél-döntések, hó- és fagykárok, és a különböző biotikus károk (szú, gomba). A társadalom ugyan elismeri az erdők

sok funkcióját, de a támogatás jelentősen csökkent. Szlovákiában egy hektárra vetítve 2,6 €, míg máshol ennek többszöröse.

Megemlítette, hogy nem megfelelő az együttműködés és koordináció a többi kapcsolódó ágazattal. Növelni kell az erdészet versenyképességét. A mintegy 300 munkatársat foglalkoztató Nemzeti Erdészeti Központ egyik kulcskérdése az erdészeti politika. Elismerését fejezte ki a Országos Erdészeti Egyesületnek, amely ilyen gazdag hagyományokat képes életben tartani. Köszönetét fejezte ki a selmeci erdészeti kutatóállomás 1898-as megalapításáért.

Jan Malko, az Szlovák Erdészakamara elnöke elmondta, hogy szervezetük nem állami, és apolitikus érdekvédelmi tömörülés. Kifejtette, hogy a kamara jelenleg is keresi a helyét, és arra törekszik, hogy az alapfeladatai mellett a társadalom számára kommunikálja az erdészek munkáját.

Az elnök méltatta a Selmeci Akadémia hatását egész Közép-Európa erdőgazdálkodására. Kevés szakma büszkélkedhet ilyen gazdag hagyományokkal. Tisztelettel tekintenek a közös intézményre, ahol a legmagasabb képesítésű szakembereket képezték ki. Kiemelte, hogy az erdészek Szlovákiá-

ban is védik a kiharcolt pozíciójukat, és abban bíznak, hogy nemcsak a társadalom széles körei, hanem a politikusok is megismerik az erdészet jelentőségét, és ezzel tekintélyt vívhatnak ki. Szorgalmazta, hogy gyakoribb találkozásokra és tapasztalatcserékre volna szükség.

Milan Golis, a Szlovák Magánerdőtulajdonosok Tanácsának elnöke: A 11. században az éppen kialakulófélben lévő történelmi Magyarország területének nagy részét erdőségek borították. Az itt található őserdők még nem voltak magántulajdonban, hanem ún. „res nullius” területeknek tartották azokat, melyek tulajdonjoga az egykori törzsek főnökeiről az új államalakulatra szállt át, az ún. kamaraerdők formájában. Ezek a területek kerültek később királyi adományként az egyházi és a világi előljáróságok képviselői között felosztásra. Napjainkban Szlovákiában az állami tulajdonban levő és a magánerdők aránya 53% a 47%-hoz a magánerdők javára. A magántulajdonban levő erdőknél 47% társulási tulajdonról, 27% egyéni tulajdonról, 19%-ban községi és 7%-ban egyházi tulajdonról van szó. Vagyis egy nagyon sokrétű, nézeteiben nem egyöntetű közegről van szó, mely közegnek azonban nagyobb részt kellene vállalnia az erdőgazdálkodási politikában a normák vagy a megfelelő jogi környezet kialakításában. Jelen esetben különböző formákban kb. 250 ezer erdőtulajdonosról beszélhetünk, közülük azonban csak elenyésző részben vannak olyanok, akik rendelkeznek pl. internet hozzáféréssel, vagyis a csoport nagy részével az állam nem tud rendszeres kommunikációt kialakítani. A demokratikus folyamatok hatására 1989 után a magántulajdonban levő erdők tulajdonosai négy meghatározó, működőképes és általánosan elfogadott szövetségbe tömörültek. Az integrációs törekvések csúcsát 2006-ban a Szlovákiai Magánerdő Tulajdonosok Szövetségének Tanácsa nevű szervezet jelentette, mely tanács képes egységesen fellépni és képviselni tagjainak érdekeit, ami kivételesen nagy jelentőséggel bír az álla-

mi szervek esetében, ill. az erdőgazdasági politika alakításában.

Mivel jelenleg ezt a szervezet képviseli, engedjék meg, hogy szívből üdvözljem a 140-ik vándorgyűlés összes résztvevőjét, mely találkozó a selmecbányai erdészeti oktatás megalapításának 200. évfordulója jegyében kerül megrendezésre, ugyanakkor köszönöm a szervezőknek a meghívást és a lehetőséget, hogy felszólalhatok.

Megemlékezés elhunyt tagtársainkról

A klopacska figyelmeztető ütemére az Erdészhimnusz halk éneke alatt Schmock Melinda égő bányászmeccsese emlékeztető fényével Ormos Balázs főtktár olvasta fel az elmúlt évi vándorgyűlés óta elhunyt tagtársaink névsorát.

Antal József – erdésztechnikus
 Balogh Béla – erdőmérnök
 Bárdos Béla – erdész
 Barkóczy László – erdőmérnök
 Beiwinkler Győző – erdőmérnök
 Berkenyei András – erdőmérnök
 vitéz Bodnár Attila – erdésztechnikus
 Bóna Péter – egyéb középfok
 Csóka Lajos – erdésztechnikus
 Dévényi Gusztáv – erdőmérnök
 Drávecz Andor – erdésztechnikus
 Dvorszki József – erdőmérnök
 Frányó Imre – erdésztechnikus
 Fullér József – erdésztechnikus
 Dr. Gergác József – erdőmérnök
 Gyurkó Pál – erdőmérnök
 Hadnagy János – erdésztechnikus
 Dr. Hajdú Gábor – erdőmérnök
 Halász László – erdőmérnök
 Dr. Halupa Lajos – erdőmérnök
 Henter Pál – erdőmérnök
 Hermann Rezső – erdésztechnikus
 Hodai Pál – erdésztechnikus
 Horváth Zoltán – faipari mérnök
 Ipsits Lajos – *Bedő-díjas* erdőmérnök
 Jaksza Ferenc – erdésztechnikus
 Jancsó Gábor – erdőmérnök
 Karakai Imre – erdésztechnikus
 Kertész Károly – erdőmérnök
 Kiss Gyula György – erdőmérnök
 Koncsos István – erdésztechnikus

Kovács Péter – erdőmérnök
 Kurucz Béla – erdőmérnök
 Dr. Madas András – erdőmérnök

Örökös Tiszteletbeli Elnök

Malinák János – erdésztechnikus
 Márczis Béla – erdőmérnök
 Mitnyik László – erdőmérnök
 Molnár László – erdésztechnikus
 Nagy Csaba – egyéb felsőfok
 Nagy Mihály – erdőmérnök
 Németh Ferenc – erdőmérnök
 Pál István – egyéb felsőfok
 Pankotai Eszter – erdőmérnök
 Papp Sándor – erdésztechnikus
 Pósi Adalbert – erdésztechnikus
 Rácz Győző – erdőmérnök
 Schulteis György – erdőmérnök
 Soós Zoltán – erdőmérnök
 id. Szabó Ferenc – erdésztechnikus
 Szel Ede – erdőmérnök

Szemes Sándor – erdőmérnök
 Szigeti Nándor – erdőmérnök
 Szabolcs Béla – erdész
 Tuza László – erdésztechnikus
 Újházi Béla – erdőmérnök
 Újvári Ferenc – erdőmérnök
 Vajda Sándor – erdőmérnök
 Várkonyi Vilmos – erdőmérnök
 id. Wisnovszky Károly – erdőmérnök
 Zachar Miklós – erdésztechnikus
 Pethő József elnök bejelentette, hogy egyesületünk örökös elnöke, Madas András tagtársunk 91 éves korában az elmúlt héten csendesen eltávozott közülünk.

A bányászmeccses lángjának kihunyása után újra a Szöttes együttes műsora következett, majd a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának dékánja lépett a mikrofonhoz.

Náhlík András: Alig egy éve ünnepeltük Sopronban az erdészeti felsőoktatás 200. évfordulóját. 1808. január 5-én keltezték ugyanis azt a dokumentumot a magyar udvari kancel-

lária számára, amelyben hivatalosan közölték az Erdészeti Tanintézet létesítését és Henrich David Wilckens kinevezését akadémiai tanárrá és egyben bányatanácsossá. Ám az oktatás elkezdésének előkészületei újabb 1 évet vettek igénybe, így Wilckens 1809. február 12-én kezdte meg előadásait, ünnepélyes külsőségek közepette, a főkamagrófi hivatal jelenlétében. Ezért a megemlékezés felsőoktatásunk kezdeteiről ez évben is aktuális, és hol is lehetne méltóbb helye, mint Selmechányán, erdészeti felsőoktatásunk bölcsőjénél. Vessük tehát össze a mai helyzetet a történelmi idők eseményeivel, hiszen a mai fejlemények csak történelmi összefüggésben, történelmi fejlődésük vizsgálatával érthetőek meg és értékelhetők.

Alighogy Wilckens előadásaival elkezdődött az önálló erdészeti felsőoktatás, meg kellett küzdeni I. Ferenc tanügyi rendelete, a második *Ratio educationis* intézkedéseinek következményeivel. A rendelet csökkentette a középiskolában a természettudományos oktatást, ezért az akadémián előkészítő tanfolyamokat indítottak matematikából és fizikából.

Korunkban pedig, a rendszerváltoztatás után szembesültünk a középiskolák tananyagának csökkentésével, és a természettudományos tárgyak ismeretanyagának visszaszorulásával. A történelem ismétli önmagát...

Wilckens, nem sokkal azután, hogy 1809-ben megkezdte előadásait, felismerte a műszaki ismeretek oktatásának fontosságát, és az eredeti tananyagot már ki is egészítette, megerősítve a műszaki képzést: bevezette a mechanika és a géptan oktatását, a magánerdészeti tanulók pedig földmérést is tanultak.

1872-re a Wagner Károly által véghezvitt átszervezés következtében a

szaktudományokat a kor nemzetközi színvonalának megfelelően oktatták. Mondhatjuk, hogy ekkor alakult ki az erdészeti műszaki oktatásának tartalma, szerkezete.

És megint a jelenkor: karunk egyik legnagyobb kihívása, hogy hogyan tudjuk megőrizni az oktatás színvonalát. Ezt várja el tőlünk a szakma, ez jelent biztosítékot a munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre.

Itt kell megemlítenem az 1872-es wagneri átszervezést. A képzés megerősödése mellett negatívuma is volt ennek az időszaknak, nevezetesen megszüntették a kötelező tanrendet, vagyis a hallgatók szabadon választhatták meg lehallgatandó tárgyaikat és vizsgaszabadságot vezettek be, melynek értelmében nem volt kötelező a félév végén vizsgázni. Mindez már a korabeli értékelések szerint is visszavetette a hallgatók tudásanyagát, tanulmányaikban elmaradtak. A változás 4 évre rá következett be, amikor rendszabályt bocsátottak ki az új tanrendszerről. A hasonlóság a ma problémáival kísérteties.

De nem csak az említettekkel összefüggésben követjük el ismét a régmúlt hibáit, hanem például a képzés szerkezetét, időtartamát tekintve is. 1861-ben a bécsi pénzügyminisztérium az akadémia javaslatára a 3 éves erdészeti oktatást 2 évesre degradálta. 1865-ben ismét 3 éves. Az 1872-es átszervezés kétféle képzést határozott meg: képeztek általános erdészt és erdőmérnököt. Az előbbi 3 éves, az utóbbi 4 éves képzés volt. Az 1904. évi reorganizáció révén, munkaerő-piaci kereslet híján megszűnt a 3 éves általános erdészeti tanfolyam, ettől kezdve okleveles erdőmérnököket képeztek, a képzés egységes és 4 éves,

később, 1934-ben 4,5 éves, 1957-től 5 éves lett.

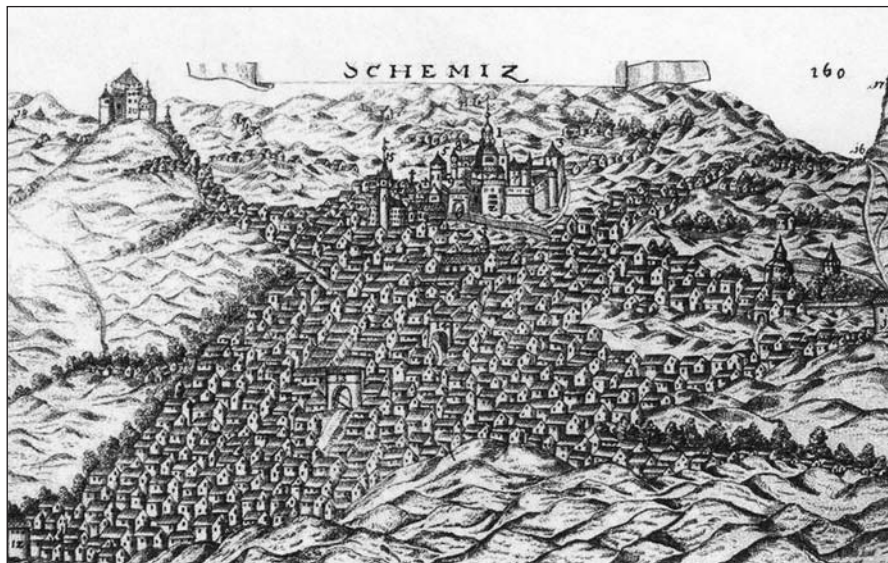
Ma pedig itt van a bolognai folyamat, melynek következtében gyakorlatilag visszatértünk az 1904-es reorganizáció előtti állapothoz.

Ha már az európai tendenciákat követjük, sokkal fontosabb lenne a felsőoktatás nyakló nélküli liberalizálása helyett az állam oktatásirányító funkciójának fenntartása, és az oktatáspolitikai további professzionalizálása, valamint az oktatás és a gazdaság, illetve a szakképzés és a munkaerőpiac, illetve a vállalati gazdálkodás közötti kooperáció erősítése. Különösen, hogy tudjuk, az erdőmérnök-képzés átalakítása a bolognai folyamatnak megfelelően egész Közép- és Kelet-Európában a mienkhez hasonló problémákat vetett fel.

A kiegyezés után Wagner Károly, akít az erdészeti szakoktatás átszervezésére kértek fel, a gyakorlati oktatás hiánytalan megvalósítására és elősegítésére kérte, hogy a kisiblyei tanulmányi erdőt adják át az akadémia tulajdonába, teljes kezeléssel és felelősséggel. A kérést a pénzügyminisztérium megalapozottnak találta, és a kisiblyei gyakorlati oktatást szolgáló erdőt az akadémia önálló kezelésébe adta.

A probléma újratermelődött az akadémia Sopronba költözése után. A megoldást ekkor is megtalálták. 1945-ben a földművelésügyi miniszter az erdőmérnöki kar használatába adta tanulmányi erdőgazdaság céljára azokat a most már államosított erdőket, amelyek korábban Sopron város tulajdonában voltak.

És a jelenkor: a Nyugat-magyarországi Egyetem évek óta szeretné elérni a Tanulmányi Erdőgazdaság vagyongazdálkodási jogának átruházását – sikertelenül.

Végül a Vándorgyűlés aktualitása okán engedjenek meg néhány gondolatot a szakmai kapcsolatokról, kiemelten az Országos Erdészeti Egyesülettel fennálló viszonyról, amely mindenkor szoros volt és együttműködő. 1851-ben a Magyarországon élő erdészeti szakemberek megalapították az *Ungarischer Forstvereint*, azaz a Magyar Erdőszegyletet, amely egy évre rá a birodalmi erdészeti egyesülethez csatlakozott. Az egyesület nyelvében német, szívében, cselekedeteiben magyar volt. 1866. december 9-én rendkívüli közgyűlés keretében alakult át Országos Erdészeti Egyesületté. És egy másik, a szakma szempontjából fontos esemény: 1862-ben Divald Ferenc és Wagner Károly megalapították az Erdészeti Lapok szakfolyóiratot.

A szakma és az akadémia egységes kiállása tette lehetővé már a kiegyezés előtt a magyar erdészek szakmai közösségének megalakulását, a magyar nyelvű szakfolyóirat indítását, majd – fokozatosan – a magyar nyelvű erdészképzés megvalósítását.

És ma, ha meg akarjuk tartani strukturáinkat, szervezetünket, mindazt az értéket, amit az elmúlt évtizedekben létrehoztunk, ha meg akarjuk akadályozni szakmánk perifériára szorulását,

megint összefogásra, ugyanilyen egységes kiállásra van szükség.

És akkor fel kell tennünk a kérdést: mi lehet ma fontosabb, mint a vándorgyűlésen, az erdészek eme legfontosabb közösségi eseményén személyes jelenléttel súlyt adni ennek az ünnepnek? Vezérigazgatónak és integrátornak, erdészoktatónak és kutatónak, erdésznek és erdőmérnöknek egyként itt kellene lennie. És mi lehet fontosabb, mint a megalkuvással és megalkuvás nélkül történő összefogás szakmánk ügyének előmozdítása érdekében? Megalkuvással, mert lehetnek szakmánkon belül is eltérő részérdekek, belviszályok, amelyeken felül kell emelkednünk. És megalkuvás nélkül, mert nem hajthatunk fejet szakmánkat szétziláló külső törekvések előtt. És éppen ezért fenntartás nélkül kell elfogadnunk minden, a szűkebben vett szakmán kívülről nyújtott segítő kezet, mindazokét, akik szakmánk érdekeivel azonosulni tudnak, mert vannak ilyenek, lett légyen szó miniszterről, szakállamtitkárról vagy képviselőről.

Összefogásra van tehát szükség, és hitem szerint az összefogást csak és kizárólag az Országos Erdészeti Egyesület tudja létrehozni. Aki ezt a demokratikusan megválasztott szakmai érdekvédelmi szervezetet negligálja, nem ismeri fel

az idők szavát. Nem ismeri fel az egységes fellépés jelentőségét, aki ügyünknek személyes tetteivel, kiállításával, írásaival ki-ki a maga helyén, a maga lehetőségeit a végtelékig kihasználva nem tesz.

Írást említettem. Legfontosabb szakmai periodikánk, az akadémiai oktatók által majd 150 éve életre keltett *Erdészeti Lapok* támogatása mindenkinek kötelessége. Támogatása anyagiakkal, ha arra lehetősége van, és támogatása szakmai és szakmapolitikai írásaival vagy legalább a lap megvételével. Ez a legfontosabb fórum szakmai hitvallásunk megfogalmazására, itt lehet azt kialakítani, álláspontunkat ennek oldalain lehet kikristályosítani.

Másrészt viszont ki kell lépnünk a szűken vett szakmai keretek közül. Nem fortyoghatunk önmagunkban, saját köreinken belül. Ezért különösen fontos, hogy írástudóink, szónokaink a megfelelő fórumokon, országos médiákban kiálljanak ügyünkért.

Vannak szövetségeseink, de ügyünkért nekünk kell elsősorban kiállnunk. Bátor kiállítás kell hozzá, nem meghunyászkodás. Felülemelkedettség kell hozzá, kicsinyes egyéni érdekeinket háttérbe kell szorítanunk, és a szakmát kell előtérbe helyeznünk.

Üdv az erdésznek!

Kitüntetések átadása

Bogdán József, a díjbizottság elnöke emlékeztetett, hogy 50 év alatt alakult ki az egyesület kitüntetéseinak rendszere, majd a díjakat Pethő József elnök adta át.

**Az Országos Erdészeti Egyesület
2009. évben
„Tiszteletbeli Tagsági Díszoklevél”
kitüntetést adományoz
dr. Király Pál erdőmérnök részére**

A nyugalmazott szakújságíró, lapszerkesztő, jeles közéleti és egyesületi munkát végző kolléga erdőmérnöki oklevelének megszerzését követően, 1955-ben államerdészeti területen, a Börzsönyben kezdte szakmai tevékenységét. Itteni 15 éves munkáját – több beosztást is betöltve – igazgatóhelyettes főmérnökként zárta. Ez az időszak volt az erdőművelés aranykora, de az erdőfeltárás, a faipari üzemek létesítése vagy a királyréti erdei vasút átépítése is ezen időszakra esett.

A fagazdaság 1969/70-es átszervezése őt is érintette. Minisztériumi rendelkezésre 1970-ben vette át az „Erdőgazdaság és Faipar” szakfolyóirat szerkesztését, amelynek nyugdíjba vonulásáig, 1994-ig főszerkesztője volt. A korábbi gyakorlati szakembernek ez nagy kihívást, új pálya kezdetét is jelentette, amelynek az önma-

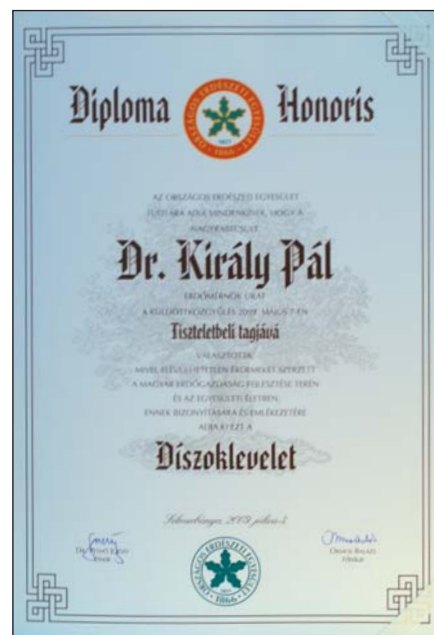
ga állította magas színvonalon felelt meg. Korábbi erdészettörténeti kutatásait folytatva ez idő tájt teljesedett ki szakirodalmi munkássága is. Közel 2000 szakcikk, tanulmány, 2 önálló és több társszerzőként jegyzett könyv fémjelzi ekkori aktivitását. Vallotta, hogy az erdőmérnök tudásához és kultúrájához a magas fokú szakismeret mellett tágabb tudásanyag és ismeretkör is hozzátartozik. Önmagát is továbbképezte, mérnök-közgazdász végzettséget, majd 1988-ban egyetemi doktori címet szerzett.

Dr. Király Pál az Országos Erdészeti Egyesületben is igen gazdag tevékenységet folytatott. 1955-től egyesületi tag, 23 éven keresztül „Az Erdő” című egyesületi folyóirat szerkesztőbizottságában dolgozott, hosszú időn keresztül volt az elnökség tagja. 1971–1985. között társadalmi megbízatásként főutikári teendőket látott el, míg egy következő ciklusban alelnök volt. Ebben a korszakban

elsősorban az Egyesület léte, működési feltételeinek megteremtése volt kiemelt feladata. Több szakosztálynak alapító tagja, részben vezetője, napjainkban is tevékeny közreműködője.

Fontos országos és regionális közéleti tisztségeket töltött be, amelyeket nagyszámú kitüntetéssel fémjeliz. Az Egyesület tagsága 1985-ben Bedő Albert Emlékremmel ismerte el szakmai és egyesületi érdemeit.

Dr. Király Pált eredményes ágazati tevékenysége, termékeny szakirodalmi munkássága, az Egyesület életét meghatározó gazdag és sokrétű közreműködése, igényes életműve, emberi tulajdonságai és megnyilvánulásai egyaránt méltóvá teszik a legmagasabb egyesületi kitüntetésre.

Bedő Albert emlékérmét kapott

BALSAY ENDRE
erdőmérnök

Az OEE-nek 1961 óta tagja, a Győri Erdőgazdasági Helyi Csoport aktív résztvevője, 1991–1997 között elnöke. Pályafutása a Hansághoz és a Kisalföldi Állami Erdőgazdasághoz, illetve annak jogutódjához kötődik. 1969-ben vette át nyugdíjba vonuló édesapjától (Balsay László) a Dél-hansági Erdészet vezetését. Kiemelkedő szervező, tervező munkássága is a hansági viszonyokhoz való alkalmazkodás egy-egy megvalósítása: ilyen a közremű-

ködés a „hansági ültetőgép” megszerkesztésében, a helyi fűz fajtagyűjtemény létesítése, a hansági viszonyok közötti bonyolult szállítás szervezése. Nyugdíjasként példamutató magánerdő-gazdálkodó is. A Hanság és Kapuvár fejlesztéséért civil szervezetekkel működött együtt, természetvédelmi, környezetvédelmi önjárásokat, kirándulásokat, fásítási akciókat szervezett. A madarak és fák napja alkalmához, iskolák számára játékos vetélkedőkhöz biztosította az erdei környezetet. Aktív közreműködésével készült a kapuvári Nádasdy-park tervezése, a szilsárhányi Kiss Ferenc-szülőháznak és parkjának létrehozása, fejlesztése, gondozása. Szakmai tapasztalatait Az Erdő és az Erdészeti Lapok hasábjain tette közzé. „Fejezetek a Kapuvár környéki erdők történetéből” című könyvében a hansági erdőgazdálkodás történetét írta meg. Ezzel jelentősen hozzájárult az egykori egyik legnagyobb magyarországi erdőbirtok (Esterházy) átfogó történetének feldolgozásához, s egyben sok kiváló szakembernek állított emléket.

KORBONSKI BOGDÁNNÉ NEMKY KLÁRA

erdőmérnök

Az OEE-nek 1965 óta tagja. Meghatározó szerepe volt a Balassagyarmati Helyi Csoport megalakításában, tevékenységének fejlesztésében. Az egyesületen belül mindig a gyakorlati erdőgazdálkodást igyekezett képviselni. Ezt tette 1986–1989 között Az Erdő, 1991–1993 között az Erdészeti Lapok szerkesztőbizottságának tagjaként is. A növekvő létszámú helyi csoportnak 2002 óta titkára. A csoportot valódi étellel töltötte meg, munkáját sok-sok nagy létszámú szakmai rendezvény és családi hangulatú összejövetel dicséri. Előadássorozatot szervezett az Egyesület és az erdőgazdálkodás bemutatására az önkormányzatoknak és a civil közönségnek. Komoly eredményeket ért el a különböző szakmai érdekcsoportok békés egymás mellett élésének fejlesztésében, főleg az állami és a magán erdő, az erdőgazdálkodók és a hatóságok, a társadalmi szervezetek, az erdészek és a természetvédők kapcsolatainak fejlesztéséért fáradozott sokat és eredményesen. 1975-től vezette a Váci Erdészetet kiváló eredménnyel. A sikeres szakmai munkát és a takarékos gazdálkodást sikeresen egyeztetette. A térségben úttörő tevékenységet folytatott a klasszikus természetes felújítások üzemi méretű meghonosításában. Látványos eredményei számos szakmai rendezvényen, fórumon, szakkikkekben szerepeltek. Állománynevelési alapelvei széles körben elterjedtek, ma is meghatározzák a Cserhát, a Naszály és a Gödöllői dombvidék szakmai gyakorlatát. Számos szakember kezdte sikeres pályáját a keze alatt. Szakmai munkája méltó édesapja, Nemky Ernő professzor emlékéhez.

SIPOS GÉZA

erdőmérnök

Az OEE-nek 1958 óta tagja, 1985-től a Debreceni Helyi Csoportnak két cikluson át titkára, 1993–2002-ig és 2006-tól napjainkig elnöke. Közreműködésével jött létre a szakmai továbbképzést segítő Erdész Klub. Mint erdőfelügyelőségi osztályvezető, a magánerdő-gazdálkodás elindítása és a közvélemény formálása érdekében rendszeres tájékoztatókat tartott a körzeti televízióban. A szakszervezetekkel együtt esti gazdasági napokat rendeztek a megyében. A térségi vándorgyűlések szervezésének aktív résztvevője. Tagja a megyei Agrárkamárának és a MTESZ Környezetvédelmi

Munkabizottságának. A Debreceni Akadémiai Bizottság Erdészeti Munkabizottságának több évig volt elnöke. A Debreceni Agrártudományi Egyetem tiszteletbeli docense. Itt és a Nagyvárad Egyetemen erdészeti tárgyakat oktat. Debrecenben tanerőt is létesített. Oktatott még a mátrafüredi Erdészeti Szakközépiskola kihelyezett tanfolyamain. „Erdészeti szakigazgatás” címen egyetemi jegyzetet írt. Részt vett a debreceni Nagyerdő kocsányos tölgyesének rekonstrukciós munkáiban. Közreműködött az Erdőpusztai Parkerdő fejlesztési tervének kidolgozásában, számos Debrecenhez kötődő fásítási terv és két kistérségi rehabilitációs terv készítésében. Sipo Géza személyes aktivitásának is köszönhető, hogy az utóbbi harmincöt évben Hajdú-Bihar megyében tízezer hektár, ezen belül a gyéribben erdősült bihari tájon 1500 hektár új erdőt telepítettek őshonos fafajokból. A természetközeli erdőfelújítás módszerének kidolgozásával új irányt mutatott a homoki tölgyesek értékeinek sikeres megőrzésében.

Kaán Károly emlékérmet kapott

PROF. DR. EUGEN RONAY
erdőmérnök

A Felvidék szülöttként a magyar mellett szlovákul és németül is anyanyelvi szinten megtanult. Erdőmérnöki diplomáját 1951-ben Kassán szerezte, ezt követően a Mezőgazdasági és Erdészeti Főiskolán oktatott. A főiskolával együtt 1952-ben Zólyomba helyezték át. A Brünni Egyetemen műszaki doktori címet (Dr. techn.) szerzett, 1958-ban a Prágai Tudományegyetemen a műszaki tudomány kandidátusa (C. Sc.) lett. Docensi kinevezést

1962-ben kapott, a tudomány doktora (D. Sc.) címet 1971-ben szerezte meg. Két év múlva egyetemi rendes tanárnak nevezték ki, az Erdészeti Kar Erdőhasználati és Gépesítési Tanszékét 1991-ig vezette.

Oktató és kutató munkája során különösen az erdőhasználat, a faanyagszállítás és ezek gépesítése, az ergonómia, a fahasznosítás, az úttervezés, a munkarendszerek és az erdészeti ökotekológiák terén ért el kimagasló eredményeket. Több tucat megjelent publikáció, szakkönyv, tankönyv szerzője vagy társszerzője. Publikációi szlovákiai és külföldi rangos kiadványokban jelentek meg. Vendégtanár volt Drezdában, Hamburgban, Bécsben, Helsinkiben, Varsóban és Sopronban. A Soproni Egyetem díszdoktora.

Zólyomban segítette a magyar ajkú hallgatók beilleszkedését, figyelemmel kísérte előmenetelüket. Hajdani erdőmérnök-hallgatók, aspiránsok a tőle elsajátított mérnöki gondolkodásmód és szakismeret alkalmazásával lettek sikeres erdőmérnökök vagy tudósok Szlovákiában, Magyarországon és szerte Európában.

DR. CZERNY KÁROLY
erdőmérnök

Erdőmérnöki oklevelének megszerzése után 1968-tól a Mendei Erdészetnél volt műszaki vezető, majd erdészettervezető. Ezután került át a Ráckevei Aranykalász Mgtshz-hez, ahol 1971 és '83 között az erdészeti és faipari főágazatot irányította. A példás szakmai munka mellett kitűnő gazdasági eredményeket ért el, az erdészeti és a faipar a termelőszövetkezet húzóágazata volt.

1983-tól a Ráckevei Architektúra Kiszövetkezet elnöke. Parkosítással, fafeldolgozással, faházak, valamint favázások épületek és vadgazdálkodási berendezések tervezésével és gyártásával foglalkoznak. A közben kft.-vé alakult vállalkozás legkeresettebb terméke dr. Czerny Károly műszaki fejlesztésének eredménye: a népszerű favázás gyorslakóház.

Magánerdő-tulajdonosként több helyen vállalta az erdőtulajdonosok közös képviselőjét, az erdőgazdálkodói feladatokat ellátását. Több száz hektár erdő telepítése, illetve felújítása, továbbá parkerdők dicsérik szakmai elkötelezettségét, hozzáértését.

Az Erdészeti és Faipari Egyetemen szerzett műszaki doktori címet. Gyakran publikál, írásaiban az erdészek, vadászok és természetvédők együttműködését szorgalmazza.

Az Országos Erdészeti Egyesületnek 45 éve tagja. A Pest megyei Magánerdőgazdálkodási Helyi Csoportban, valamint az OEE Magán- és társult erdészeti Szakosztályában aktív vezetőségi tag. Korábban régiófelelősként összefogta Pest, Fejér, Komárom megyék helyi csoportjait. Intenzív szervezőtevékenységet végzett az OEE Alkotmány utcai, volt Székházának visszaszerzése érdekében.

KONDOR ENDRE
erdőmérnök

Erdőmérnöki diplomáját 1962-ben szerezte. Fiatal mérnökként több erdőgazdaságnál különféle beosztásokban gyarapította tudását. Műszaki vonalon vezető, majd tíz évig erdészettervezető. Leginkább a vadgazdálkodás és a vadászat érdekelte, az ágazat akkori országos irányítói hamar felfigyeltek alapos tudására. 1978-tól a Budavidéki Állami Erdő- és Vadgazdaság vadászati osztályvezetője lehetett, majd 1982-ben a Gyulaji Állami Erdő- és Vadgazdaság igazgató-helyettesévé nevezték ki. A nyolcvanas években a MAVOSZ főtűkári teendőit látta el, majd a HM állományába került vadászati főfel-

ügyelői munkakörbe. A kilencvenes évek elején a FVM osztályvezetőjéből pályázatával az Ipolyvidéki Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság igazgatójává nevezték ki. Vadgazdálkodási szakmérnöki diplomát szerzett.

Megfontolt döntéseivel, következetes erdőgazdálkodási és vállalatirányítási tevékenységével az Ipoly Erdő Rt. sikeres működésének megalapozója volt. Elévülhetetlen érdemei fűződnek az erdő- és a vadgazdálkodás térségi szintű egyensúlyának helyreállításához. Ezzel a természetes felújítások alkalmazási lehetőségét teremtette meg.

Az Ipoly Erdő Rt. vezérigazgatójaként ment nyugdíjba, de tanácsadóként segíti a társaság munkáját.

Az OEE több mint fél évszázada aktív tagja. A Vadgazdálkodási Szakosztály titkára, majd elnöke volt. Az Egyesület elkötelezett híve, az értékek következetes támogatója, jelenleg a Szeniorok Tanácsának tagja. Az emlékezetes 1997. évi balassagyarmati vándorgyűlés személyes szervező munkáját dicséri.

Decrett József emlékérmet kapott

HOFFMAN MÁTYÁS erdésztechnikus

1972-ben szerzett erdésztechnikusi oklevelet. 1976-ban került a Kisvaszari Erdészethez területvezető erdésznek. Jelenleg is az a Mecseki Erdészeti Zrt. Sásdi Erdészeténél a Vajdahegyi kerületben.

Napi feladatai mellett kivési részét a vadászból is. Irányításával jelentős mennyiségű fakitermelés és erdőfelújítás történt. Aktív közreműködése mellett került bevezetésre a felújító vágásokban alkalmazott kíméletes kihordószerelvényes

fakitermelési technológia a Kisvaszari Erdészetenél. Keze munkáját dicséri a példaértékű természetes és mesterséges felújítások, nevelővágások egész sora.

Kiváló szakmai felkészültsége mellett kifinomult emberismerő. Kitűnő szakemberek nőttek fel keze alatt, megtanulva tőle az erdőnevelés fortélyait.

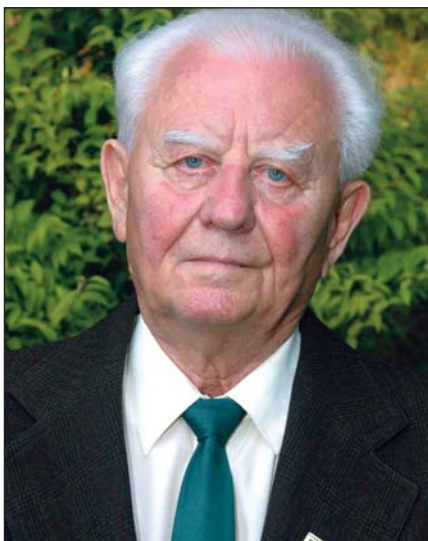
A komlói képviselőtestület tagjaként a város Környezetvédelmi Bizottságában is tevékenykedett, minek következtében a város környékén folyó erdőgazdálkodás közvélemény részéről történő elfogadása érezhetően javult.

1976-tól tagja az OEE.-nek. A Baranya megyei Helyi Csoport aktív és meghatározó egyénisége, rendezvényeinek többszörös házigazdája. Hazai és külföldi csoportok fogadásánál nyelvtudása sokat jelentett.

2000–2004-ig az OEE Baranya megyei Helyi Csoport küldötte. 2000-ben elsőként kapta meg a Mecseki Erdőért díjat.

Véleményére, tanácsaira beosztottjai és felettesei is egyaránt számíthatnak.

MIKLÓSI LAJOS erdésztechnikus

Esztergomban végezte az erdészeti szakiskolát. Ezt követően 1950-ben kezdett gyakorló erdészként Mátrafüreden, ahol több beosztásban is dolgozott. 1958-ban erdésztechnikus képesítést szerzett Szegeden.

1968-ig fahasználati műszaki vezetőként dolgozott a Mátrai Erdőgazdaság Gyöngyössolymosi Erdészeténél. Szervezte az akkor újdonságnak számító motorfűrészes tanfolyamokat, vezette be a „gépes” termelési és felújítási technológiákat. 1968-ban az erdőrendezősegek újrászervezésével az Egri Állami Erdőrendezősegi Mátrafüredi Felügyelőségének vezetésével bízzák meg. Szoros együttműködést épít ki a termelőszövetkezetekkel, állami gazdaságokkal. Aktívan vesz részt a mátrai közjóléti létesítmények tervezésében, a kivitelezések szervezésében. Az 1979-es belső átszervezés után osztályvezető az erdőfelügyelőség egri központjában 1987 évi nyugdíjazásáig.

Miklósi Lajost humánus magatartásáért, közvetlen, barátságos természetéért környezete tiszteli és szereti.

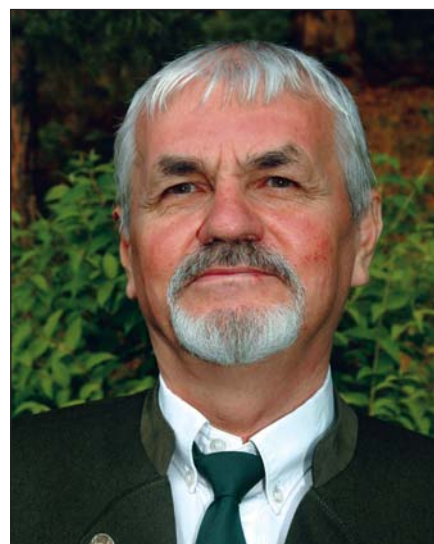
Az OEE-nek 1958-tól tagja. Szervezése következtében a Mátrafüredi Helyi Csoport létszáma a termelőszövetkezeti erdészek bevonásával jelentősen megnőtt. Sorra szervezi a külföldi és belföldi tanulmányutakat. Nyugdíjasként két cikluson át, 1990-től-98-ig a helyi csoport elnöke volt. Jelenleg is aktív tag, aki mátrai túrákat szervez és vezet a környék nyugdíjas és gyermekcsoportjainak.

Szakmai és közéleti tevékenységét több fórumon elismerték. Egyéb kitüntetések mellett 1989-ben kapott OEE Elismerő Oklevelet.

SZEKERES PÉTER PÁL erdésztechnikus

1964-ben végzett a Kiss Ferenc Erdészeti Technikumban Szegeden. Ekkortól dolgozik a Gödöllői Állami Erdőgazdaságnál, először gyakornokként, majd területvezető erdészként. Rövid ideig központi erdőművelési előadó, majd 1971-től a Gödöllői Állami Erdő- és Vadgazdaság Gödöllői Erdészeténél erdőművelési műszaki vezető lett. Ebből a beosztásból ment nyugdíjba 2007-ben.

Bár vállalata többször átalakult, Szekeres Péter Pál mindvégig egy helyen dolgozott. Szakértelmét dicséri a Gödöllői dombvidék erdőállományai, a sikeresen felújult és nevelt fiatalosok sok száz hek-

tárnyi területe. Szakmai igényessége, munkabírása, emberséges bánásmódja nagyon sok tisztelőt szerzett számára a szakmában és azon kívül egyaránt.

Érdeklődési körének és beosztásának megfelelően folyamatosan tovább képezte magát, így 1978-ban növényvédő szaktechnikusi végzettséget szerzett a soproni Erdészeti Szakközépiskolában.

Még a szegedi diákevek elején belépett az Országos Erdészeti Egyesületbe, később az Erdővédelmi Szakosztályban végzett aktív munkát. A hetvenes évek elejétől másfél cikluson keresztül az Egyesület Elnökségének tagja. A Gödöllői Helyi Csoport megszűnéséig, 1980-ig, titkári tisztséget látott el.

Az erdőgazdaságok összevonásával került a Visegrádi Helyi Csoport tagjai közé. Itt az egyesületi rendezvények, szakmai programok lebonyolításában mindig készséggel állt rendelkezésre, a gödöllői nyugdíjas erdész klub bármikor fordulhatott hozzá támogatásért, segítségért. Aktív, erdészhez méltó szakmai életutat tudhat maga mögött.

Az Országos Erdészeti Egyesület Elismerő Oklevél kitüntetését kapja 2009. évben

Detrich Miklós gépészmérnök, nyugdíjas főelőadó, a Közönségkapcsolatok Szakosztály korábbi titkára, a somogyiak üzemi lapjának szerkesztője, az Erdészeti Lapok Szerkesztőbizottságának tagja, számtalan színvonalas szakmai híradás és fotó alkotója.

Domokos Gergely erdésztechnikus, az Erdővédelmi Szakosztály tagja, az ebesi csemetekert vezetőjeként a szaporítóanyag-termelés lelkes szakembere, aktív helyi egyesületi tag.

Égető Gábor erdőmérnök-tanár, az Oktatási Szakosztály tagja, a szegedi Szakközépiskola tanára, ifjú szakemberek eredményes oktatója és nevelője, a helyi egyesületi élet lelkiismeretes alakítója.

Fülöp Tibor erdésztechnikus, a Veszprémi FVM Helyi Csoport tagja, a Devecser környéki magánerdők szakirányítója és erdészeti integrátora, az erdőtulajdonosok közösségi és egyesületi életének szervezője.

Góhér Zoltán erdésztechnikus, a Kecskeméti Helyi Csoport tagja, magánerdő-gazdálkodó, szakirányító és erdészeti integrátor, meghatározó erdőtelepítő, a korábbi kecskeméti vándorgyűlés egyik önálló programjának szervezője és házigazdája.

Hanyvári Zsolt gépészmérnök-tanár, a Gépesítési és Oktatási Szakosztályok tagja, a soproni Szakközépiskola gyakorlati oktatásvezetője, lelkiismeretes és példamutató oktatója, nevelője.

Hegedűs István erdésztechnikus, az Egri Helyi Csoport tagja, Bélátpátfalva körzetének eredményes kerületvezető erdésze és közösségi érdekvédő személyisége.

Herke József erdésztechnikus, a Tamási Helyi Csoport tagja, a gyulai erdőekben folyó erdő- és vadgazdálkodás összehangolásának, az erdők közjóléti szerepe növelésének aktív egyénisége.

Kababik József erdésztechnikus, a Sárospataki Helyi Csoport tagja, a tiszacsermelyi erdők kerületvezető erdésze, az ártéri erdőgazdálkodás magas szintű művelője és településének aktív közéleti szereplője.

Kiss Károlyné (Kiss Anna) mérlegképes könyvelő, a Békés megyei Helyi Csoport tagja, a Gyulai Erdészet eredményes gazdasági vezetője, az egyesületi gazdasági ügyek kezelője és a tagság lelkiismeretes kapcsolattartója.

Kissné Szabó Gabriella erdőmérnök, a Visegrádi Helyi Csoport tagja, a pilisi parkerdők közjóléti célú fejlesztésének és az erdőgazdálkodás társadalmi elfogadtatásának fáradhatatlan harcosa, számtalan egyesületi rendezvény lelkes és lelkiismeretes szervezője.

Kovács Pál erdőmérnök, a Közönségkapcsolatok Szakosztályának titkára, az MgSzH Központ Erdészeti Igazgatóságának az ágazati kommunikáció irányítója, egyetemi gyakorlati képzési és kutatási programok résztvevője.

Németh Szilveszter gépészmérnök, a Gépesítési Szakosztály tagja, a mecseki műszaki fejlesztés, gépüzemeltetés és műszaki ügyek felelőse, a céges munkavállalói érdekképviselő elhivatott vezetője.

Schmidt Ferenc erdőmérnök, a Zalaegerszegi Helyi Csoport tagja, nyugdíjas erdőtervező osztályvezető, a zalai erdők legendás leltározója, fiatal szakemberek emberséges nevelője és önzetlen segítője, lelkes egyesületi aktivista.

Scholtz Péter erdőmérnök, a Baranya megyei Helyi Csoport tagja, a mecseki erdőművelés és gépesítés elhivatott szakembere, a Zengő környéki erdők természetvédelmi szempontú kezelője, szakmai és egyesületi törekvéseink fáradhatatlan népszerűsítője.

Tátrai Tibor erdőmérnök, a Miskolci Helyi Csoport tagja, a bódvavölgyi térség állami erdőgazdálkodásának irányítója, a hátrányos helyzetű térség erdővagyonának védelmezője, társadalmi kapcsolatainak szervezője.

Varga Péter erdőmérnök, a Szombathelyi Helyi Csoport tagja, a vasi szaporítóanyag-termelés irányítója, magtermő plantázatok fejlesztője, a helyi egyesületi élet és gazdasági ügyek aktív szervezője.

Vereb István történész, a Debreceni Helyi Csoport tagja, a régió szakmai kommunikációjának aktív szervezője, a nyírségi erdőgazdálkodás népszerűsítője, a társadalmi-szakmai párbeszéd és a közönségkapcsolatok alakítója.

A közgyűlés hivatalos részének lezárásaként Kiss László vezérigazgató visszaadta az Egyesület vándorzászlaját Pethő József elnöknek, amelyet a 2010. évi vándorgyűlés rendezőjének nevében Káldy József, a Mecseki Erdészeti Zrt. vezérigazgatója vett át.

Káldy József:

Mint ismeretes, 2010-ben Pécs is Európa kulturális fővárosa lesz. Ebbe a nagyszabású rendezvénysorozatba illeszkednek majd az erdészeti programok. Így a 141. vándorgyűlés május 18-19-én. Ezt követi egy nemzetközi erdőpedagógiai szeminárium és erdészeti kommunikációs konferencia, majd országos erdészversenyre, végül zárásaként az erdész-bányász-kohász találkozóra kerül sor. Egy hónappal később tartjuk a rendezvénysorozat utolsó programját, az I. Nemzetközi Vadászkiáltás Versenyt. Őszinte barátsággal és nagy szeretettel várunk mindenkit.

Az ünnepélyes közgyűlés hivatalos része a bányászhimnusz hangjaival zárult.

Terepi és kulturális programok az Ipoly Erdő Zrt. térségében

Nagymaros, a Dunakanyar és a Déli-Börzsöny

Házigazda: Nagymarosi Erdészet

Programvezetők: Gáncs Viktor erdészetvezető, Borka Róbert erdészetvezető-helyettes

A Duna vízgyűjtőjében az elmúlt napokban lehullott csapadéktól megáradt, de már visszahúzódó folyó, és a túlparton a büszke visegrádi Fellegvár verőfényes látképe fogadta az e programra jelentkezőket. Kittenberger Kálmán a „Ki a vadász” című állandó kiállítása méltó emléket mutat be a nagy vadászról.

A nagy vadász után a nagy erdőszre, Nemky Ernőre emlékeztünk a nagymarosi temetőben. Köveskúti György méltatta növénytanprofesszorunk munkásságát, fűszerezve személyes emlékeivel. A sírnál jelen volt leánya, Klára is. Innen a szépen felújított Rózsakunyhóhoz vezetett az utunk, ami kedvenc pi-

henőhelye volt Kittenbergernek is. Majd rövid erdei séta után megtekintettük a 7/B, 8/B erdőrészteket, ahol 20,5 hektáron száraló üzemmódban újítják fel az erdőt.

Az adott, a témához képest szűkös időkereten belül élénk szakmai eszmecsere alakult ki a Pro silva- mozgalomról, a vadkerítésekről, valamint Jabláczy Sándornak az '50-es években kiadott, a témával kapcsolatos disszertációjáról. Akik az egyes hozzászólások közben figyelmesebben nézték az aljnövényzetet és a kefe sűrű újulatot, egy-két zsenge ízletes vargányát is találtak. És mielőtt a fel-tárá úton megjelent kutyásokon felhábo-rodunk volna, kiderült, hogy a szervezők figyelmessége a szarvasgombagyű-tőket is bemutatóra hívta.

Összességében jó volt hallgatni a pi-ac- és erdőcentrikus véleményeket. A

Tóviki vendégházban ebéddel ért véget a program.

József főherceg emléktúra Erdő és emberek Kemence környékén

Házigazda: Kemencei Erdészet

Programvezetők: Pesek Géza kerületvezető erdész, Hoffmann András erdész-tervezető, Lengyel László közönségkapcsolati vezető

Már kora reggel nagy volt a sürgés-forgás a Kemencei Erdészet felújított épülete körül. Ugyanis nem kisebb vállalkoztak, mint hogy két szerteágazó programmal, kiállítással, kisvasutazással, megemlékezésekkel, és természetesen egy jó ebéddel kedveskedve mutassák be a Börzsönyi erdő- és vadgazdálkodás szépségeit. A jó időt a vendégek hozták, így öröm volt végigjárni a Strázsahegyi tanösvényt vagy a József főherceg emléktúrát a helyi erdészek, erdőmérnökök vezetésével.

Ahogy előző napon a szlovák kollegák lepődtek meg a látványos szervezésen, és a nagyszámú résztvevőn, ezen a napon a vendéglátók ámulhattak el azon a rendkívül aktív érdeklődésen, ami végig jellemezte a túrákat. Pedig azon túl, hogy az egyes megállóhelyeken megismerkedhettek például a természetkímélő erdő-, vad- és rétgazdálkodással, mellette ízelítőt kaptak az oly tagolt, mély bevágásokkal tarkított központi Börzsöny kaptatóiról is. Megérte, hiszen nem mindennap állhatunk a főherceg emlékművénel, amiről maga így ír Fenséges vadászat című könyvében:

„Első ízben 1909-ben vendégeskedtem Királybázán, mely alkalommal sikerült egy gyenge tízes bikát elejtenem. Ez volt az ezredik fővadam. A bérlő egy, a vadászban elhelyezett márványtáblán öröklítette meg az eseményt és azon a helyen, ahol a bikát lelőttem, kőpiramist építtetett ennek emlékére.”

A jelenlevők koszorút helyeztek el az említett kőpiramisnál. Nemcsak a Börzsöny erdeinek látványa, de vezetőnk, Pesek Géza kerületvezető erdész tapasztalata, elhivatottsága is mindenkiben mély nyomokat hagyott.

A tanösvény bejárása során szlovák erdész kollégáink hazaintegettek a Stráz-

sahegyről, hiszen a Szitnyával összeláthatunk innen. A pazar időben felhőbe sem burkolózhatott Selmec legmagasabb csúcsa. Persze a környékbeli történetek a Nyúzó-völgyi cigányokról, vagy a kemencei fakitermelő brigádokról is tetszést arattak a látogatóknál. A túra során az egyes stációknál szinte kérdésözönre kellett válaszolni, s kalandoztunk a természetközeli erdőfelújítástól a gombaszedésen át egészen az utak karbantartásáig, hiszen közös a múltunk, és összefonódik a jelenünk is.

Mire a kemencei múzeumvasút Viliti állomásához leértünk, már mindenki áhítozott a jól megérdemelt hűtött italra, illetve a kemencében sült kemencei pogácsára. A hosszú, különleges kocsiából álló vonat, – ilyen hosszú személyszállító szerelvényt még soha sem sikerült összeállítani! – mint egy vasútmodell, tele emberekkel, méltóságteljesen gördült ki az állomásról. Hála a Kisvasutak Baráti Köre Egyesület lelkes munkatársainak, a Kemence-patak völgyébe érve meggyőződhattunk arról az állhatatos munkáról, amit ennek a keskeny nyomtávú vasútnak a megőrzéséért tettek. Minden remény megvan a folytatásra is, hiszen uniós forrásból nyert pályázatot a kisvasutak fejlesztésére az Ipoly Erdő Zrt.

Az erdészetre visszaérve, az erdő és ember együttéléséről láthattunk, hallhattunk az erre az alkalomra készült kiállítás segítségével Nagy László humánökológus, erdészettörténeti kutatótól – akinek rengeteg munkája van a levéltárazástól a

családi kapcsolatfelvételekig – és Hoffmann András erdész-tervezetőtől, aki kezdetől tevékenyen részt vett a kiállítás létrejöttében. Hiába, nincs jövőnk a múltunk ismerete nélkül, és ebben az erdészettörténeti kiállításban lépten-nyomon ez köszönt vissza. Hiszen hogyan is érthetnénk a bükkös mai képét, ha nem tudunk a régmúlt erdészek munkájáról, a tulajdonviszonyok és a gazdálkodás változásairól, nem becsülnénk Gállfy, Vaszary, Bukri vagy Riedl erdőmérnökök munkáját. Ezért is volt öröm látni a családok leszármazottait, akik első hívásra eljöttek erre az ünnepi főhajásra. Hoffmann András elmondta, hogy mennyi munka van a gyönyörű erdészeti épület és a Domszky Pál erdészház felújítása mögött, hogy ki volt ez a lengyel származású magyar, aki az erdei iskola névadója lett. Az iskolát ezután – mint hajdan az egyházi erdőbirtok idején (esztergomi primácia) – katolikus papok áldották meg.

A sokszínű programok résztvevői a baráti ebédet a festői erdei környezetben megbűvó Királyházán költötték el. A mosolygó arcok tanúsága szerint meglegezővel.

Külön megtiszteltetést jelentett a résztvevők és a szervezők számára a selmeci programokon már megismert szlovákiai erdész kollégák, szakmai vezetők részvétele, akik – mintegy negyven fővel – a kemencei programon is velünk tartottak.

Kisvasúttal a Börzsöny szívébe

Házigazda: Királyréti Erdészet

Programvezető: Barton Zsolt erdészet-vezető-helyettes

Közreműködők: Kondor István igazgató, Raszler József osztályvezető (MGSZH Erd. Ig.), Dr. Standovár Tibor egyetemi docens (ELTE) – Ruff János erdészetvezető

Százhusz résztvevő kelt útra a buszokkal Homoki-Nagy István, Dévai Levente és Locskai Milán kerületvezető erdészek vezetésével a ragyogó napsütésben. Kismarostól a XIX. század második felében épített kisvasúttal utaztak a vendégek a Paphegyi megállóig.

Egy évszázaddal ezelőtt a Börzsöny hegységben közel 200 km hosszúságú, keskeny nyomközű erdei kisvasúthálózat létesült, hogy az erdő fatermékeinek és a bányászott kőnek a szállítását gyorsabbá, gazdaságosabbá tegye. Ma az erdei vasút szerepe a Börzsönyben a környezeti nevelés és az egyre növekvő kirándulóforgalom szolgálata. Jelenleg évi nyolcvanezer utas veszi igénybe a kisvasutat. Sikeres a „Gördülő tanösvény”, mint egynapos erdei iskola-program – erre a célra tanterem-mé átalakított kisvasúti kocsit készült.

A terepi rendezvény helyszíne a Királyréti Erdészet Tóviki vendégháza és a kör-

nyező gyertyános-tölgyes erdő volt. A vendégházhoz érkeve a program rövid megemlékezéssel folytatódott, az egykori Tóviki erdőőri lakást építtető dr. Násfay Zoltánról, a Gazdák Biztosító Szövetkezetének Erdőgazdasága igazgatójáról és Erdész Mihály kerületvezető erdészről, akit szolgálata teljesítése közben ért vadászbaleset a közelben. Az elődök és a régmúlt idők emlékét a hozzátartozók, Násfai Zoltán fia és Erdész Mihály unokája, Erdész Zoltán képviselő úr segítettek felidézni.

A diófa árműékában elfogyasztott tízórát és frissítőket után indult a szakmai program.

A Királyréti Erdészet – az 1999 óta mintaterületeken kezdett kísérletek után – 2007-től teljes területén, üzemterv alapján szálaló, illetve átalakító üzemű erdőgazdálkodást folytat. Célja a folyamatos erdőborítás kialakítása.

A bemutatott szálaló kísérleti terület küldetése, hogy az itt végzett beavatkozások hatását, következményeit hosszú távon, tudományos igényességgel megfigyeljék. A Szokolya 53 I erdőrészlet jelenleg 88 éves, sarj és mag eredetű vegyes állomány, kitűnő termőhelyen. A beavatkozások nyomán követése érdekében az erdőrészlet fáit megszámozták, részletes állapotfelmérést végeztek, és elkészült a faállomány digitális ponttérképe is. Az erdőrészlet szálaló üzeműbe került, benne az Ipoly Erdő Zrt. az ELTE Növényrendszertan és Ökológia Tanszékével együttműködve végez kutatásokat.

A bemutató során a házigazdák öt megállóhelyen mutatták be a szálaló gazdálkodásra való átállás különböző vonatkozásait. Ruff János erdészetvezető a Királyréti Erdészet gazdálkodásáról, Raszler József, az MGSZH Váci Erdőtervezési Iroda vezetője a királyréti szálaló-átalakító üzemterv elkészítéséről, dr. Standovár Tibor, az ELTE Ökológiai Tanszékének docense a királyréti szálaló kísérleti erdőben folyó kutatásokról, Kondor István, az MGSZH Egri Igazgatóságának igazgatója a szálaló és átalakító üzemű felügyeleti vonatkozásairól, Barton Zsolt erdészetvezető-helyettes az átállás természeti és gazdasági környezetéről tartottak rövid, posztterekkel szemléltetett előadást.

Vörösfenyves bükkösök a Börzsönyben

Házigazda: Diósjenői Erdészet
Programvezető: Zanati László erdészet-
vezető, ifj. Bán László egyetemi hallgató
Közreműködő: Géringér Péter tájegy-
ségvezető (DINP)

A mázsaházi találkozóra Balassagyarmatról előbb megérkező vendégek Závostetőn megállva, Diósjenő és a Nógrádi-medence panorámájában gyönyörködve hallhattak érdekességeket a tájegységről. A közeli Mázsaházhoz érve, a Dunakanyarból érkezők is csatlakoztak hozzánk. A Magas-Börzsönybe szervezett „traktoros” program elindulása után mi is megkezdtük a túránkat az Őzberekbe, melyet megelőzött egy erdészet- és gazdálkodástörténeti áttekintés a diósjenői erdőkről. Utunk során az egykori kisvasúthoz és a Kemence-völgyi út építéséhez kapcsolódó emlékeket is felidéztek. Az egész túra – a selmeci kirándulásokhoz hasonlóan – a múltidézés, az elődök tiszteletének szellemében telt.

Mázsaháztól alig pár száz méterrel feljebb, a bombatölcsérekénél ismét rö-

vid megállót tartottunk, ahol a háborús sebhely érdekes történetének ismertetése után a közreműködő partner, DINP Ig. képviselőjében Géringér Péter szolt pár szót a Kemence-patak értékeiről. Kiemelte, hogy az erdőgazdálkodás és a természetvédelem sok helyen tapasztalható szembenállása nem törvényszerű – ezt a helyi szakemberek jó együttműködése kiválóan példázza.

Harmadik megállónknál, a Magashegyi rakodó után a természetes bolygatások gazdálkodásra gyakorolt hatását szemléltettük és beszéltek ki. Az Őzbereki forrásnál a hegység keletkezése, geológiája és ezzel összefüggésben a források kerültek megemlítésre, illetve a természetvédelem képviselője elmondta Őzberek egyik legérdekesebb régészeti kutatását, az üveghuta-feltárásokat.

A következő megállót – logikailag a harmadik stációhoz kapcsolódva – az Erdészet átalakító és száraló üzemmódban kezelt erdőtümbjének, illetve az itt elindult, előremutató szakmai munká-

nak szenteltük. A csapatnak már jól jött a frissítőállomás a Verebes kaszálón.

Rendezve sorainkat tértünk be a pihenőhelyhez közeli, Őzbereki vörösfenyvesbe, a túra fő helyszínére. Terütekre vettük a vörösfenyővel kapcsolatos valamennyi tudnivalót, érdekességet és ennek kapcsán került sor dr. Tusó László munkásságának és életművének felidezésére. A róla elnevezett emlékhely kapcsán megemlékeztünk Sándor Géza erdőmérnökről, majd a tom-pakaréjú juharnál Kuzma Gyula ny. kir. főerdőtanácsos, egykori uradalmi erdőgazdálkodó munkásságát méltattuk.

Túránk utolsó állomásán, a Báránybércen varázslatos kilátással búcsúztunk a Börzsönytől. Rövid gyaloglás és buszozás után értünk Királyházára, az ebéd és a baráti együttlét színhelyére.

Túra a Magas-Börzsönybe

Házigazda: Diósjenői Erdészet
Programvezető: Havaj Kornél erdészet-
vezető-helyettes
Közreműködők: Teszáry Károly nyu-
galmazott tájegységvezető (DINP)
Bezeczky Árpád őrkerület vezető (DINP)
Marton Zoltán kerületvezető erdész

A Mázsaháztól pótkocsis traktorral megközelített Kis-pogányi-kaszálótól indult a túra, miközben a házigazdák széles körű tájékoztatást adtak a tájról és a terület erdészettörténetéről. Az erdőrezervátum mintegy százhektáros magterülete háborítatlan, a háromszáz hektárnyi védőzónában és annak környezetében az erdőgazdálkodás száraló és átalakító üzemmódban folyik. A Pogányvár panorámája pazar, északi lejtőjéről tiszta időben Selmechánya környéke is látható.

A közelben vulkáni működés nyomai, lávafolyamokkal találkozhatunk. Az erdőállományok szerkezete változatos, és számos, a Tátrában is honos védett növény található itt – magyarázta Bezeczky Árpád, a közreműködő Duna-Ipoly Nemzeti Park munkatársa. A terület 1938-ban, egy erdőmérnök kolléga javaslatára lett tájvédelmi körzetté.

A Nagypogányi-kaszálónál Marton Zoltán kerületvezető erdész adott ízelítőt az erdő- és

vadgazdálkodás helyi viszonyaiból. Elmondta, hogy a feltáratlan térségből meglehetősen nehéz a faanyag és a lótt vad elszállítás. A háborítatlan területen észlelték a hiúz jelenlétét is. Történeti visszatekintésében szólt a faszénégetés egykor jelentős gazdasági szerepéről, az erdőbe hetekre kitelepülő fakitermelők sajátos életviteléről.

Teszáry Károlytól, a terület korábbi tájegységvezetőjétől hallottuk, hogy ezen a tájon a természetvédők nem tekintik ellenségnek a vörösfenyőt. Diósjenő ma már – Osváth János és Tuskó László szakmai eredményei nyomán – a vörösfenyveseiről is híres. Az erdőgazdálkodás múltbeli vonatkozásait, kiemelkedő szerepét méltatva megidézte Bajcsy Endre – a Börzsönyi erdei vasutak egykori vezetője – történeti értékek feljegyzéseit.

A túra nyomvonalát adó Rózsás-patak völgyében működött hosszú ideig a Partos Antal és Pankotay professzor által tervezett drótkötélpálya. Ugyancsak ezen a területen haladt a görpályás er-

dei vasút is, amelynek nyomvonala jól látható, s a műtárgyak, támfalak, hidak is azonosíthatók.

A tanulmányi kirándulás a Királyházi vadászháznál kitűnő vendéglátással végződött.

A ház egykor is fogadott illusztris vendégeket, erről az egyik szoba emléktáblája tanúskodik: „Emlékeül annak, hogy Mátyás király kedvenc vadászberkében Királyházán tartózkodott és ejtette el megjelölt helyén, Ő cs. és kir. Ferenc József főherceg úr 1909. szept. 24-én, Libits Adolf udvari tanácsos Ő méltósága által meghíva, Egyezredik szarvasbikáját.

A kitüntető vendéglátás örömét megörökíté bernecei Szokoloy Alajos vadászathérlő.”

Írók és erdészek nyomában a Palócföldön

Házigazda: Szécsényi Erdészet
Programvezető: Bajnai Csaba erdészet-vezető-helyettes

A 140. vándorgyűlés második napján a szervezés időszakában nem is remélt létszámú résztvevő gyülekezett a balassagyarmati szállásoknál.

A program rövid balassagyarmati városnézéssel kezdődött a Városháza falán található „Civitas Fortissima” emléktáblánál. Itt köszöntötte a résztvevőket Medvác Lajos, Balassagyarmat polgármestere, aki röviden bemutatta a „Palócföld fővárosát”. Ezután Majdán Béla helytörténész, illetve fia vezetésével ismerkedtek vendégeink a város nevezetességeivel.

A városnézés után autóbuszokra szállva, az országhatárt jelentő „hajózható” Ipoly folyón átkelve, annak mentén folytattuk kirándulásunkat Alsó-

sztergova felé. Útközben idegenvezetőink történelmi, illetve irodalmi érdekességekkel, információkkal kísérték a látóivalókat.

Alsósztergován Madách Imre szülőházánál szálltunk ki a buszokból, ahol a résztvevők koszorút helyeztek el a szülőház falán, majd Veszélovszka Dana idegenvezető kalauzolása mellett megtekintették az itt kialakított múzeumot, melyben Madách eredeti használati tárgyai is láthatók.

Rövid tűzörai és frissítők elfogyasztása után Szklabonyára indult a csapat. Szklabonyán a Mikszáth család volt házában kialakított emlékhelyet néztük meg, ahol Mikszáth Kálmán ötéves korától élt. Mikszáth és Szklabonya kapcsolatáról, illetve Mikszáth életéről Bőhm András tartott érdekes előadást.

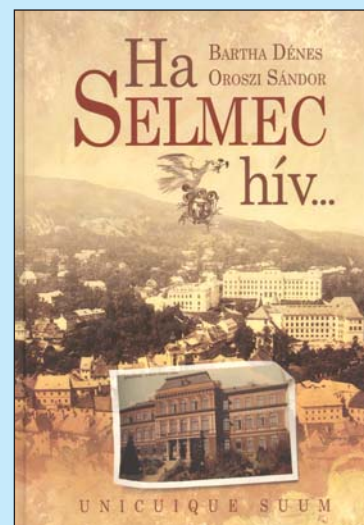
Utunkat Csesztve irányába folytattuk

a Madách kúriába, a mai Magyarország egyetlen Madách emlékhelyére. Az emlékhely megtekintése után a kúria parkjában egy finom közös ebéd elfogyasztásával fejeztük be kirándulásunkat.

A ki bármilyen okból nem tudott eljönni Selmecebányára, nemcsak a helyszínen szerzett, életre szóló élményről maradt le, hanem a szokásos ajándék tasakban található, Bartha-Oroszi szerkesztette könyvről is. A könyv több mint Selmecebánya sajátos monográfiája, mert a vándorgyűlés részletes programját, helyszíneit is megtaláljuk benne. Olvashatunk a hajdan volt selmeci közgyűlésekről, a kevéssé ismert Wagner Károly-emlékműről, a város történetéről, és természetesen a diákhatmányokról. Bepillantathatunk 100 év „kerítésén” keresztül a kisblyei tanulmányi erdőbe, s e nagy melegben a tárnák mélyén hűsölhetünk egyet. Szitnya, Vihnye, Szklabonyafürdő is bemutatkozik.

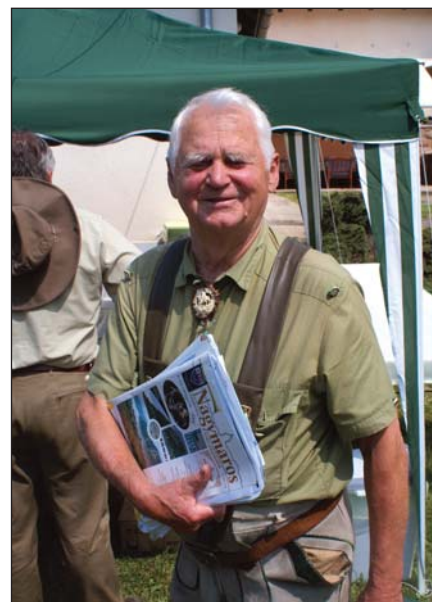
De mielőtt végképp búnak adnák a fejüket, akik mindezt nem láthatták, a könyvet megrendelhetik az Ipoly Erdő Zrt.-nél.

Portrék, ellesett pillanatok...

... jövőre találkozunk Pécsett

A résztvevők névsora

Ábrahám Gábor, Ábrahám Gáborné, Adamik Tiborné, Ágoston Gyula, Aipli Zoltán, Ali Tamás, Áncsán György, André Zoltán, Andrési Pál, Andrésiné dr. Ambrus Ildikó, Angyal Ferenc, Annus Zsolt, Antal Kálmán, Antli István, Asztalos István,

B. Bodolay János, B. Bodolay Zoltán, Baculík Andrej, Bagdán Levente, Bajnai Csaba, Bajner Attila, Bak Julianna, Bakay László, Bakó Csaba, Bakon Gábor, Bálint Imre, Bálint István, Balla Attila, Balogh Árpád, Balogh Imre, Balogh István, Balsay Andre, Balsay Endréné, Balsay Sándor, Balsay Sándorné, Balsay Zsolt, Bán Ágnes, Bán Gábor, Bánáti László, Bándi Attila, Bándi Attila, Bányai Kálmán, Bárány Gábor, Barkó Szabolcs, Barkóczi István, Bartha Dénes, Barton Gábor, Barton Zsolt, Bartucz László, Bartucz Péter, Bede Zoltán, Bekőné Polner Katalin, Beda Ján, Bencze László, Béni Kornél, Bényei Tamás, Berényi Attila, Bernáth István, Bertalan Zoltán, Bertók Imre, Bezeczy Árpád, Bíró Ferenc, Blaskó Gábor, Bocz Csaba, Bocsó Gábor, Boda Zoltán, Bódi Antal, Bódi Róbert, Bodó Gábor, Bodor Dezső Károly, Bodor György, Bodor László, Bogdán Gyöngyvér, Bogdán József, Bognár Gábor, Bognár Gáborné, Bognár Tibor, Borka Géza, Bolla Sándor, Borka Róbert, Borka Viktor, Borovics Attila, Borovics Ferenc, Borsó Gábor, Borsó Zoltán, Bubán István, Buday Péter, Burián Gábor,

Chytil Peter, Číž Marián, Číž Miroslav, Czeglédi Sándor, Czerny Károly, Czerny Károlyné,

Csabák András, Csapó József, Császárv György, Csejkné Kissimon Mária, Cseke Bence András, Csendes József, Csépanyi Péter, Cserép János, Csikány István, Csikós Andor, Csikos Imre ifj., Csikos Valéria, Csillag Vince, Csóka György, Csókáné Szabados Ildikó, Csoknyai József, Csonka János, Csór Attila, Csordás Nagy László, Csordás Nagy Lászlóné,

Dalvári Vince, Dankó Sándor, Deák Andrea, Deák Sándor (Ipoly Erdő Zrt.), Deák Sándor (MGSZH Balassagyarmat), Dégi Zoltán, Demeter István, Detrich Miklós, Dévai Levente, Dévay Péter, Dobó Béla, Dobó István, Dobó István (Ipoly Erdő Zrt.), Dobos Antal, Doboveczki János, Dobre-Kecsmár Csaba, Dolgos Attila, Dolgos József, Dolnegó József, Domján György, Domján István, Domokos Gergely, Dr. Jámbor László, Drenyovszky András, Dre-

venka Antal, Dudás János, Dudás László Péter, Duska József,

Égető Gábor, Emmerling Gábor, Emmerlingné Köhler Marietta, Encsi Csaba, Erdei Gábor,

Fábián Gábor, Faragó Sándor, Farkaš Ján, Farkas János, Farkas Viktor, Fazekas József, Fehér István, Fehér Sándor, Feiszt Ottó, Fejes József, Fekete György, Fekete Zoltán, Ferenc József, Ferencz Károly, Ferenczi Tamás, Fetzet Zoltán, Fiáth Géza, Ficzere András, Fírbás Nándor, Fodor Béla, Forgács László, Frantz Árpád, Fritsch Ottó, Fülöp Tibor, Fülöp Tímea, Füredi László, Furi András, Füsü Balázs,

Gál Sándor, Galambos István, Gallo Ivan, Gáncs Viktor, Gáncs Viktor, Garamszegi István, Géczy Zsuzsanna, Gembiczki Ferenc, Gémesi József, Gencsi Zoltán, Gerely Ferenc, Gergál Sándor, Gerner László, Góhér Zoltán (Izsák), Góhér Zoltán (KEFAG Zrt.), Goláb Dušan, Golis Milan, Göbölös Péter, Göde József, Görög Őrs, Gósi Istvánné, Gránitz András, Gréczy Sándor, Grédics Szilárd, Gregán Emil, Gregán Zoltán, Greguss László Géza, Grnàèová Monika, Gróf András, Gulyás Imre, Gulyás István, Gulyás Zsolt, Guzsik Alfréd,

Gyenes István, Gyenes Károly, Gyenes Zoltán, Gyergyák Lajos, Györke Gábor, Gyürky János,

Haidinger György, Hajcsus Ferencné, Hajdú András, Hajdu Imre, Hajnal Imre, Halápi Nándor, Halápiné Kemény Zsuzsanna, Halász Gábor, Halmos Zoltán, Hámosi Tibor, Hangyvári Zsolt, Haraszti Gyula, Hatalová Jarmila, Havaj Kornél, Hegedűs Andrea, Hegedűs István, Heim Márton, Herbály Imre, Herczeg József, Herczeg Miklós, Herédi József, Herk Tamás, Herke József, Hernádi Csaba, Hóbor László, Hoffmann Mátyás, Hoffmann Mátyásné, Homoki Nagy István, Honti Zsolt, Horniaková Margaréta, Horváth András, Horváth Barnabás, Horváth Dénes (Ipoly Erdő Zrt.), Horváth Dénes (Letenye), Horváth Dénes id., Horváth Ernő, Horváth Eszter, Horváth Ferenc, Horváth János, Horváth Jenő, Horváth László, Horváth Péter, Hraško Miroslav, Hudec Miro, Hugyec László, Hulják Péter,

Iberpaker Gábor, Ihárosi Péter, Illés Péter, Imre Ferenc, Incze Levente, Iványi Miklós,

Jakabházi Miklós, Jaksics István, Janács Gergely, Jánó Imre, Jeszenszky András, Jeszenszky Andrásné, Juhász Miklós, Juhász Pál, Jung Annamária, Jung László, Juracek Endre,

Kadlicsek János, Kajtor Zsolt, Kaknics Lajos, Kalácska Laura, Kalácska Zsolt, Káldy József, Kalina István, Kálmán Miklós, Kandi József, Karnis Gábor, Kató Sándor, Kecskeméti Judit, Kelemen Csaba, Kelemen Sándor, Kemény Ákos, Kerekes Kálmánné, Keresztes Dávid, Keresztes György, Kertész Ferenc, Kertész József, Kertész Józsefné, Késmárki Levente, Keszi László, Keszleri József, Kindla Norbert, Király Ferenc, Király Pál, Király Pálné, Király Péter, Kirisics Lajos, Kis Prumik Ágnes, Kisbenedek József, Kisgyörgy Sándor, Kiss Éva, Kiss Ferenc, Kiss Ferencné, Kiss János, Kiss József (Pilisi Parkerdő Zrt.), Kiss József (Taeg Zrt.), Kiss Károlyné, Kiss László, Kiss Pál, Kissné Horváth Klára, Kissné Reznicek Renáta, Kissné Szabó Gabriella, Kisteleki Péter, Kisztner Katalin, Kladiva Tamás, Klemencsics András, Klement Zoltán, Kluber József, Kochan Ladislav, Koczka Zoltán, Kocsis Mihály, Kocsisné Dobos Ildikó, Kodela László, Kohán István, Koleszár István, Kollár Gábor, Kollwenz Péter, Kolozsvári Ákos, Komoróczy Csaba, Kondor Endre, Kondor Endréné, Koplányi Kálmán, Korbonski Bogdáné, Korbonski Kazimierz, Kóródi Sándor, Kósa Attila, Kósa Gyula, Kosztka Miklós, Kothenc János, Kovács Ákos, Kovács András, Kovács Attiláné, Kovács Ervin, Kovács Gábor, Kovács Gyuláné, Kovács Jánosné, Kovács László, Kovács Márton, Kovács Olivér, Kovács Péter, Kovács Tibor, Kovácsévics Pál, Kovácsné Schulteis Margit, Kovár Miloš, Kozma Béláné, Köveskúti Zoltán, Krajniak Dusan, Král' František, Král' Pavol, Kránicz Róbert, Kriskó András, Kristó László, Krivánszky Dénes, Krizsán Józsefné, Krupár Józsefné, Kulcsár Zsolt, Kunec Andy, Kupás Deák Zoltán, Kutas Lajos, Kvetik Milan,

L. Horváth Csilla, Laczkó Teréz, Laczó Géza, Lakó Gábor, Lampert Zsolt, Langó Zoltán, Lasancz János, Leic József, Lénárt Zsolt, Lénártné Orliczki Judit, Lendvai László, Lengyel László, Lestyán Csaba János, Lévai Koponica Igor, Lévai László, Lévardi György, Limp Gábor, Limp Tibor, Lipák László, Liptai Gábor, Lisoczkiné Kata Mónika, Locskai Milán, Lózné B. Korneília, Löbl Zoltán, Luzsi József,

Macko Albert, Macko Albert ifj., Macková Marta, Macsek Lajos, Magas László, Magyar Ferenc, Major László, Major Zsolt,

Majoros Gábor, Majoros Zsolt, Majzik Dávid, Malko Ján, Markó András, Markó Béla, Markovics Tibor, Marth József, Marton Zoltán, Márton Zoltán, Masica Vladimír, Máté János, Máté Zoltán, Matúš Výboch, Matyasovszky Albert, Matyasovszky Albertné, Medla Ferenc, Medvecz Dániel, Megyery Ákos, Melcnova Ouduva, Meniar Vlastimil, Merkel Gábor, Mester Gézáne, Mészáros György, Mészáros István, Mészáros Péter, Mészely Attila, Mézes Lajos, Mihály László, Mikesz Zoltán, Mikle Tibor, Miklos László, Miklósi Lajos, Miklósi Lajosné, Mind'áš Jozef, Mirkóczky György, Miszori Krisztián, Mizik András, Molnár József, Molnár Sándor, Molnár Sándor, Molnár Tamás, Montskó Sándor, Moravčík Martin, Moztutcha Blazej, Mócsényi Miklós, Müller Attila, Müllner Antal,

Nádasdi Mihály, Nádasdi Petra, Nagy Attila, Nagy Béla, Nagy Dániel, Nagy Ferenc, Nagy Frigyes Vince, Nagy Gábor, Nagy Ibolya, Nagy János, Nagy József, Nagy Katalin, Nagy Lajos (Szombathelyi Erdészeti Zrt.), Nagy László (Ipoly Erdő Zrt.), Nagy Richárd, Nagy Zoltán, Nagy Zsolt (Egererdő Erdészeti Zrt.), Nagy Zsolt (MGSZH Szeged), Nagy Zsolt (Szombathelyi Erdészeti Zrt.), Naske Matild, Naszvádi Dénes, Némegy Zoltán, Németh Attila, Németh Gáborné, Németh Szilveszter, Niedling Gyula, Novák Stanislav, Novák Tibor, Novák Tiborné,

Nyúl Károly, Nyull Balázs,

Ó Szabó Mihály, Ocsovai Zoltán, Oláh János, Orbán Tibor, Orbók Ilona, Orbók Sándor, Ormos Balázs, Orosz Csaba, Orosz László, Oroszi Sándor, Osváth András, Oszacski Attila, Otlokán Flórián,

Palánki Mihály, Palaticy István, Pálfalvi Zsolt, Pálhalmi János, Palik Ferenc, Palik József, Pallagi Gábor, Pallagi László, Pántis József, Pap Mónika, Pap Sándor, Pápai Gábor, Pápai Tamás, Papp Gyula, Papp János, Páris István, Partos Kálmán, Pásztor Zoltán, Pásztory Tamás, Pekár Attila, Peller Anna, Perl József, Perpék Arnold, Pesek József, Pesek József, Peták István, Pethő József, Pintér Balázs, Pintér Beáta, Pintér Csaba (MGSZH- GyMS Megye), Pintér Csaba (Zalaerdő Erdészeti Zrt.), Pintér Dávid, Pintér István, Pintér Istvánné, Pintér Ottó, Pintér Zoltán, Pintér Zsolt, Piri Norbert, Pócsi Béla, Ponicsán Tibor, Pordán Péter, Posgay Attila, Posta János, Pócze Levente, Prékop Jurej, Primusz József, Puskás Lajos, Puskás Zoltán, Puss László, Pusztai Virág, Pünkösti Imre, Pünkösti Imréné,

Rabi Attila, Rabi Ferenc, Rác Zsolt, Raksa Ádám, Reischl Gábor, Répási Zsolt, Revocki Ilona, Ripszám István, Roma Árpád, Román József, Román József, Rományik Juraj, Róna Zsolt, Rónay Eugen, Rošková Mária, Rostáné Reményfi Rita, Rózsa Szilveszter, Rózsa Szilveszterné, Rudolfné Kocsis Ágnes, Rudolfné Kocsis Ágnes, Ruff János, Ruppert Róbert, Ruppová Vlasta, Rutai Béla, Ruzsa János,

S. Nagy László, Salamon Tamás, Saláta Dénes, Samu László, Sándor István, Sándor Zsolt, Sári Zsolt, Sarlai Zoltán, Sárvári János, Schindler László, Schmidt Ferenc, Schmotzer Andás, Schmuck Melinda, Schumacher István, Semptei István, Sere Ferenc, Sereg Róbert, Serf Antónia, Serfőző András, Simák Pál, Simon Sándor, Simsay István, Sipos Ernő, Sipos Géza, Sipos Gézáne, Sipos Viktor, Sirman Ferenc, Slaby Ján, Sódar Pál, Solymos Rezső, Solymos Rezsőné, Som Árpád, Somay Gergely, Somoskői Zsolt, Spiegl János, Spingár László, Spingár Péter, Stánicz László, Stánicz Lászlóné, Stefan Eamy, Stefán Pálné, Stribányi György, Stubán Zoltán, Surman Mihály, Svéda Gergely,

Szabó Csilla, Szabó Ferenc (Ipoly Erdő Zrt.), Szabó Ferenc (Ipoly Erdő Zrt. nyugdíjas), Szabó Ferencné, Szabó Gergely, Szabó Ildikó, Szabó István, Szabó József, Szabó Lajos, Szabó László (Ipoly Erdő Zrt.), Szabó László (Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt.), Szabó Nándor, Szabó Norbert, Szabó Orsolya, Szabó Péter, Szabó Péter (Pilis Parkerdő Zrt.), Szabó Sándor, Szabó Sándor, Szabó Sándor (Ipoly Erdő Zrt.), Szabó Vendel, Szabó Zoltán, Szabóné Krenács Tünde, Szabóné Losonczy Gizella, Szamosi Jánosné, Szamosvári Antal, Szarvas István, Szarvas Istvánné, Száva Tamás, Szedrnák Attila, Szekán Ádám, Szekán György, Székely Márta, Székelyné Fábrián Annamária, Szekeres Nikolett, Szekeres Péter Pál, Szekeres Szilárd, Széles Attila, Szeles Bertalan, Szemerey Tamás, Szendi József, Szentesi Levente, Szentpéteri Sándor, Szép Tibor, Széplaki Hunor, Szerémi Péter, Szí Benedek József, Szigetközi Márton, Szijártó István, Szijártó Tibor, Szikra Dezső, Sziráki József, Szivos József, Szojka Pál, Szokolovszki Géza, Szögedi Zsolt, Szőnyi János, Szuromi László, Szűcs Dezső, Szűcs Ferenc, Szűcs Imre, Szűcs László, Szűcsné Fias Mónika,

Tácsik Mihály, Tácsikné Fekete Anikó, Tajnai Róbert, Takács László, Takács Roland, Tamás Antal, Tamás János, Tamba Miklós, Tamba Miklósné, Tátrai Gábor,

Tátrai Tibor, Ternác Zsolt, Teszáry Károly, Tibor Lebozky, Tihanyi Gyula, Tímár József, Tomastik Julian, Tordai Lőrincné, Toronyi Márton, Toronyi Mártonné, Tóth Antal, Tóth Attila (HM VERGA Zrt.), Tóth Attila (KEFAG Zrt.), Tóth Ferenc, Tóth Gábor, Tóth István, Tóth Lajos, Tóth Péter, Tóth Rafael, Tóth Tamás, Tóth Zoltán, Tóth Zsolt, Totkovič Ján, Tököly Miroslav, Tölgyfa Gábor, Török Bálint, Török Imre, Trcka Dušan, Tuček Ján, Turóczy Ferenc, Tvrdošínský Jozef,

Udvardi János, Ugró Sándor, Uhrín Ottó, Urbán Pál, Uzsoky András,

Vacurka István, Vadas Ferenc, Vadász György, Vadász László Zoltán, Vadász-Magda, Vajda Pál, Valovič Rudolf, Vámos Krisztina, Vánca Gábor, Vano Milos, Váraczki Mihály, Varga Árpád, Varga Attila, Varga Gyula, Varga László, Varga Péter, Varga Zoltán (Ipoly Erdő Zrt.), Varga Zoltán (Kőszeg), Vargáné Horváth Éva, Vargovics József, Vas István, Vaski László, Vaspöri Ferenc, Vaszlavi Igor, Vereb István, Verešová Katarína, Vidóczi Henriett, Vígh Lajosné, Viliam Pichler, Vincze Lászlóné, Virág Ferenc, Vitézné Szabó Katalin, Vízhányó László, Vízvári Ottó, Vodnák László, Völgyi Sándorné,

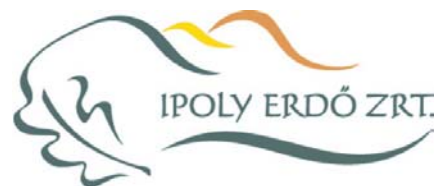
Winter Katalin, Winternicz Gábor, Wisnovszky Károly, Wisnovszky Károlyné,

Zachar Miklós, Zachar Miklósné, Zagyi László, Zámbo Gábor, Zámbo Péter, Zanati László, Zechner Géza, Zorvan Peter, Zorvan Györgyné,

Zsiros Attila, Zsírosné Kiss Erzsébet, Zsoldos Csaba, Zsuppán Ernő

A vándorgyűlés kiemelt támogatói:
MNV Zrt., MOL NyRt., Andreas STIHL Kft., Pannon GSM Távközlési Zrt. és társ erdőgazdaságok.

A beszámolót fotózta és írta: Antli István, Bajnai Csaba, Barton Gábor, Barton Zsolt, Czerny Károly, Detrich Miklós, Faragó Zoltán, Gőbölös Péter, Greguss László Géza, Haraszi Gyula, Havaj Kornél, Koczka Zoltán, Lengyel László, Pápai Gábor, Szabó Csilla, Zanati László, Zétényi Zoltán.

Selmecbánya inspirálta gondolatok

Örömmre szolgált, hogy Árpád „apánk” emlékét idéző és több történelmi esemény évfordulójának évében az egyesületünk szeptember első péntekén „hivatalosan” is részt vett a Selmecbányai Szalamanderen. Azért is figyelemre méltó az elhatározás, mert a mai felgyorsult eseményű világunkban a közösségek szövetségét átható minőségi kötőelemei oly mértékben meglazultak, hogy veszélybe került az emberi mivoltunk, az az emberség, amely az igényességben, szolidaritásban, önmérsékletben stb., vagyis a műveltségben, az erkölcsösségben nyilvánulhat meg, illetve a kultúráltságban összegződik. A korunk társadalmának „fejlett” technikai arzenálja mára többszörösen meghaladta erkölcsi tartalékait és nem tudjuk, milyen értéknek kell (kellene) engedelmessékedni. Egyre nyilvánvalóbban vetődik fel az a kérdés, hogy van-e alternatíva a globalizációval, (a pénz) uralmával szemben? Milyen esélyük van a lokalitás, a közösségek kulturális értékeinek ebben a folyamatban? Versenyben!? Képesek leszünk-e kiszűrni a hatásokból – a virtuáliból – a hasznosat és a jót?

A kérdés azon tapasztalatok ellenében is fennáll, hogy a múlt század totalitárius rendszerei rendszerint az elfelejtendő, letűnt divatok sorsára jutottak. Ugyanakkor még nem tudtunk megszabadulni abban a korszakban ránk „rakódott” alattvalói attitűdöktől, annak ellenére, hogy már vannak jelek a gyökerekhez való visszatérésre. Valami hasonló tapasztalattal szembesülhettek a selmecbányai szalamander-felvonulás azon résztvevői, akik „fejlettebb érzékelőkkel” (szem, fül és erkölcsi érzék) rendelkeztek. Azok tapasztalhatták a város „ösi” kulturális gyökereinek felszínre törő hatását, a tradíciói felelevenített formáiban. A város, keresve a megújulás lehetőségeit a polgárosultság még megmaradt értékeiből merítve, kultúrája bizonyos szeletét megújítva rendezi meg a szalamander napokat. E „folyamatba” a hazai bányász-kohászok elég korán (egy-másfél évtizede) bekapcsolódtak.

Az egyesületünk szervezeten ebben az évben vett részt. A bányász, kohász és erdész résztvevők az óvárbán történt hősi emlékmű koszorúzása után a kijelölt gyülekező helyen rendeződtek a megkívánt alakzatba. A több száz fős magyar (hazai) menetoszlop közös A mi nótánkkal kísért menetét a helyi lakosság meglepő rokonszenvvel fogadta. A vártnál több magyar nyelvű üdvözlő köszöntés mellett tapsokban kifejeződő megnyilvánulásokon túl egyesek angolul is kifejezték üdvözlésüket. A szlovák bányászkülöntséggel és a város Polgármesterével történt találkozás, fogadás szintén a régi gyökerek hatását érzékeltetve zajlott, és „nagypolitika-mentesnek” volt minősíthető. A szűkebb erdészkülöntség az alkalomból megkoszorúzta még Alma Materünk kiemelkedő erdész professzorainak, Szécsi Zsigmondnak és Fekete Lajosnak a síremlékeit. Az alkalom részletesebb közlését mellőzve kisebb csoportunk tagjaként a vázolt benyomások készítették néhány mélyebb gondolat rögzítésére, közreadására.

Meggyőző volt, hogy a közös dal, a műveltség és a kultúra mentén lehet a Kárpát-medence „deformálódott” erkölcsű szakembereit, népeit egymás közelébe terelni, éppen a globális negatív hatások mérséklésére. Azokat a – közzóban rejlő – kulturális áthatottságokat célszerű mobilizálni, amelyek az

egyének közösségi kötelekeit, lehetőségeit gazdagították. Az ember a természet színfoltjait, változatosságát pszichológiai értelemben, mint „gyerekszobáját”, sohasem felejt el. Az emlékezetében az Én és az élettér viszonya az egyed fejlődésének kezdeti szakaszában feloldhatatlan egységgé válik, bevésoódik emlékezetébe, és később tudatosan az emberben mint szülőföld. Ha a táj elveszti sajátos arcát, megszűnik a kötődési alap. Selmecbánya rendkívül változatos felszíni formáival, az adottságokhoz hasonló építészetével lényegében (elmaradásával „változatlanul” hagyta), megőrizte ezt a „fajta” kötődési alapot. Nem hiába volt Selmecbánya a 18. sz. elején a történelmi Magyarország három legnagyobb városának egyike - Pozsony, Debrecen mellett. Talán már akkor is meghatározta fejlődésüket a műveltség és a kultúra szintje? Véleményem szerint nagy valószínűséggel.

Azt hiszem, a jövőben az emberi mivoltunkban kell változni, mert egyre több embertelen emberrel találkozunk, de például nem ismerünk rókátlan rókát, vagy sakáltalan sakált. Következésképpen az erkölcsiséget, etikai szerepet, mint szellemi értékeink gyökereit kell erősíteni úgy, hogy a közösségek emberi tartalma elősegítse a tartós együttműködést az idegen globális káros hatásokkal szemben is, mert közel az idő, amikor nem lesz más választásunk. Mára az igények kielégítésben szinte visszafelődött a természeti dolgok iránti respektus képessége, az etikus üzleti magatartás. Napjainkban a gazdaság fokozódó megosztottsága, a termelési alappal összefüggő viszonyok bizonytalansága, nyitottsága korlátlanokká tették a kizsákmányolás lehetőségeit.

A bevezetőben feltett kérdésre és kihívásra ma, a lokalitás és a közösségi kulturális erői fegyverzetében válaszolhatunk, azok együttműködésében szállhatunk „versenybe”. Ellenkező esetben gyarmattá válás útjára tévedünk!? Németh László nem hiába irányította népe figyelmét arra, miszerint: „A műveltség nem ünnepi ruha, amelyet hordani kell! A műveltség a helytállás segédeszköze, a kifejezés szerszáma, a vállalkozás fegyverzeté.”

Az állampolgároknak a nemzetgazdaság részeként, de autonóm szerveződésű közösségeiként a lakóhely, ill. a tájegység integrátumaként meghatározóan kell részt venniük a természeti adottságaik használatában, ill. szülőföldjük fejlesztésében – és nem a kihasználásában, értéknormáik formálásában, kulturális megnyilvánulásaik gondozásában. Akkor talán az Ember megtalálhatja/őrizheti, értékesebbnek tekinti otthonát, mint csak a pénzt, úgy, ahogyan azt Radnóti Miklós „Nem tudhatom...” című versében kifejezésre juttatta:

*Nem tudhatom, hogy másnak e tájék mit jelent,
nekem szülőbázám itt e lángoktól ölelt
kis ország, messze ringó gyerekkorom világa...*

*Ki gépen száll fölébe, annak térkép e táj,
s nem tudja, hol lakott itt Vörösmarty Mihály;
annak mit rejt e térkép? gyárat s vad laktanyát,
de nekem szöcskét, ökröt, tornyot, szelíd tanyát,
erdőt, füttyös gyümölcsöst, szőlőt és sírokat,
a sírok közt anyókat, ki balkan sírokat.*

S. Nagy László

(A szerző, gondolatait 2007-ben vetette papírra.)

Selmec – Sopron és az Alföld

Végre! Végre megérhettük, hogy a magyar erdészek Selmecen tarthatták vándorgyűlésüket, ősi Alma Materünk városában, ahonnan a magyar felsőfokú erdészkiállítás indult, ahonnan nótáink és köszöntésünk is származnak.

A vándorgyűlés valószínűleg nehezebben jött volna létre, ha nincs az unió, a schengeni határnyitás, Selmec és Sopron testvérvárosi szerződése és a határ két oldalán dolgozó erdészek és erdészeti szervezetek kollegiális és hasznos együttműködése.

Selmecre az Ipoly Erdő Zrt. munkatársai vezettek bennünket, akik elegánsan, szervezeten, felkészülten, ünnepelesen és baráti hangulatban tették a szívesen vállalt dolgukat.

Határállomás már nem volt, a selmeci rendőrök mindenütt segítették buszaink zavartalan áthaladását, ami Selmecen, a girbegurba és lejtős-emelkedős, szűk utcákban nem is volt olyan egyszerű.

A főtér, a Szentháromság tér igazi élő történelmi díszletként szolgált az emelkedett, szakavatott és tárgyilagos beszélgetésekhez, megemlékezésekhez, amelyek

több új és érdekes gondolatot is felvetettek.

A selmeci polgármester az Akadémia elköltözését egyértelmű veszteségként, míg a soproni polgármester érthetően a város új fejlődési lehetőségeként értékelte, hiszen Sopron így válhatott egyetemi várossá.

A felvidéki erdők elvesztése pedig a magyar erdészek számára jelentett új kihívást, jelesen az Alföld fásítását, amelyben az elmúlt évtizedekben alkothattak maradandót az itt dolgozó erdészek.

Megtudhattuk, hogy Selmecen ez idáig az ipartelepítésben látták a fejlődés lehetőségét, ma viszont a műemlékek helyreállítását és az idegenforgalom fejlesztését helyezik előtérbe.

Nekünk szerencsére régi diákkori emlékünkhöz a soproni műemlékek átfogó renoválása, majd dr. Kubinszky Mihály professzor úr élvezetes előadásai ezekről a munkákról, melyben a gótika és a reneszánsz egyidejűsége szép példájának nevezte a selmeci Szentháromság téri díszkaput.

Ez a vándorgyűlés egy csoda volt! Nehéz elhinni, de a valóságban bizonyosan megtörtént, mert másnap reggel a szendehelyi Szepi Fogadóban már elégedetten mosolygott a helyi csoportvezetőnk, Szabó Zoltán erdészvezető és Schmuck Melinda erdésztechikus kolléganő is.

„Ez jó multság, férfimunka volt!”

Kép és szöveg: **Dr. Czerny Károly**

Az erdők, a fenyők és a természet...

... ahogy Márai Sándor író látta

Márai Sándor Füves könyvét bizonyára számos olvasónk ismeri. Az ég, a föld és az élet szinte minden vonatkozásában találunk benne bölcs, olykor meglepő gondolatokat/meglátásokat. Ez az izig-vérig kapa-kaszakerülő, földig le szellemi ember nekünk, erdészeknek és természet szeretőknél is mond talán érdekeset és újat az alábbi két szemelvényben. Aki ismeri, olvassa el még egyszer, hiszen „Ismétlés a tudás anyja”. Akinek új, hátha kedvet kap az egész Márai könyv elmélkedő elolvasására.

Az erdőkben van valami megrendítő, különösen a fenyőerdőkben. Nemcsak sötét és következetes hallgatásuk rendíti meg, mély árnyaik, templomi fenségük és áhítatos magatartásuk. Megrendítő az élet akarata, mellyel egy nagy erdő kifejezi a világerőket. Gondoljunk csak el, miféle erők és szándékok építették az ötvenméteres fenyők százazreit! Mit

pazarolt el a természet magvakban, porzókban, bibékben, kísérletekben, napsütésben, esőben, széljárásban, míg egy ilyen erdő felépült! S milyen céltudatos és néma ez a létezés, mely semmi egyebet nem akar, csak lenni, csak felnőni és évszázadokon át megmaradni, teljesen kifejezve önmagát, lélegezve, felelve a világnak - s ugyanakkor nem tör senki és semmi ellen, otthont és életet ad élőlények milliárdjainak. Milyen nagy és bölcs közösség ez az ötvenezer holdas fenyőerdő. Mint az ősapák, úgy öröködnék az élet fölött a fenyők. Egyszerre felelnek hatalmas törzsükkel a földnek és az égnek. Amikor csak teheted, menj az erdőbe.

De mikor a nagy erdőbe mégy, vagy pusztaságokra, vagy a tengeren utazol, s lelked eltelik a fenség és végtelenség érzéseivel, ne csald magad: tudjad, hogy szíved mélyén téged csak az ember érdekel, semmi más. Egy népes kávéház is van olyan érdekes, mint az Atlanti-óceán vagy a Szahara,

vagy a Kárpátok fenyőerdői. Igen, egyetlen ember, mikor megmutatja lényét és elárulja titkát, érdekesebb, mint a Mont Blanc. Csodáld a természet végtelenségét, iparkodj összhangban élni jellemeddel és a természet erővel, de ne szégyelld és ne is tagadd, hogy a legfenségebb természeti színjáték is meglepő gyorsan elveszti számodra igazi érdekességét és vonzerejét, ha nincs közvetlen köze általad ismert emberek sorsához. A vadregényes táj rövid időn belül értelmetlen és unalmas lesz, ha nem lép fel a természet végtelen színpadán az ember, szemléleted, érdeklődésed egyetlen igaz, soha nem megunható tárgya. A te dolgod, élményed, szereped, sorod e földön az ember, nem a Mont Blanc. A világ csak szín és díszlet, melyet mellékesen figyelsz; szíved és értelméd remegve csak e gyanús hős monológját lesi. Minden más előbb-utóbb unalmas.

Dobay Pál

Nagy Erdésztalálkozó Erdélyben

Május végén olyan rendezvényhullám vonult végig Háromszéken, hogy az érdeklődők sokasága csak kapkodta a fejét, hogy melyiket részesítse előnyben a nagy választékból. A Rétyi Nyírben szervezett nagyszabású környezetvédelmi konferenciáról rohantunk az Óriáspince-tetőre, amelynek tömegvonzó varázsát a metszően hideg szél sem tudta elfújni.

Engem külön megtiszteltetés is ért: a kézdívasárhelyi – kantai – Erdészeti Műszaki Középiskola öt évfolyama együttesen szervezett egy, a maga nemében páratlan Nagy Erdésztalálkozót, amelyen az 1951 – 1955 között végzett öt évfolyam még élő tagjai és hozzátartozóik vettek részt. 1945 – 1948 között magam is a kantai Nagy Mózes Gimnázium padjait koptattam, s az iskolák államosítása évében (1948) mondhatni, mint annyi felsőháromszéki diáktársam szinte automatikusan iratkoztunk át a római katolikus gimnáziumból az erdészeti műszaki középiskolába, hisz szülőföldünkhöz ez a tanoda volt a legközelebb. Számításunkba azért valami hiba csúszott be, mert közben, az akkor gerjesztett osztályharc jegyében szüleim kuláklísta kerültek, s engem, hogy finoman fogalmazzak, mint kulákfattyút eltanácsoltak a zöld kabát-hajtókás szakma környékéről.

Egykori gimnáziumi és erdészeti iskolai osztálytársaim figyelmeségére jellemző, hogy számomra ezeket az éveket is „jóvá írták”, és újra befogadtak maguk közé, sőt még „Tiszteletbeli Erdész” címet, s egy ezzel járó díszoklevelet is adományoztak, mivel egykoron az erdőművelési technikus diplomát nem szerezhettem meg.

Ebben az érzelmi pakliban annak az elismerése is benne volt, hogy az azóta eltelt hat évtized alatt bár nem lehettem hivatásos „erdőkerülő”, mindig is az erdők bővületének vonzásában éltem és cselekedtem, amit az írásbelizéssel el lehet érni.

A személyes megilletődésen túl a kézdívasárhelyi Nagy Erdésztalálkozón

fel kellett figyelnem arra a szinte páratlan összefogásra, amely fél évszázad múltán is jellemzi ezt a közösséget.

Dr. Szócs Géza és felesége, *Piroska* rendezésében egy jó hangulatú, a '70-en felüli életkor bajait meghazudtoló frissességű összejövetel kerekedett. A szervezők – minden évfolyamnak megvolt a maga felelőse – tulajdonképpen most rehabilitálták a nagy múltú iskola történetéből azt az öt évet, amelyet eddig ilyen-olyan okok miatt egyszerűen holott a diákok és a tanári kar zöme a megszüntetett kantai római katolikus gimnázium „személyzetéből” került ki, valójában megmaradt Felső-Háromszék szellemi központjának.

Ugyancsak a „rendezőknél” köszönhetően rácsodálkozhattunk azokra a számoszlopokra, amelyek az Erdészeti Műszaki Középiskola öt évfolyamának sorsát, létszámának alakulását szemléltette. 1951-ben 43-an érettségiztek, közülük 23 már az elíziumi tájakon folytatják az erdőművelést, de a mostani találkozóon az élők 55 százaléka volt jelen. 1952-ben 52-en végeztek, húsz halottjuk van, 1953-ban 45-en szereztek erdésztechnikusi oklevelet, közülük 28-an élnek, az 1954-es évfolyam élők tagjai (21) 71,42 %-ban voltak jelen a találkozón, és, végül 1955 42-es létszámából – tíz halottjuk van – 17-en voltak jelen a kantai gimnázium udvarán.

Öt évfolyam 207 erdészdiplomásából 133-an élnek, az idei „nagytalálkozó” 72-en – az élők 50,34 százaléka vett részt.

A számadatok mögé tessék odaképezni azt a hatalmas, gyakran a természeti környezet gyökeres átalakításával járó munkát, amelyet, főleg Székelyföld térségében, ez az erdészgeneráció elvégzett. És az óriási erdőirtások, a nagy volumenű kitermelések mellett vegyük észre, hogy ugyanezeknek az embereknek a keze nyomán születtek a csemetekertek, faiskolák ezrei, ők végeztették el a hatalmas erdőtelepítéseket, amelyek most 40 – 50 éves korban a térség jelentős erdőkincsét képezik. Ennél már csak az értékesebb kincs, hogy ezekben a társadalomban még mindig jelentős arányban jelen levő emberekben olyan összetartozás-tudat él, amely minta lehetne fiatalabb generációk számára is. Volt, aki a határokon túlról érkezett haza erre a találkozóra, és nekem, mint tiszteletbeli erdésznek-újságírónak alkalmam volt rácsodálkozni arra is, hogy ez az internet világtól messzire élő generáció mekkora figyelemmel követi szülőföldje papíralapú sajtóját, és nem kis meglepetésemre találkoztam olyan, tőlünk száz meg száz kilométerekre élő egykori erdész-növendékekkel, akik lapunk rendszeres olvasói, rokonaik vagy barátaik összegyűjtik a heti lapszámokat és postázzák számukra.

Ezúttal is köszönjük hűségüket. És *dr. Szócs Géza* „főrendezőnek” azt, hogy A lélek hangja című publicisztika kötetének bővített magánkiadásával a híres-neves iskola régi- és közelmúltját a nagyszabású rendezvénytől távolmaradók és az utókor számára is elérhetővé tette.

Kép és szöveg: **Sylvester Lajos**

Változások az erdőmérnök-képzésben az ezredfordulótól napjainkig

Az erdészeti felsőoktatás kezdetétől, a selmebányai indításától kezdve folyamatos átalakulás alatt állt. 1807 decemberében terjesztette fel az udvari kamara I. Ferenc császárnak *Wilckens Henrik Dávidot* az Erdészeti Tanintézet vezetőjévé, aki még e hó 17-én kelt határozatával ki is nevezte őt bányatanácsosi rangban a Tanintézet tanárává. Wilckens az első oktatási tervet 1808. júniusára elkészítette, majd 1809. február 12-én előadásait ünnepélyes körülmények között megkezdte.

Az első oktatási tervet az udvari kamara szigorúan megbírálta, annak tematikáját már indítása előtt egyes tantárgyak esetében a bányászati oktatáshoz alakította. Ettől kezdve a tanterv folyamatosan változik: 1809-ben új tárgykörök oktatását vezették be, ez év decemberében pedig már a várhatóan különböző szakmai szolgálatra kerülő hallgatók részére eltérő tanulmányi rend bevezetésére került sor, és ez így folytatódott az eltelt két évszázadban.

Az erdészeti felsőoktatás történetét az ezredfordulóig a 200 éves jubileumra megjelent háromkötetes Jubileumi almanach első kötetében *Mastalírné Zádor Márta* részletesen ismerteti, a folyamatos változás az Almanach lapjain nyomon követhető. Az utolsó évek történéseit *Náblík András*, az Erdőmérnöki Kar ezidei dékánja foglalta össze ugyanitt.

Az 1894. évtől a Bányászati és Erdészeti Főiskolában folytatott 4 éves tanulás után államvizsgát tett hallgatók erdőmérnöki oklevelet vehettek át, ettől számíthatjuk a tényleges mérnök-képzés történetét szakunkon. A második évezred utolsó évtizedében e képzés és ennek során megszerzett mérnöki ismeretek elismeréseként az erdőmérnöki diplomát 1991-ben kelt határozatával az Európai Mérnökök Szövetsége (FEANI) euromérnöki diplomának fogadta el.

A 2007. év tavaszán befejeződött minőségellenőrző folyamatot a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság az Erdőmérnöki Karon folytatott képzéseket – közte kiemelten az okleveles erdőmérnök-képzést – kiváló minősítéssel zárta.

A 200 éves felsőfokú erdészeti képzés történetének megírása és megjelentetése azokban az években folyt, amikor a kétszáz éves hagyománnyal, hazai és nemzetközi szakmai elismertséggel rendelkező erdőmérnöki oktatás – vele együtt az erdészszakma – a jövőjéért, évszázadok alatt kialakult, és a társadalom által is elfogadott oktatása a fennmaradásáért küzdött.

A közelmúlt változásainak oka, a szakma reakciói

A felsőoktatás teljes átalakítása, az európai (Nyugat- és Közép-Európára jellemző poroszosnak nevezett) képzési formáról az amerikai liberális oktatási formára való erőltetett áttérést az erdőmérnök-képzés sem kerülhette el. Az elmúlt évtizedben olyan változások érintették a szakot, amelyeknek az erdőgazdálkodás szakember-ellátására is jelentős kihatásuk lehet. Nem véletlen, hogy a gyakorlati gazdálkodásban, az erdészeti tervezés-felügyelet-szakirányításban, a kutatásban és a szakmai társadalmi szervezetekben dolgozó kollégák állandó témája lett az erdőmérnök-képzés jelene és jövője, a különböző képzési formákban végzett új szakemberek szakmai kompetenciája, elhelyezkedési lehetősége.

E témákról a közelmúltban számos szakmai fórum előtt számolt be az Erdőmérnöki Kar vezetése: a 200 éves jubileumi rendezvények nyitónapján konferencia keretében, az OEE Oktatási Szakosztálya az Erdőművelési Szakosztálya rendezvényein, de témája volt a 139. Erdészeti Vándorgyűlésnek is. Ennek ellenére a gyakorlat továbbra is kéri a tájékoztatást, mely igény kielégítésére az OEE elnöke, *dr. Pető József* írásban kérte fel a jelen ismertetés szerzőjét az erdészeti felsőoktatásban az utóbbi évtizedben bekövetkezett változások bemutatására.

A kredit rendszerű képzés bevezetése

Az első komolyabb – nemcsak tantervet: tantárgyak elhagyását, új tárgyak bevezetését, óraszámok módosítását, hanem ennél sokkal jelentősebb: oktatásszervezési – változást a kredit rendszerre alapozott képzési forma jelentette. Ez egyszerűsítve azt jelenti, hogy a

megszerzett ismereteket a szokásos ötfokozatú osztályzás mellett a tantárgyban foglalt anyagrészek elsajátítására fordított időszükséglet („humán energiárfordítás”) alapján is értékelni kellett. Célszerűen egy kötelező órarendi elfoglaltságot jelentő előadás vagy gyakorlat mellett az ismeretek megfelelő szintű megtanulására a hallgatóság egy-egy újabb óra időtartam „ráfördítését” feltételezi az egy kredit. Mivel a szorgalmi időszak 15 tanulmányi hétből áll, az órarendi elfoglaltság minden tanóra + 1 óra önálló munka = 30 óra időráfordítást jelent, ami megegyezik egy kreditértékkel. A korábban erdőmérnöki diplomát szerzett kollégák mindannyian tudják, hogy az egyes tárgyak heti óraszámja nem minden esetben egyezik meg a tárgyban foglalt ismeretek mennyiségével, illetve annak nehézségével, mint ahogyan az egyes tárgyak vizsgájára való felkészülés sem igényel azonos arányú időráfordítást.

A kredites mintatantervek szerinti képzés során az erdőmérnök-hallgatók továbbra is tíz szemeszter alatt, kismértékben átalakított mintatantervek szerint folytatták tanulmányaikat. Az áttérés során alapelve volt az Erdőmérnöki Karnak, hogy a legkisebb mértékben változzanak az évtizedek alatt kialakult arányok, az erdőmérnöki gyakorlati munka ellátásához szükséges ismeretek. Ennek megfelelően az egyes tárgyakhoz hozzárendeltük a krediteket az előírások szerint. Csak kisebb nehézségeket okozott, hogy a kötelezően lehallgatandó A típusú tárgyak aránya a jogszabályban meghatározott 70%-ot

Kerületvezető erdészek figyelem!

Az Erdészeti Lapok szerkesztősége kéri a kerületvezető kollégákat, hogy aki megőrizte szolgálati naplóját, juttassa el a szerkesztőségbe. Szeretnénk ezekből a feljegyzésekből kivonatolni, és a tanulságos, érdekesebb eseményeket, megfigyeléseket közreadni. A naplókat természetesen visszajuttatjuk a feladónak. Ha fénymásolatot kapunk az is alkalmas a szerkesztésre. Megkülönböztetett figyelemmel várjuk idős erdészek feljegyzéseit.

A szerkesztőség

* Az Erdőmérnöki Kar általános és oktatási dékánhelyettes

nem léphette túl, a maradék 30% a szakmai speciális B tárgyak (25%) és a szabadon választható C tárgyak (5%) közül a hallgató ízlése és érdeklődési köre alapján került az egyes hallgatók egyéni tantervébe.

Az alapvető problémát a személyenként változó egyéni tantervek jelentették, amely a mintatantervben foglalt tantárgyak felvételi és teljesítési sorrendjét – az egyes tárgyak felvétele előtt teljesítendő előtárgyak megelőző szemeszterekben letett vizsgája alapján – a hallgatóra bízta. Így fordulhatott elő, hogy ha valaki biológiai-ökológiai alapérdeklődése miatt az e területekhez tartozó tárgyakat a mintatanterv szerinti szemeszterben időben teljesítve e vonalon az egymásra épülő tárgyakat időben felvéve már akár 9-10. szemeszteres hallgató lehetett volna; de a műszaki tárgyakat megalapozó matematikát, fizikát, mechanikai ismereteket nem tudta időben elsajátítani, és e vonalon még csak a mintatanterv 3-4-5. szemeszterének tárgyait próbálta abszolválni.

Az erdőmérnöki szak oktatási struktúrája a biológia-öklógia – műszaki ismeretek – ökonómia hármásra épül már régóta. Az egyes tárgyak a korábbi tantervekben úgy következtek egymás után, hogy azok korábban megszerzett ismeretekre alapoznak: a tantárgyak egymásra épülése nagyon kötött sorrendet követel meg. A kredit rendszerre, és ehhez szorosan csatlakozó egyéni tanmenetre történt áttérés után nagyon hamar tapasztalta hallgató-oktató egyaránt, hogy ezt az oktatási formát nem az erdőmérnökképzésre találták ki, és a régi oktatási hagyományokkal rendelkező szakon bevezetése súlyos következményekkel jár. A hallgatók jelentős része nem vette komolyan annak veszélyét, hogy az egyes tárgyak későbbre halasztása, azok többszöri felvétele a képzési időt évekkal meghosszabbítja, sok esetben az oklevél megszerzését teszi lehetetlenné.

A kredit rendszerű képzésben – mivel a tárgyak felvétele egyéni elképzelés és előrehaladás alapján történik – minden hallgatónak egyéni órarendje van. Nincsenek tanulócsoportok, évfolyamok, hiszen az egyes tárgyakat a hallgató előremenetele során akkor veheti fel, ha annak előtárgyát teljesítette, és az aktuális szemeszterben kedve szerint fel is akarja venni. Ha nem sikerül levizsgázni, akkor a következő alkalommal újra felveheti, és a ráépülő tárgyak hátrább tolnának; ugyanakkor a

másik vonalon probléma nélkül haladhat előre. Ebből következően az egyes tárgyakon olyan hallgatók vannak együtt, akik 2-3 évvel eltérő időben iratkozva alig ismerik egymást, hiszen lehet, hogy csak azt az egy tárgyat hallgatják együtt, a másikat egy teljesen más csoporttal, a harmadikat pedig megint más társakkal. Ez pedig a selmeci-soproni hagyomány ápolására, az együttélésből adódó barátság-testvérség megélésére, az egymás segítésére nem éppen optimális helyzetet teremt.

Az elmondottak ellenére a kredites képzésben részt vevő, és az abban oklevelet szerző erdőmérnökök a régi képzéssel azonos ismereteket bizonyító megmértetés után a korábbi, hagyományos erdőmérnök képzésnek nevezett tantervek szerint haladó és diplomát szerzett kollégákkal egyenértékű kollégaként hagyták – néhányan még a következő években hagyják el az Alma Matert. Szakmai kompetenciáik, elhelyezkedési lehetőségeik változatlanok maradtak.

A bolognai kétciklusú oktatási rendszer

Az erdőmérnökképzésben a Bolognai folyamat néven ismertté vált kétciklusú képzés bevezetésével történt a nagyobb változás. A Bolognai Nyilatkozatot 1999 júniusában 29 európai ország – köztük Magyarország – írta alá, és abban 2010-re az Összefüggő Európai Felsőoktatási Térség megvalósítását tűzték ki célul. Ez röviden a versenyképesség növelését, a nemzeti egyenlőtlenségek felszámolását, a szoros együttműködést, a két cikluson alapuló képzés (alapképzés: BSc – mesterképzés: MSc) bevezetését, a kölcsönösen elismert és összehasonlítható diplomák elérését jelentette. A 2003-ban Berlinben tartott miniszteri konferencia során minden miniszter – köztük hazánk oktatási minisztere is – egyetértett abban, hogy 2005-ben meg kell kezdeni a többciklusú képzés bevezetését minden államban.

Meg kell említeni, hogy a berlini konferencia alkalmával hangsúlyozták, hogy a megvalósítást az intézményi autonómia elveivel összhangban kell végrehajtani, a felsőoktatásban a minőségbiztosítás elsődleges felelősségét az in-

Tisztelettel kérem a kedves kollégákat, hogy akiknek van az elmúlt, közel két évtizedben megjelent Erdészeti Lapokból feleslegessé vált példánya, jelezze a 7570 Barcs, Rákóczi út 11. postacímre, Köszönettel: *Katona István* erdőmérnök.

tézmények hordozzák. Már a Bolognai Nyilatkozat is tartalmazta: az áttérés során messzemenően figyelembe kell venni az egyes országok és intézmények oktatási hagyományait, nemzeti értékeit.

A nemzeti és intézményi hagyományok, a kialakított értékek megőrzésének gondolata a magyar felsőoktatás átalakítása során sajnos feledésbe merült. Az oktatási kormányzat – néhány kivételtől eltekintve: orvos, fogorvos, gyógyszerész, állatorvos, jogász, építész, művész – a hazai egyetemekre, főiskolákra kötelező módon előírta a kétciklusú képzés tanterveinek kidolgozását, és 2005-től való bevezetését. Hiába volt az előkészítő anyagokban végig az erdőmérnök az osztatlan 5 éves képzések között még a felsőoktatási törvény tárcaközi egyeztetése során is, az Országgyűlésben folytatott záróvita során egy elhangzott egyéni képviselői felszólalás következtében a kétciklusú képzések közé került. Ezután az Erdőmérnöki Karnak nem volt más lehetősége, mint 2004 januárjában létrehozni a kari Bologna Bizottságot, kidolgozni az oktatott szakok – közte az erdőmérnöki szak – alapképzésének (BSc képzés) létesítési akkreditációs anyagait, melyeket a Kar Tanácsa májusban fogadott el. 2005 májusában már a kidolgozott mintatantervek jóváhagyására is sor került, aminek alapján 2006 szeptemberében az erdőmérnök szakon is alapszakon (BSc) indult az oktatás. Az erre épülő mesterszak (MSc) létesítési dokumentációját 2006 októberében fogadta el a Kari Tanács.

Az erdőmérnök alapszak (BSc) -képzés 6+1 szemeszterből áll: hat szemeszterben a szükséges elméleti ismeretek mellett jelentős óraszámot kap a gyakorlati oktatás is, a hetedik szemeszter pedig 14 hét összefüggő gyakorlatot tartalmaz, melyből 6 hét az erdőtervezés-szakigazgatás-általános igazgatási témakörök, 6 hét a gyakorlati erdőgazdálkodás: erdőművelés-erdővédelem-erdőhasználat és a hozzájuk kapcsolódó gazdasági ismeretek-munkaszervezés, 2 hét pedig kutatás-oktatás-szakdolgozatkészítés területen tölthető el.

A BSc erdőmérnök szakindítási kérelmben megjelölt cél: olyan erdészeti szakemberek (erdőmérnökök) képzése, akik az erdőgazdálkodás gyakorlati műveléséhez szükséges általános műveltséggel, kellő szakmai intelligenciával, legalább egy idegen nyelv kommunikációs készségével, széles körű természettudományi, valamint szakterületük művelé-

séhez elegendő műszaki és gazdasági ismeretekkel rendelkeznek. Az erdészet fatermesztési, fahasználati és gazdálkodási szaktudományai alapos jártassággal rendelkeznek, ismereteiket a gyakorlatban alkotó módon tudják alkalmazni. Meglévő tudásanyaguk birtokában alkalmasak a tanulmányok mesterképzésben (MSc) történő folytatására, illetve alapszintű szakirányú továbbképzésbe való bekapcsolódásra.

Ez a gyakorlati munka területére fordítva: az állami erdőgazdálkodásban erdőművelő, erdőhasználati, vadgazdálkodási műszaki vezetői és egyéb besorozott mérnöki; a magán és társult erdőgazdálkodásban integrátor, szakirányító, termelésirányító; az erdészeti üzemtervezés során terepi erdőrendező munkaköröket jelent. Az alapszakon végzett erdőmérnök nem végezhet tervező-elemző munkát, nem készült fel az erdőgazdasági munkák műszaki ismereteiből, nem tölthet be erdőfelügyelői munkakört; az ezekhez szükséges ismeretek a mesterképzésben kerülnek oktatásra.

Az alapszakon a 2009. naptári év végén záróvizsgáznak az első iratkozott évfolyam hallgatói közül azok, akik a mintatanterv szerint haladva, várhatóan az előírt 6+1 félév alatt teljesítik a tanulmányi követelményeket. Mivel a BSc képzésre is jellemző a kredités képzési formánál ismertetett egyéni tanterv, és annak összes buktatója, az első BSc diplomával kikerülő erdőmérnökcsoport 20-25 fő között lesz.

Az erdőmérnök MSc (mesterképzés) 2010 februárjában indul, mivel az alapképzésben 2009 decemberében tesz záróvizsgát az első évfolyam. A mesterképzés célja: olyan erdészeti szakemberek (okleveles erdőmérnök) kibocsátása, akik az erdőgazdálkodás gyakorlati műveléséhez, irányításához és ellenőrzéséhez szükséges általános műveltséggel, kellő szakmai intelligenciával, legalább egy idegen nyelv kommunikációs készségével, széles körű természettudományi, műszaki és gazdasági ismeretekkel rendelkeznek. Az erdészet fatermesztési, fahasználati, gazdálkodási szaktudományokban alapos jártassággal rendelkeznek, ismereteiket a gyakorlatban alkotó és irányító módon tudják alkalmazni. Meglévő tudásanyaguk birtokában alkalmasak a tanulmányok doktorképzésben (PhD) történő folytatására, illetve mesterszintű szakirányú továbbképzésbe való bekapcsolódásra.

A végzetek megfelelő elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkeznek.

A különböző méretű és jellegű erdőgazdálkodási vállalkozásokban az erdőművelési és fahasználati tevékenység szervezésénél és irányításán túl önálló gazdálkodási egységeknél, valamint az erdőgazdálkodást irányító és ellenőrző szerveknél felsőfokú erdészeti ismeretekhez kötött vezetői tevékenység ellátásához is, valamint a kutatásban és oktatásban is elhelyezkedhetnek.

Az oktatási kormányzat irányelvei szerint a mesterképzésbe a három évvel korábban az alapképzésbe iratkozott hallgatók 30%-a vehető fel. A 2010 februárban induló első MSc évfolyamba eszerint a 2009-ben végző valamennyi kolléga bejuthat, így csak akkor kerül ki az Alma Mater falai közül BSc diplomával rendelkező erdőmérnök, és kopogtat munkáért, ha tanulmányait egyéni megfontolásból nem kívánja folytatni. Az Erdőmérnöki Kar vezetése a végzés előtt álló hallgatókat további terveikről megkérdezte: valamennyi hallgatónk úgy nyilatkozott, hogy tovább akar tanulni, és MSc diplomát kíván szerezni.

A jövőben azonban a mintatantervtől lemaradt hallgatók az utánuk jövő évfolyamokhoz csatlakozva emelik annak létszámát, várhatóan tehát a következő években a BSc végzettségűek létszáma 40-50 főre emelkedik. Az Erdőmérnöki Kar megtett minden lépést annak érdekében, hogy a jövőben minden évben annyi BSc beiskolázási helyet kaphassunk, amennyien az alapszakon végeztek. Az oktatási főhatóság erre ígéretet tett, és reméljük, hogy ezen ígéretnek birtokában a jövőben minden BSc okleveles erdőmérnök tovább folytathatja tanulmányait az okleveles diploma megszerzéséig.

Az erdészeti felsőoktatás hagyományainak, a selmeci-soproni örökség megőrzésének jelentősége, a szakmai összefogás szükségessége

Az Erdőmérnöki Kar vezetése a kétszintű oktatás kényszerű bevezetése óta folyamatosan dolgozik az osztatlan 5 éves erdőmérnökképzés visszaállításának megvalósításán. Tudjuk – és a munkaerőpiac, a gyakorlati erdőgazdálkodásban, a szakma minden területén dolgozó kollégák folyamatos érdeklődése is ezt bizonyítja –, hogy a lineáris képzési formát nem a mi szakmánkra találták ki, a jelenleg folyó középfokú (erdész-technikus) és felsőfokú (okleveles erdőmérnök) közé ékelődő „fél mérnök”-nek nem találja a helyét a szakmai hierarchiában. Az alapképzést azonban meg kellett szervezni Sopronban, és el

kellett indítani, mert a jelenlegi felsőoktatási versenyben esetleg más egyetem, kar is szemet vehetett volna e képzési ágra. Az ezzel kapcsolatos veszélyeket az Erdőmérnöki Kar ez idei dékánja, *dr. Náblik András* az OEE 139. vándorgyűlésén Debrecenben tárta a szakma elé, szavait az Erdészeti Lapok 2008. július-augusztusi számának 221-222. oldalán mindenki olvashatja, megismételni feleslegesnek tartom. Az ott megfogalmazott veszélyek valós voltának bizonyítására csak egyetlen tényt kívánok a szakmai közönség elé tárni:

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium 2007-2008. évi Oktatás-statisztikai évkönyvében (ld. a minisztérium honlapján) olvasható: 2008-ban Magyarországon 118 erdészeti felsőfokú végzettséget igazoló diplomát adtak ki, megyei bontásban: Győr-Moson-Sopron megyében 33, Pest megyében 50, Heves megyében 18, Hajdú-Bihar megyében 17 fő kapott ilyen oklevelet. Vajon ki tudná felsorolni, mely intézményekben, milyen szakon vagy annak szakirányában végzetek büszkélkedhetnek a soproni Alma Materen kívül szerzett felsőfokú erdészeti végzettséggel? És hová vezethet az, ha ma szakirányban néhány tárgyat lehallgatva, valamely áttekintő enciklopédikus erdészeti ismeretet szerevezve lehet ilyen oklevelet kapni? Vajon milyen munkakörben lehet elhelyezkedni e végzettségekkel, illetve eredményesen kopogtatnak-e az ilyen oklevél birtokában az Oktatási és Kulturális Minisztérium által is felsőfokú erdészszakmai végzeteknek titulált fiatalok a szakmai foglalkoztatók ajtaján?

Az előbbieken ismertetett tény azt bizonyítja, hogy más felsőfokú intézmény is az erdőmérnökképzés felé orientálódik, igyekszik legalább egyik lábát beerősze az ajtón, hogy aztán a későbbiekben erre hivatkozva teljes testtel léphessen be abba a térbe, melyben véleményem szerint nincs keresnivalója. Hogy

Honlapjaink:

www.oee.hu

www.erdeszetilapok.hu

www.forestpress.hu

www.erdo.hu

milyen sikerrel járnak ezek az ajtófeszítések, csak rajtunk múlik: összefogunk-e a próbálkozással szemben, nyújtunk-e segítséget bármilyen formában az erdőmérnökképzéssel kacérkodó egyetemeknek, főiskoláknak? Erdész felsőfokú végzettséggel, tudományos minősítéssel bíró erdőmérnök oktatókkal nem rendelkező felsőfokú intézmény nem képes megfelelni az akkreditációs megmérettetés során!

A jövő reménye

A régi osztatlan, 10 féléves erdőmérnök-képzés visszaállítása érdekében tett erőfeszítések úgy látszik, meghozzák eredményüket.

E téren teljes összefogást tapasztalt a Kar az elmúlt évben, társadalmi és szakmai szervezetek, a szakma egésze: a Fagazdaságok Országos Szövetsége, az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete, az Országos Erdészeti Egyesület, a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége, nem utolsósorban pedig a hallgatói szervezetek levélben fogalmazták meg véleményüket és juttatták el *dr. Hiller István* miniszternek.

Az erdészszakképzést és annak különböző szintjeit a közelmúltban külön-

böző fórumokon több ízben tárgyalta a Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Osztályának Erdészeti Bizottsága, az Országos Erdészeti Egyesület Oktatási Szakosztálya, az Erdőmérnöki Kar vezető oktatói értekezlete, de a végzett mérnököket foglalkoztató gazdálkodó-tervező-szakigazgatási-felügyeleti szervezetekkel való egyeztetést, fórumot is tartott a Kar vezetése. A vitafórum hozzászólói elmondták, hogy nem látják biztosítottak a megfelelő szintű szakemberutánpótlást, figyelembe véve, hogy a BSc-re iratkozott kollégáknak csak 30%-a juthat be a következő, az MSc szintű képzésbe. Az FVM Természeti Erőforrások Főosztálya felmérte, hogy a munkaerőpiac várhatóan hány erdőmérnököt képes évente foglalkoztatni a jövőben, illetve hány okleveles erdőmérnökre tart igényt – alátámasztva ezzel az osztatlan képzés szükségességét.

A különböző fórumokon hangsúlyosan kifejezésre juttatták a hozzászólók, hogy az osztott képzés az emberi kapcsolatokat is tönkreteszi: pontosan azokat az értékeket, amelyekről a 200 éves oktatási, nevelési hagyományaink szólnak. Általános véleményként hangzott el a szakma részéről, hogy a kétszintű képzés az erdőmérnök esetében feles-

leges, vissza kell állítani az osztatlan 10 szemeszteres képzést.

2008. november 7-én a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság elnökét, *dr. Bazsa Györgyöt* tájékoztatta az NYME rektora, az MTA Erdészeti Bizottságának elnöksége, az Erdőmérnöki Kar vezetése a szakmai igényekről, a jelenlegi helyzet tarthatatlanságáról.

Mindezek az erőfeszítések oda vezettek, hogy a szakmán kívül az oktatási kormányzat, a felsőoktatás minőségi ellenőrzéséért felelős Akkreditációs Bizottság elnökségének támogatását is sikerült megnyernünk, a benyújtott kérelmünket megvizsgálva, arról támogató döntést hoztak. Legutoljára éppen e szakmai tájékoztató cikk írása közben, 2009. február 27-én hozott elsőprő arányú támogató határozatot a Magyar Rektori Konferencia.

Ezután egy hét alatt megfogalmazásra került az osztatlan 5 éves okleveles erdőmérnök (MSc) Képzési és Kimeneti Követelménye, melyet a Kar Tanácsa jóváhagyott. E dokumentum benyújtásával elindul az a folyamat, melynek során először az új osztatlan erdész MSc mintatantervét, ezután szaklétesítés, végül szakindítás dokumentációit kell elkészítenünk, majd elfogadtatnunk az illetékesekkel.

Nem eladó sem a magyar államerdészet, sem az erdő!

(A hírközlő szervezetekhez eljuttatott nyilatkozat)

A hazai erdők magánosításának szándéka időről időre bekerül a híradásokba.

2007-ben, amikor a magyar erdészeti ágazat számos feszítő gondja miatt fordult az Országos Erdészeti Egyesület elnöksége *Gyurcsány Ferenc* akkori miniszterelnökhöz az április 16-án kelt levélben, amelyben többek között arról írtunk, hogy a kormány napirendjén van az állami vagyonkezelés új rendszerének kialakítása.

Kértük, hogy valósuljon meg az állami erdők egységes vagyonkezelése.

Kértük, hogy az állami erdők közül az emberek életét közvetlenül és hosszú távon befolyásoló, több emberöltőn át tényező, nagy kiterjedésű állami erdők vagyonkezelését továbbra is csak 100 százalékos állami tulajdonú erdészeti vagyonkezelő gazdasági szervezetek végezhessék. Ezen erdők és gazdasági szervezetek bármilyen fokú privatizációja megengedhetetlen – írtuk levelünkben.

Ma, 2009-ben úgy tűnik, ismét napirendre került ez a – reményeink szerint – már nyugvópontra jutott ügy.

Napjaink gazdasági válsága, az ország szűkös pénzügyi helyzete adhat a gyanúnak alapot, hogy az egyik utolsó állami vagyontest, az állami erdőtulajdon, az államerdészet is dobra kerülhet.

A helyzetet bonyolítja, hogy az állami erdőtulajdon nem azonos az erdőket kezelő állami erdészeti (zártkörűen működő) részvénytársaságokkal. Tovább árnyalja a képet, hogy a társaságok fafeldolgozó üzemeket (pl. parkettagyárakat) működtetnek, vadhúsfeldolgozást végeznek. Ezek a vállalatrészek kínálnak az önálló értékesítésre.

Hasonló folyamaton évtizedekkel ezelőtt már átment az ágazat, s az utóbbi időben nagy erőfeszítésekkel, új beruházásokkal, jelentős állami forrásokkal kellett ismét megteremteni az elsődleges fafeldolgozás feltételeit.

Kár volna az immár jól működő, jövedelmező, és ezáltal a több lábon állást biztosító üzemeket piacra dobni.

Az állami erdészeti társaságok történetük során számos átszervezésen mentek keresztül. A környező országok gyakorlata azt mutatja, hogy az erdészeti gazdasági szervezete egy központi – ha úgy tetszik – holdingból és kisebb szervezeti egységekből, vállalatokból épül föl. Ez a formáció hazánkban is fölmerült, de csak akkor fogadható el, ha nem lesz kiindulópontja egy esetleges privatizációnak.

Ezért az ilyen szándékok ellen az Országos Erdészeti Egyesületnek is föl kell emelnie szavát.

Az 1851-ben alapított, 4100 tagot számláló Országos Erdészeti Egyesület tehát ellenez mindenféle magánosítási törekvést, amely az erdészettel kapcsolatos, legyen szó az állami erdőterületekről vagy az állami erdészeti részvénytársaságokról.

Budapest, 2009. június 17.

Dr. Pethő József
elnök

Sikeres „Tölgyfaág-akció”

Az erdészeti hatóság 2000 márciusában az ország több erdőterületén – megyei igazgatóságokonként 1-1 napon – helyszíni ellenőrzést végzett. Az ellenőrzések az erdőekben, erdők vonzáskörzetében, illetve az oda- és kivezető utakon történtek, kiterjedve

- az erdőben tartózkodók,
- a fakitermelők és
- a faanyagszállítást végzők ellenőrzésére.

Az ellenőrzés végrehajtását indokolták egyrészt a fűtési szezonban felerősödött, az erdőtulajdonosok, erdőgazdálkodók kárára elkövetett, helyenként már a szervezethez jeleket mutató falopások, másrészt a 2008-as ellenőrzéssel kapcsolatban a szakigazgatáshoz az ügyfelek (tulajdonosok, gazdálkodók) és a lakosság részéről érkezett pozitív visszajelzések.

Az ellenőrzésben való részvétellel felkértük az illetékes rendőrhatalmas szakembereit is, akik készséggel segítettek, mivel az ellenőrzésnek komoly megelőző hatása van. Ugyanakkor az ellenőrzés kitűnő alkalmat nyújtott a két hatóság közötti kapcsolat és együttgondolkodás erősítésére is.

Az idei „Tölgyfaág-akcióban” erdőfelügyelők, rendőrök és helyenként a hatósági szakemberek kíséretében erdőgazdálkodók vettek részt.

Az ellenőrzés kiterjedt arra, hogy a fakitermelési munka végrehajtója a helyszínen – a jogszabályban foglaltakkal összhangban – rendelkezik-e az erdészeti hatósági engedély egy példányával, illetve a faanyag szállítója (akár erdőterületen, akár közúton történt az ellenőrzés) hitelt érdemlően igazolni tudja-e annak származását.

A szakemberek közel 30 ezer hektárt jártak be, 29 esetben tártak fel falopást, és 18 esetben illegális fakitermelést. Az érintett fatömeg mintegy 900 m³, illetve 200 m³ volt. Ez jelentős mennyiség, mivel március a fűtési szezon végének számít, és a hatósági ellenőrzés sok helyen már csak a korábbi fakivágások nyomaival szembesülhetett. Néhány esetben viszont az elkövetőket a hatóság tettem is érte.

Természetesen az erdészeti és a rendőrhatalmas a szükséges államigazgatási eljárást minden esetben megindította.

Az ellenőrzési nap tapasztalatai azt mutatják, hogy míg az ország egyes ré-

sein stagnál, illetve csökkent (pl. Zala megye) az illegális cselekmények előfordulása, addig máshol jelentősen nőtt (pl. Somogy megye, Pest megye). Országos szinten, az ismertté vált esetek alapján, a falopások mennyisége a korábbi évekhez hasonlóan tekinthető. Sajátosság, hogy – a szakszemélyzet folyamatos jelenlétének köszönhetően – az állami területeken ugyan a feltárt esetek száma magasabb, de éppen az erdészeti jelenléte miatt az eltulajdonított faanyag mennyisége is kisebb.

Hangsúlyozni kell, hogy az erdészeti hatóságnak a folyamatos ellenőrzésre nincs kapacitása. A falopások egy része, különösen a rendezetlen, erdőgazdálkodóval nem rendelkező erdőben, valamint a nehezen megközelítő magánerdőben – még az erdő tulajdonosa előtt is – jellemzően felderítetlen marad.

A megelőzés és felderítés terén nagy előrelépést várunk a parlamenti végszavazás előtt álló új erdőtörvényben már nevesített erdővédelmi szolgálatról, melynek egyik kiemelt feladata lesz az illegális fakitermelés és falopás elleni fellépés.

MgSzH Központi Erdészeti Igazgatóság

Amerikai érdeklődés...

A világ legnagyobb, önkéntes alapon létrejött vadászati egyesülete, a Safari Club International (SCI), amely 36 országban – a többi között hazánkban – több mint hatvanezer taggal rendelkezik. A napokban *Bruce Eavenson*, az Amerikai Egyesült Államokban működő „anyaszervezet” alelnöke látogatott Magyarországra. Elsőként részt vett a felújított Vadászati Múzeum megnyitóján Keszthelyen, majd onnan Gúthra utazott. Itt a NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt. nyírfajd-programjával ismerkedett.

Magyarország területén, a Nyírségben regisztráltak utoljára nyírfajdokat, még az 1800-as évek végén, azt követően azonban teljesen eltűntek a hazai erdőkből ezek a madarak. 2005-ben országosan egyedülálló nyírfajd visszatelepítési program kezdődött a NYÍRERDŐ Zrt. Gúthi Erdészetében. A szárnyasokat nem vadászati célra szeretné visszahonosítani az erdőgazdaság, hanem a magyar fauna gazdagítására. Az utóbbi időszakban újabb három nyír-

fajd-telepet létesített az erdészeti társaság: így most már Gúthon két helyen, valamint a Halápi és a Hajdúhadházi Erdészeti területén folyik a program. A Hortobágyi Nemzeti Park, a Debreceni Egyetem Természetvédelmi Állattani és Vadgazdálkodási Tanszéke mellett a Safari Club International Közép-magyarországi Egyesülete is segíti a kísérletet.

Bruce Eavenson elkísérte a tanulmányútra *dr. Kőbálmay Zsolt*, a magyar szervezet külkapcsolatokért felelős alelnöke. Később pedig csatlakozott hozzájuk *Cseterki Imre*, az egyesület elnöke és Szentpéteri István, az oktatási és vadvédelmi programokat koordináló alelnök is. Az erdőgazdaságnál folyó munkát *Kaknics Lajos* vezérigazgató mutatta be, *Bartucz Péter*, a Gúthi Erdészeti vezetője pedig a program eddigi eredményeit ismertette.

– Nagyon szép program, jó dolognak tartom, hogy a magyar vadászok élen járnak ebben a kezdeményezésben. Úgy gondolom, hogy a nyírfajd ugyanolyan fontos, mint például a jegesmedve, nélkül-

lük szegényebb lenne az élővilág. Sokan nem tudják, de a Safari Club International mintegy 200 millió dollárt költött az alapítása óta eltelt negyven évben különféle visszatelepítési, vadvédelmi, kutatási és oktatási programokra. Hangsúlyozom, hogy nem csak vadászható fajokat próbálunk megmenteni: jó példa erre a hóleopárd, vagy az Egyesült Államokban az erdei karibu. Ez utóbbi madár állománya – a ragadozók miatt – nagyon lecsökkent az elmúlt években, és egyedül a mi szervezetünk fordít pénzt a folyamat megállítására – hívta fel a figyelmet Bruce Eavenson.

Vereb István

Megvételre keresek erdész, vadász, halászszerető, madarász, botanika, zoológia, útleírás, néprajz, természettudományi könyveket könyvtárakat és ezek folyóiratait. Házhoz megyek, készpénz fizetés.

Zsombori Miklós

1195 Budapest, Árpád u.11/a

06-20-9333-990 • zsombi@externet.hu

A folyamatos erdőborítás és a vadállomány harmonikus kapcsolata a Pilis-tető bükköseiben

A 2002 óta a Pilisi Parkerdő Zrt. Pilisszentkereszti Erdészetének területén kialakított Pilistetői Örökerdőben a természetközeli erdőkezelés és az ennek megfelelő vadgazdálkodás kapcsolata látványos eredményeket produkált. 2008-ban a jól érzékelhető folyamatok vizsgálata érdekében a Pilisi Parkerdő Zrt. megbízta a SZIE Vadvilág Megőrzési Intézetét a jelenség tudományos igényű vizsgálatára. A fő kérdés az, hogy lehet-e a folyamatos erdőborítást biztosító erdőkezelés során jobban harmonizálni az erdő és a vad kapcsolatát úgy, hogy az erdőkezelő számára is érzékelhető eredmények szülessenek. A tölgyesek esetében, mint korábban bemutattuk, a szálalóerdők kialakítása az Ipolyerdő Zrt. Királyréti Erdészeténél a nagyvad számára is változatosabb, értékesebb élőhelyet teremthet; ami várhatóan kevésbé lesz sérülékeny és vadragásra érzékeny. De létezhet-e hasonló konfliktuskezelési lehetőség a bükköseinkkel történő gazdálkodás során?

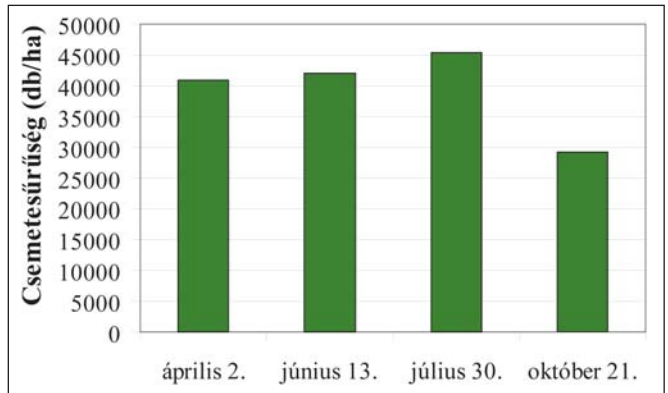
A kérdés vizsgálatához kiváló gazdálkodási és kutatási mintaterületet jelentenek a Pilisi Parkerdő Zrt. Pilisszentkereszti Erdészetéhez tartozó Pilis-tetői bükkösök. Itt a mintavételezéseket a Pilis-oldal Erdőrezervátum védőzónájában 2008. áprilisban, júniusban, júliusban és októberben végeztük. Egy É-D irányú, egy km hosszú mintavételi vonalat jelöltünk ki, melyen időszakonként egyszer vettük fel az adatokat. A mintapontokat a vonalon 10 m-enként jelöltük ki, ahol 50 cm-es magasságonként egy 50x50x30 cm-es téregységben 2 m magasságig faszárú fajokonként felmértük a kínált és a megrágott hajtásvégek számát. Ezen mintapontokon jellemeztük a bükkcsemetek előfordulását 2x1 m-es területen és károsíthatóságuk mértékét is. Ehhez a MÉM Erdészeti és Faipari Hivatala „Az erdei vadkárók és azok értékelése” című, 1987-ben kiadott javaslata alapján vett kárfor-

mákat használtuk (1.- ép csemete, 2.- oldalhajtásán sérült csemete, 3.- a vezérhajtásán sérült csemete, 4.- többször, nagyobb mértékben sérült csemete, 5.- torz, életképtelen csemete). Minden időszakban a rágott hajtások átmérője alapján fajokonként hajtásvégeket gyűjtöttünk a tényleges kínálatot jelentő biomassza tömegének meghatározására.

Az 1. ábrán az időszakok közötti csemetesűrűség változását láthatjuk. A bükk átlagos csemetesűrűsége ha-onként 29 000 és 45 000 között változott az egyes időszakokban.

A négy időszak alatt megvizsgált és értékelte 499 db bükkcsemete 95%-a károsíthatatlan volt (2. ábra). A csemetek mindössze 4 %-a sérült a csúcsrügyén is (3.-, 4. kategória). A csemetek fennmaradó 1,4 %-a csak oldalhajtásán sérült (2. kategória). Figyelemre méltó, hogy torz, életképtelen csemetét egyáltalán nem találtunk (5. kategória) egyik időszakban sem. A csemetek eloszlása a területen igen egyenletes volt, a mintapontok kevesebb, mint 10%-án nem találtunk csemetét. A szálalás kezdetekor először a gyengébb minőségű törzsek eltávolítása kezdődött meg, ezért az újulat egyenletesen betelepedett az állományok alá. A kisebb lékek kialakítása a második beavatkozástól hangsúlyosabb, ekkor viszont az újulat szinte mindenütt jelen van.

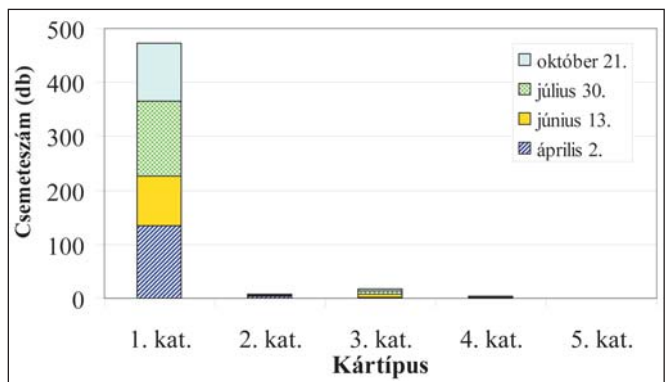
A pilis-tetői bükkös cserjeszintjében a bükk (*Fagus sylvatica*), a magas kóris (*Fraxinus excelsior*), a szederfajok (*Rubus* spp.) és a hegyi juhar (*Acer pseudoplatanus*) fordult elő számottevő mennyiségben (3. ábra).

1. ábra: Bükk csemetesűrűségének alakulása

Egyes időszakokban megtalálható volt még a korai juhar (*Acer platanoides*), a mezei juhar (*Acer campestre*), a hegyi szil (*Ulmus glabra*), a vadkőszméte (*Ribes uva-crispa*), a közönséges gyertyán (*Carpinus betulus*) és a gye-pűrőzsa (*Rosa canina*). Ezek a fajok alkotják az ábrán az „Egyéb” kategóriát.

A kínálatból a hajtásszámot tekintve minden időszakban a bükk fordult elő legnagyobb mennyiségben. Ez az áprilisi 69%-os arányról júniusra 60%-ra, júliusra 59%-ra csökkent, majd októberre 63%-ra emelkedett, de minden időszakban a kínálat több mint felét biztosította. A bükk mellett a magas kóris jelent meg nagyobb mértékben a kínálatban, aránya időszakonként 21-28%. A szeder és a hegyi juhar kisebb mértékben fordul elő, de összesen kb. 16-20%-át alkotja a hajtáskínálatnak. Megfigyelhető, hogy minden időszakban, legnagyobb mennyiségben a bükk szerepel a kínálatban, melyet a kóris, a szeder, végül a hegyi juhar követ. A kínálatban, az idő előrehaladtával, a bükk

2. ábra: Bükkcsemetek kártípus szerinti megoszlása (Σ 499 db)

^{1,2,3} Szent István Egyetem Vadvilág Megőrzési Intézet, 2103 Gödöllő Péter K. u. 1.

⁴ Pilisi Parkerdő Zrt., 2025 Visegrád, Mátyás király u. 4.

¹ katonak@ns.vvt.gau.hu,

² szlaci@ns.vvt.gau.hu,

⁴ csepányi.peter@pprt.hu

és a hegyi juhar aránya csökken, a szeder és a kőris aránya növekszik. A kőris esetében ez annak köszönhető, hogy 20 éves koráig nagyon intenzív a magassági növekedése és gyakori a másodhajtás-képzés is. Októberre ez megfordul, a bükk aránya emelkedik és a szeder és kőris aránya csökken. Valószínűleg ebben közrejátszik a vadállomány szelektív táplálkozása, és az, hogy az árnyalás miatt nagyobb a mortalitás a kőrishajtásoknál.

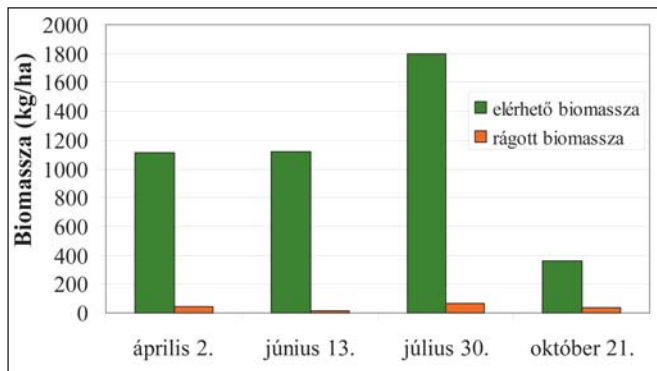
A fajok biomassa alapján jellemezhető kínálata igen nagy eltéréseket mutat a hajtásvégben kifejezett kínálathoz képest. A legszembetűnőbb különbség a bükk és a kőris arányváltozása. Az áprilisi adatok még a bükk magas arányát mutatják, a kőris aránya nem éri el a 25%-ot. Ez júniusra megfordul. A kőris elérhető biomasszatömege és aránya is többszöröse a nyári hónapokban, mint áprilisban. A kőris aránya júniusban 75%, júliusban 57%. A szeder és a juhar aránya a számított biomassa alapján mindhárom időszakban a kínálat csekély hányadát biztosította és arányaiban mindig kevesebb juhar volt, mint szeder. Azonban a hajtásvég szerinti kínálattal ellentétben a juhar és a szeder aránya is növekszik áprilistől júliusig. Az októberi biomassa-adatok nagy visszaesést mutatnak a növényevő nagyvadak által használható cserjeszint kínálatáról. A szeder kínálta biomassa nem változik lényegesen, de a bükk és a magas kőris értéke jelentősen csökkent. Októberben is a kőris szerepelt nagyobb arányban a bükkhöz képest.

A 4. ábrán biomasszában kifejezve láthatjuk az összes kínálatot és az ehhez tartozó rágás mértékét hektárra átszámolva. Az elérhető összes biomassa időszakról időszakra növekedett. Áprilisban (tél végén a Pilis-tetőn, lombfakadás előtt) 1100 kg volt a növényevő nagyvad fajok számára elérhető biomassa hektáronként! Ez az érték júniusra nem változott jelentősen, de júliusban már 1800 kg/ha volt. Az októberi adatok alapján a nagy-

vad által ténylegesen használható táplálékkínálat 360 kg/ha-ra esik vissza. Fontos megérteni, hogy ez nem azt jelenti, hogy az erdőterületen hektáronként 1500 kg növényi anyag eltűnt! Hanem azt jelenti, hogy az ősszel megtalálható növényi biomasszából már csak jóval kisebb mennyiséget tesz ki a növényevők számára felhasználható kedvezőbb minőségű táplálék.

Mindemellett a biomassa-adatokból kimutatható az összes rágott biomassa rendkívül alacsony aránya (1-4%), mely októberben 11 % körüli.

Áprilisban a bükk rágottsági aránya rendkívül alacsony, nem éri el az 1%-ot (0,48%), azaz csak minden 200. hajtás volt megrágva. Ilyen alacsony rágottsági arány mellett is az áprilisi összes rágott biomassa 8,3%-át biztosította (hiszen a teljes biomassa-kínálat 70%-a bükk!). A szeder meglepően magas, 46%-os rágottsági aránnyal szerepelt ebben a hónapban, tehát gyakorlatilag minden második szederhajtás meg volt rágva. A szeder aránya a teljes biomasszában csupán 3%, mégis a rágott biomassa közel felét a szeder adta (44,7%)! A lerágott biomasszában előfordult még kőris (8%) és hegyi juhar (4%) is. A júniusi adatok alapján már nincs sem bükk-, sem juharrágás. A kőris aránya csökkent (0,7%) és a szeder rágottsága is visszaesett (11%) a saját kínálathoz képest. Júliusban sem mutatható ki bükk-, és hegyi juhar-rágás. A kőris (5,8%) és a szeder (6%) rágottsága ismét csökkent. Októberben is a szeder rágottsági aránya volt a legmagasabb (20,1%). A kőris 15%-os, a hegyi juhar 7%-os értékkel szerepelt ebben a hónapban. Októberben ismét találtunk rágott

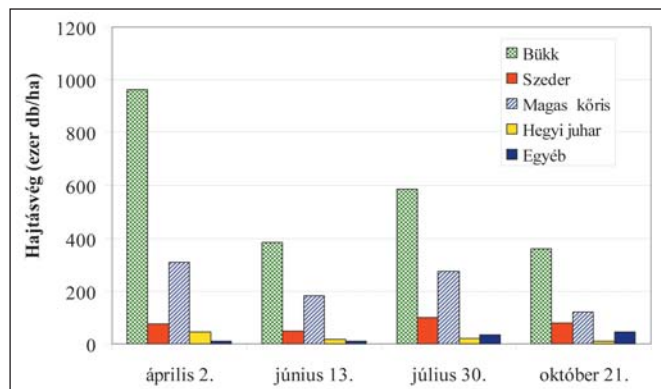

4. ábra: Az elérhető és a rágott biomassa változása (kg/ha)

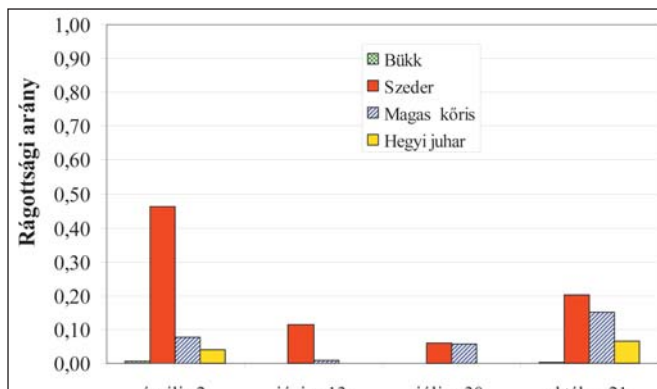
bükkhajtást, de a rágottsági aránya 0,18% volt, meg sem közelítette az 1%-ot.

Mind a négy időszakban elmondható, hogy a kínálatban csekély mértékben megjelenő szeder rágottsági aránya a legnagyobb. A kínálatban megjelenő arányánál jóval nagyobb mértékű a rágottsága, és igen fontos faj a területen. Bükk és hegyi juhar fogyasztása a tél végi, áprilisi és az őszi eleji, októberi időszakokra jellemző. A bükk hajtásvég folyamatosan, nagy mennyiségben áll rendelkezésre, ennek ellenére csak áprilisban és októberben szerepel a lerágott fajok között és akkor is csupán 0,5% alatti rágottsági aránnyal. A kőris folyamatosan és viszonylag nagy mennyiségben kínál hajtásvéget és mindhárom időszakban 15% alatti rágottsági aránnyal rendelkezik (5. ábra).

Az általunk végzett hosszú távú kutatás egyik legfontosabb alapkérdése volt, hogy a természet szerűen kezelt erdő-tömbben a természetes újulat fejlődése és a vadállomány táplálkozása hogyan harmonizálható. Vágásos erdőgazdálkodás esetén a záródott egykorú erdők alatt csekély táplálék található. Ezzel ellentétben jelenleg a bükkcsemetek becsült sűrűsége átlagosan 29-45 ezer db/ha. A többi elegyfaj jelentős biomasszájával együtt ez akár 1100-1800 kg tömegű változatos táplálékot biztosíthat hektáronként. Az egész erdőterületet szinte egyöntetűen beborító

3. ábra: Kínálat megoszlása fajonként, hajtásvégben kifejezve (egy hektárra normalva)

5. ábra: Rágottsági arány alakulása saját elérhető hajtásvégéhez képest

nagyszámú bükkcsemete pedig elegendő a természetes felújuláshoz is. A szálalás során a beavatkozás nem egyenletes, hanem szálankénti és csoportos szálalás kombinációja. Ezzel szemben a csemetek eloszlása majdnem teljesen egyenletes. A szálalás kezdeti fázisában a faállomány vertikális és horizontális struktúrája még kevésbé változatos, azonban a változatos kialakulásához szükséges újulat bőven rendelkezésre áll szinte a teljes területen. A mintavételi útvonalon (1 km, 100 mintapont) csak minden tizedik mintapont volt csemetementes. Tehát kijelenthetjük, hogy a természetes megjelenő újulat folyamatos jelenléte elősegíti a szálalóerdő-szerkezet kialakulását. Ez azért is fontos, mert olyan erdők elérése a cél, melyek folyamatos borítást biztosítanak folyamatos haszonvételi lehetőség mellett.

Erdészeti szempontból a következő tanulságokat vonhatjuk le: A pilis-tetői Örök-erdő tömbjét a Pilisi Parkerdő 7 évvel ezelőtt állította át vágásosról szálaló üzemmódra, amelyet 2007-ben kiterjesztett a Fekete-hegy és Dobogó-kő irányába is, ekkor nyerve el 1559 ha-os nagyságát. Ezzel egyidejűleg a vadlétszám komolyabb apasztását vezette be a területen, csökkentve a szarvasok, őzek, vaddisznók létszámát, és minimálisra redukálva a korábban nagyobb mennyiségben előforduló muflonokat.

A szálalás bevezetésével a következő előnyöket sikerült elérni. Az egyes területekre 5 évente visszatérő szálalás következtében az újulat nagy területeken megjelent. Az újulat elegyessége – a hajtásvég elemzéséből adódóan – az erdészeti szempontokból is megfelelő 70% bükk, 20% magas kőris, 5 % hegyi juhar, 5% egyéb fafaj. A korábban hagyományos felújítógások esetében a magas kőris és a hegyi juhar visszaszorítása jelentős ápolási költségeket emésztett fel. Szintén problémaként vetődött fel, hogy a záródott egykorú bükkösök alatt fás szárú cserjeszint nem volt található és ezért 2002-ig a vad a terület egészéhez mérten sokkal kisebb nagyságban – főleg a erdőfelújításokban – talált megfelelő táplálékot. Mostani kép alapján nehéz elhinni, hogy akkoriban egy 1,8 hektáros hagyományos erdőfelújításban a Pilis-tetőn a vadrágás miatt egy erdőrészletet villanypásztorral kellett megvédeni. A szálalóerdő üzemmódnak gazdaságilag versenyképesnek kell lennie! A hagyományos gazdálkodásban komoly költségeket emészt fel az újulat ápolása és a vadkár elleni védekezés. Vizsgálataink szerint a cserjeszintben megjelenő újulatnak a 95%-a teljesen ép,

azaz mindenféle károsítástól mentes volt! Ilyen számú csemeténél a károsítottak aránya elhanyagolható. A Pilis-tetőn tehát a vad újulatban okozott károsítása jelentéktelen. Mindez azért figyelemre méltó, mert a területen nem használnak kerítést és egyéb vadriasztási módszereket. Ebből több, a gyakorlati gazdálkodás számára fontos következtetés vonható le. Egyrészt kerítések nélkül is elérhető a természetes újulat megjelenése mesterséges erdősítések nélkül, és az újulat elegyarányát szabályozó beavatkozásokra (pl. ápolás) sincs szükség. Másrészt az erdőszerkezet és az erdőkezelés átalakítása is az újulatban – a hagyományos vágásos gazdálkodás során – általában fellépő vadkár megelőzésének egyik lehetséges, de nem egyedüli megoldást nyújtó módszere. Ez utóbbi felismerés sok erdészeti és tudományos szakirodalomból teljes egészében hiányzik. Természetesen a vadlétszám megfelelő szintre történő beállítása elsődlegességet élvez ebben az esetben is. A kerítésépítés, az erdősítés és az ápolási költségek megtakarítása együtt komoly (egy-egy erdészeti esetében több tízmillió forintos) gazdasági tényező. A bükkös szálalóerdőben az elegyarányt szabályozó, ápolás jellegű munkálatokat szinte szükségtelen végezni. Azonban némely esetben szükség lehet az újulat minőségét javító beavatkozásra, amelyre azonban ritkán 5-10 évente (válogató ápolás) az újulat minőségének függvényében részterületen, a már komolyabb magasságot (1,5-2 m) meghaladó újulatsoportokban kerülhet sor. Ezekben a bükkösökben a – megfelelő szintre szabályozott – növényevő nagyvad és a folyamatos árnyalás, bármilyen furcsán is hangzik, az elegyarányt szabályozó ápolási munkák fő végrehajtója, így költségmegtakarító tényező. Ugyanis a szálalóerdőben a folyamatos bontás és az erdészeti ápolások elhagyása miatt a folyamatosan megjelenő újulattal olyan alternatív táplálékot jelentő fajok is jönnek fel folyamatosan, melyek táplálék-minősége messze felülmúlja a bükkét. Ilyenek a kőris- és a juharfajok, ill. a szedrek is. Vizsgálataink szerint az elegyfajoknak (11 fajt határoztunk meg a vizsgálataink során a cserjeszintben) a kínált és a rágott biomasszában is meghatározó szerepük van. Utóbbi mutatja, hogy a növényevőknek szükségük van rájuk, ráadásul, ha tehetik, inkább ezt fogyasztják, mint a főfafaj egyedeit. Az ápolások elhagyásával a bükk mellett olyan mennyiségben sikerült alternatív táplálékot kínálni a növényevőknek, ami elvonta őket az egyébként folyamatosan és jelentős mennyiségben megtalálható főfafajtól és annak újulatától,

azaz elhanyagolható szintre csökkent a minőségi erdei vadkár.

Eddigi eredményeink alapján a szálaló üzemmód nagy területű alkalmazása lehetővé teszi olyan bükkös erdőterületek kialakítását, melyekben a főfafaj és más értékes lombos elegyfajok természetes úton felújíthatóak kerítésépítés, erdősítés és ápolás nélkül. Ezért kijelenthető, hogy minden olyan bükkös klímához tartozó termőhelyen, ahol a termőhelyi adottságok és a vadállomány megfelelő szintje ezt lehetővé teszi, a szálaló üzemmód, mint erdőkezelési rendszer, önmagában vadkár megelőzési módszer. Ez azért is figyelemre méltó, mert miközben biztosítja a természetes felújulást és a minőségi fatermesztést, elegendő alternatív táplálékot nyújt a növényevő nagyvadak számára egész évben, megtakarítva a téli etetési költségeket is. A természetközeli erdőszerkezet és a folyamatos erdőborítás a jelentős költségmegtakarítás mellett kielégíti a természetvédelmi és közjóléti igényeket is.

Fontos tudni azonban, hogy bár az erdő és a benne élő vadállomány kapcsolata ilyen módon sokkal jobban harmonizálható, mint a vágásos gazdálkodás esetében, ez nem jelenthet felmentést a felelőség alól, hogy a vadállományt megfelelő szintre kell beállítani. Számítani kell arra is, hogy az egykorú erdők szálaló erdővé alakításakor az első 20-30 év során az újulat nagyobb kínálatban van jelen, mint korábban. A szálaló erdőszerkezet kialakításának előrehaladtával, az újulati szintből kinövő faegyedek és facsoportok csökkentik ezt a kínálatot, jóllehet a vágásos erdő minden helyzetben több lehetőséget ad a táplálkozásra. Az a szintű vadállomány jelenthet minden esetben megoldást, amely mellett a főfafaj és a termőhelynek megfelelő elegyfajok megfelelő arányban és minőségben történő folyamatos megjelenése és fejlődése biztosítható. Természetesen ez időről időre állandóan változik és az erdőkezelő állandó figyelme, a folyamatok dinamikus követése, értelmezése, a szükséges beavatkozások megtétele új kihívást jelent az ilyen típusú erdők kezelői számára.

A további részletekre kíváncsi olvasók figyelmébe a témában korábban megjelent és a közeljövőben megjelenő írásainkat, ill. a Vadvilág Megőrzési Intézet és a Pilisi Parkerdő Zrt. honlapját (www.vmi.info.hu, www.parkerdo.hu) ajánljuk.

Köszönjük a Pilisi Parkerdő Zrt. és az FVM (64395/2007) kutatásainkhoz nyújtott támogatását.

Nemzetközi erdészdiákverseny

Csapatunk 2009. április 13 és 18 között a Csehországban megrendezett Forestry Versatility elnevezésű erdészdiákversenyen vett részt. A csapatot *Vígh Andrea Márta* (IV. éves), *Szalai László* (IV. éves), *Kámpel József Dezső* (V. éves) és *Benei Zsolt* (IV. éves) erdőmérnök-hallgatók alkották.

Minden évben a brnoi Mendel University szervezésében kerül megrendezésre ez a rangos verseny. Ebben az évben 11 országból 13 csapat mérte össze tudását. Jelen volt Bulgária, Csehország, Franciaország, Finnország, Lengyelországból 2 egyetem 3 csapata, Magyarország, Románia, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia és Ukrajna.

A verseny sok részből tevődött össze. A megérkezést követő nap délelőttjén a Brnotól 20 km-re lévő erdészház tanpályáján a motorfűrészkeszettel kezdünk. Volt kétféle darabolás, motorfűrészszerelés, valamint kézfűrészelés. Délután az erdőbecslés következett. Először egy negyedhektáros mintaterületen kellett megbecsülni a fafajonkénti fatérfogatot, majd egy hektárra átszámolni. Kisebbségi nehézségeket okozott a cseh nyelvű fatermelési tábla olvasása, de azért sikerült megfejteni a fafajok nevét. Ezt követően egyéni feladatként meg kellett becsülni szemrevételezéssel egy-egy fa magasságát, átmérőjét és köbtartalmát.

A második versenynap a lövészet volt, ami trapp, skeet és légpuskalövészetből tevődött össze. Az első két lögyakorlatnál mindenkinek tíz korongot lehetett lőni, de próbálövésre nem volt lehetőség. Légpuskalövésnél két próbát engedélyeztek, majd az utolsó három lövés pontjait számolták. Csapatban

Benei Zsolt, Kámpel József, Vígh Andrea, Szalai László

előkelő helyezést értünk el a lövészetben, így innentől a dobogós hely már biztosnak látszott.

A harmadik napon a tájékozódási és a felismerési versenyszám szerepelt. A dombok között hat állomáspontra volt, amelyeket térkép alapján meg kellett találnunk. A magyarok leleményességét bizonyítva a tájékozódáshoz nem iránytűt használtunk, hanem csak Józsi karóráját. Igen jól bevált. Az egész távot futva tettük meg a jobb helyezés reményében, de sokkal inkább az üldöző lengyel csapat láttán. Az álláspontokon kellett a felismerést végrehajtani. Ásvány-, kőzet-, rovar-, rágásképzés, madár-, nyom-, koponya-, hajítás-, rügy-, fakocok-, lágyszárú felismerésből, valamint korbecslésből állt. Minden egyes fajnak a latin nevét kellett a lapunkon feltüntetni. Az ásványfelismerést gyakorlatia-

san megoldottuk. Például a kvarcot nem fogta a kés pengéje, a halit pedig valóban sós ízűnek bizonyult. A felismerési versenyszámban abszolút első helyet értünk el.

Este következett az „International night”. Ez bizonyult a legkeményebb összemérettetésnek. Minden nemzet hozott hazájából valami kis ízelítőt, különböző ételeket, italokat és minden nemzet előadott egy éneket.

Gratulálunk a csehek szervezéséhez. Szállásunk Křtinyben, a verseny pedig az ehhez közeli tanpályán, a környező erdőben és Brnoban volt. Křtinyben áll egy hatalmas és igen impozáns ortodox templom. A község szinte valamennyi pontjáról látszik.

Utolsó napunkat pihenéssel töltöttük. Megnéztük a brnoi Mendel University botanikus kertjét és az egyetem állattani gyűjteményét. Délután egy sétát tettünk a városban, majd megéhezve betértünk egy étterembe.

Este az eredményhirdetés következett. Az első a lengyel, a második a finn válogatott lett, mi pedig a harmadik helyen végeztünk, pontszámban alig lemaradva a finnektől, de messze elhagyva a román válogatottat.

Örömmel vettük át a harmadik helyezettnek járó kupát és nyereményeinket. Nagy érdeklődést váltott ki egyetemi egyenruhánk a külföldi diákok között.

Örülünk a helyezésünknek, ám mégsem ez volt a legfontosabb. Új emberekkel ismerkedtünk meg, akikkel egy jó hangulatú versenyen vehettünk részt.

Benei Zsolt – Kámpel József – Szalai László- Vígh Andrea

Kámpel József, Szalai László, Benei Zsolt, Vígh Andrea és a brnoi egyetem dékánja

Beszámoló az ÚMVP Monitoring Bizottságának üléséről

Az FVM Színháztermében 2009. június 29-én ülésezett az ÚMVP Monitoring Bizottsága. Ennek keretében a jelenlévők tájékoztatást kaptak az ÚMVP végrehajtásával kapcsolatos eddigi tapasztalatokról, a jogcímek előrehaladásáról, meghallgatták a 2008. évi beszámoló jelentést és informálódhattak az európai gazdaságélénkítő csomag kereteiről, valamint az ÚMVP értékelési, monitoring és információs tevékenységéről. Az ülés során a MEGOSZ részéről az alábbi kérdéseket tettük fel és azokat követően az ülésen elnöklő *dr. Forgács Barnabás* szakállamtitkár által adott válaszok lényegét is közöljük.

Erdő gazdasági értékének növelése jogcím:

Erdészeti géppark bővítése alcím:

A benyújtott nagyszámú támogatási igény jelzi az érdeklődést, de ugyanakkor féltő, hogy nem sikerült megfelelően az elhatárolás és sokan pályáztak olyanok is, akik nyilvánvalóan és első-sorban mezőgazdasági tevékenységhez kívánják a pályázattal elnyert gépeket felhasználni. Kérdés, hogy mikor és milyen mértékben tervezi a tárca a támogatási igények kifizetését és a továbbiakban hogyan akarja pontosítani a kiírásokat annak érdekében, hogy a támogatáshoz csak az erdészeti szektor jogosultjai jussanak hozzá. Az eddig benyújtott igények kifizetésének időpontja azért is fontos, mert egy másik éppen most megnyílt jogcím, nevezetesen az „önálló, építéssel nem járó gépek, technológiai berendezések beszerzéséhez nyújtandó támogatások” vonatkozásában megjelent 68/2009. FVM rendelet alapján sokan terveznek ezen jogcímre is pályázni, de a szükséges önerő biztosítása miatt fontos lenne mihamarabb

tudniuk, hogy erdészeti géptámogatási pályázatuk nyert-e.

Válasz: a beérkezett 277 támogatási kérelmet előreláthatólag július közepéig elbírálják és az igénylőket folyamatosan kiértékelik a döntésről. Amennyiben szükséges lesz, további pályázatokat is kiírnak ezen alcímen a költségvetési időszak bátralévő részében.

Erdőnevelési beavatkozások alcím:

A MEGOSZ régóta szorgalmazza az alcím megnyitását, hiszen a korábbi nemzeti támogatási rendszer e vonatkozásban már jó ideje nem működik, míg az EMVA vonatkozó alcíme még mindig nem nyílt meg. Mivel a meglévő erdők megfelelő ápolása és kezelése szempontjából életbevágóan fontos, szeretnénk megkérdezni, hogy van-e határozott időpont arra vonatkozóan, mikor nyitják meg végre ezt az alcímet is?

Válasz: A MEGOSZ nyitott kapukat döngtet. Az alcím megnyitásának időpontjáról az FVM tárca szintén július közepéig dönt, és erről tájékoztatja az érintett szakmai képviselőket is.

Mezőgazdasági területek első erdőstítése jogcím:

Mindannyiunk előtt jól ismertek azok az okok, amik az erdőtelepítési kedv jelentős visszaesését eredményezték. Mi nem ezeket akarjuk ismételtelen felemlíteni, hanem azt kérdeznénk, hogy az erdőtelepítési első kiviteli és ápolási egységárak módosítására tett javaslatunk brüsszeli elbírálása hol tart, mikor várható döntés és kedvező döntés esetén mikor léphetnek életbe az új, felemelt egységárak?

Válasz: a felterjesztés valóban Brüsszelben van, a tárca támogató ajánlásával és reményeink szerint a

2010. évtől már a megemelt egységárakkal lehet erdőtelepítésre pályázni.

Erdészeti potenciál helyreállítása jogcím:

A fenti jogcímmel kapcsolatban elhangzott, hogy a május 15-ig benyújtott kifizetési kérelmeket ugyan csak 2010 közepéig kell teljesítenie az MVH-nak, de tekintettel arra is, hogy ezek javarésze még 2007. évi abiotikus károk enyhítésére szolgál, az MVH mindent megtesz annak érdekében, hogy még az idén megtörténjenek a kifizetések.

Magánkézben lévő erdei iskolák támogatása

Felvetettük, hogy míg az állami erdészeti zrt.-k kezelésében lévő erdei iskolák komoly támogatáshoz juthatnak a KvVM KEOP programjainak keretében, addig – a korábbi ígérésekkel ellentétben – az ÚMVP III-IV. tengelyében nincs lehetőség a magánerdészeti erdei iskolák beruházási támogatására.

Válasz: a helyileg illetékes LEADER akciócsoportokat kell megkeresni és megvizsgálni, hogy stratégiájukban helyet kapott-e az erdei iskolák támogatása, majd rajtuk keresztül lehet ilyen célú támogatáshoz jutni.

Végül a FAGOSZ képviselőjének javaslatára ígéretet kaptunk, hogy az FVM az ÚMVP valamennyi erdészeti jogcímére vonatkozóan hasznos, kézzelfogható információkat, leírást és tanácsokat tartalmazó ismertető füzetet jelent meg ahhoz a brosúrához hasonló formában, amit a jelenlévők kézhez kaphattak az agrár-környezetgazdálkodási támogatásokkal kapcsolatban.

Dr. Sárvári János
ügyvezető elnök

Gombászás magánerdőben

Napjainkban az erdőgazdálkodók, tulajdonosok nagy része nincs tisztában azzal, hogy az erdőterületén megtermett vadgyümölcs, gyógynövény, moha, virág, gomba milyen gazdasági értéket képvisel. Sok esetben nem is érdekli a tulajdonosokat, hogy mi lesz a sorsa az erdőterületén megtermett erdei termékeknek.

A magánerdő területén a jogalkotó a 2009. évi XXXVII. törvény (Erdőtörvény) Vhr. tervezetében is, hasonlóan a 1996. évi LIV. törvény végrehajtási rendeletében leírtakhoz, az erdőgazdálkodó előzetes írásbeli engedélyéhez köt bármilyen mellékhaszonvétele, így a gomba gyűjtését is az alábbiak szerint:

„Vhr. 78. § (4) Gomba, vadgyümölcs, moha, virág, illetőleg gyógynövény gyűjtése az állami erdőben, az egyéni szükségletet meg nem haladó mértékben, szabadon végezhető. A magánerdő területén bármilyen mértékű, állami területen az egyéni szükségletet meghaladó mennyiségű gyűjtés csak az erdőgazdálkodó előzetes írásbeli engedélyével gyakorolható.”

Azon erdőtulajdonosoknak, akik nagy erdőterülettel rendelkeznek és az állományok alatt évente bőséges gombatermés mutatkozik, célszerű egy hosszú távú megállapodást kötni valamelyik nagyobb mennyiséget gyűjtő vállalkozással. Már működő gyakorlat szerint kétféle megoldás között lehet választani: Az egyik lehetőség az, hogy terület alapú általánosan

egyeznek meg a felek. A második variáció szerint „tőárat” fizet a felvásárló a begyűjtött gomba után.. Mindkét esetben a felvásárló ad ki gyűjtési engedélyt a gombászok számára. Csak azoktól vásárol fel akik vele vannak szerződéses viszonyban.

Ezzel a koprodukciónal mindkét fél jól jár. Az erdőgazdálkodók számára nagy segítséget jelent az erdőterületük védelmében való részvétel a gombászok által. A gombagyűjtő vállalkozás számára pedig hosszú távra biztosított a lelőhely. Továbbá az erdőgazdálkodó bevételekre is szert tesz. Ez a szimbiózis jó példa lehet más területeken való együttműködésre is.

Reméljük, hogy sokan megfontolják a fentiekben leírtakat és így több-

letjövedelemhez juthatnak az erdőterületükön megtermett erdei termékekből, így a begyűjtött gomba értékesítéséből is.

Dr. Somogyvári Vilmos

Hirdessen az Erdészeti Lapokban!

Fényképezetek, alkalmi fotósok figyelem!

A Szerkesztőség örömmel fogadja mindazokat a fotókat, melyek a természet furcsaságairól, bizarr alakzatokról, meghökkentő hasonlóságokról készültek. A legjobbakat természetesen közöljük.

Aprítéktermelési konferencia

Tóth Zsolt köszöntője

André Zoltán előadása

2009. június 02-án közel 70 érdeklődő részvételével került megtartásra, az OEE Szolnoki Helyi Csoport rendezvénye Örkényen. A résztvevők az Örkényi Szabadidő Központ (valamikor Pálóczy kastély) reprezentatív épület-együttesében találkoztak. A rendezvény témája „Aprítéktermelési lehetőségek az erdőgazdálkodásban” volt. A rendezvény házigazdája a NEFAG Zrt. Pusztavacsi Erdészete volt, a Poplár Magánerdészeti Kft. részvételével.

A megjelentek *Tóth Zsolt* HCS elnök köszöntője után

André Zoltán prezentációját nézhették és hallgathatták meg. A NEFAG Zrt. 2007-ben a KRETZER 200 Kft. segítségével beszerzett MAXIM 850 típusú késes aprítógép és az elképzelt technológiához kapcsolódó gépcsoportot mu-

Ágoston Gyula előadását tartja

tatta be az előadás. A több technológia összehasonlítását a NEFAG Zrt. Monori Erdészete végezte. AZ előadás több kérdést felvetett, amelyek megválaszolásában *Tóth Zsolt*, a NEFAG Zrt. igazgatási és ellenőrzési főmérnöke, mint a

gépcsoport beszerzéséért felelős vezető is segített. A lényeg, hogy addig, amíg hazánkban nem lesz egy valóban a biomassa hasznosítását támogatni akaró szándék, addig ezek a kísérletezések csak kísérletek maradnak, mivel az apríték ára nem biztosítja a szükséges nyereséget. A megoldás a támogatás növelése mellett, komplex technológiára van szükség, amely már a fakitermelést is a hatékony aprítéktermelés/hatékony vágástéri hulladék hasznosítás érdekében alakítja ki.

André Zoltán előadása után a rendezvény másik szereplője a Poplár Kft. képviselőjében *Ágoston Gyula* mutatatta be a céget és osztotta meg a biomassa hasznosítása terén eddig megszerzett tapasztalataikat.

Dolgozik a MAXIM

A KOMATSU nem hagyja magát

Ezek után a résztvevők autóval kimentek a terepi bemutató helyszínére, ahol megtekintették a MAXIM 850 típusú aprítógépet, amelyet egy VALTRA T-191 típusú erdészeti felszereltségű mezőgazdasági vontató hajt, a kiszolgálását pedig egy KESLA típusú daru végzi. A gépet többféle választék aprításának végzése közben mutatta be a NEFAG Zrt. Pusztavacsi erdészete.

A Poplár Kft. gépei a komplex technológiai sornak megfelelően ezután következtek. Először a NEFAG Zrt.-től bérelt Komatsu PC 240 NLC-8 típusú láncfalpas kotrógép, amely a tuskóhasító fejével emeli ki a tuskót és egy FLIEGL típusú pótkocsival szállítja a Mercedes Actros típusú teherautóval meghajtott Jenz 660 kalapácsos aprítógéphez, amelyet a gépkocsira szerelt Loglift daruval etetnek. A kiszolgálást segíti egy Valmet M120 homlokrakodóval szerelt traktor, valamint egy Steyr típusú traktor által vontatott Fliegl letolós üritésű pótkocsi.

A bemutatók után a résztvevők visszamentek a rendezvény helyszínére és bőséges ebéd után feltették a bemutató során megfogalmazódott kérdéseiket.

A kérdésekre *André Zoltán* és *Tóth Zsolt* adott kimerítő válaszokat.

Kép és szöveg: **Horváth Attila, Jakab Nándor, Tóth Zsolt**

Özönfajok a csemetekertekben?

Az interneten való keresgélés közben eljutottam a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal honlapjára, ahol többek között felfedeztem a több szempontból is praktikus Országos Erdészeti Csemeteleltárt. A 2006/07., 2007/08. és 2008/09. évi értékes adatbázisokat böngészve két furcsaságra figyeltem fel. Egyrészt több védett fa-, illetve cserjefaj (pl. szirti gyöngyvessző, homoktövis, törpe mandula, szirti madárbirs, molyhos madárbirs, házi berkenye, lisztes berkenye) szerepel a listában, valamint özönfajokat (pl. zöld juhar, amerikai kőris, kései meggy, bálványfa, nyugati ostorfa) is fel lehet fedezni szép számban. Előbbiek szaporításához bizonyára rendelkeznek a természetők az illetékes természetvédelmi szakhatóság engedélyével, bár kicsit furcsa, hogy van olyan tétel, ahol az „adatai közléséhez nem járult hozzá” megjegyzés szerepel. Utóbbiak esetében – ahová az akácot szándékosan nem soroltam be – viszont a Hivatal bölcs belátásra bírhatná a természetőket. Az erdész szakmára sem vet jó fényt, ha a sokaknak annyi gondot okozó özönfajok továbbra is forgalmazásra kerülnek.

Dr. Bartha Dénes

Elkészült a Koppenhágai Klíma Egyezmény első tervezete

Nemzetközi szervezetek és klímaváltozás-szakértők nyilvánosságra hozták tervezetüket, mely alapjául szolgálhat az új, ideai klíma-megállapodásról szóló kormánytárgyalásoknak. A szervezetek egy erős, jogilag is szigorú megkötéseket tartalmazó koppenhágai egyezményt szorgalmaznak.

A 160 oldalas Koppenhágai Klíma Egyezmény kidolgozásában a WWF, a Greenpeace és az IndyACT – a Független Aktivisták Szövetsége, a Germanwatch, a David Suzuki Foundation, az Ukrán Nemzeti Ökológiai Központ, valamint a világ különböző pontjairól, számos független szakértő vett részt. A javaslat olyan komplett jogi szöveget tartalmaz, mely alapjául szolgálhat annak a kormányközi megállapodásnak, ami a klímaváltozás már elfogadhatatlan szintű kockázatait szint alatt tartja.

A tervezetnek három eleme van: A Kiotói Jegyzőkönyv felfrissítése, mely megerősíti az iparosodott országokkal szembeni kötelezettségeket. Az új Koppenhágai Jegyzőkönyv, mely jogilag is kötelező vállalásokat fogalmaz meg az USA-nak, és egy alacsony kibocsátású utat is meghatároz a fejlődő országok számára.

A dokumentum kijelöli azt az útvonalat, melyet követnünk kellene ahhoz, hogy elkerüljük a klímaváltozás okozta katasztrófát, felismerve azt, hogy ehhez a globális hőmérséklet növekedésének 2 Celsius fok alatt kell maradnia. Meghatároztak egy globális kibocsátás-maximumot (egy karbon költségvetést), és bemutatják, hogy hogyan tudnak az iparosodott, valamint a fejlődő országok hozzájárulni a bolygó és az emberek biztonságához, a saját lehetőségük és felelőségüknek megfelelően. Továbbá kifejtik, hogy hogyan kompenzálhatjuk és

védhetjük meg a legszegényebb és a leg sérülékenyebb területeket.

Az alkalmazkodás az egyik kulcsnézője a megállapodásnak, melyet egy úgynevezett „Alkalmazkodási Akció Kereterv” körvonalaz. Ebben adományok, biztosítás és kompenzációs lehetőségek szerepelnek a legsérülékenyebb országok számára.

„Csupán arra a politikai akaratra lenne szükség, hogy a kidolgozott tervezetet átmenjék az egyezménybe. Így valóban az a megállapodás születhet, amire a Földnek szüksége van.” – mondta *Dallos György*, a WWF Magyarország éghajlat-változási programvezetője. „Amennyiben Koppenhágában nem születik meg egy erős és hatékony egyezmény, nem marad más, mint az erőforrásokért vívott harc, a széthúzás, és természeti katasztrófák sora.”

(WWF Magyarország)

Sikeresen zárult tanfolyam

Lezárult a nagy népszerűségnek örvendő „Folyamatos erdőborítással járó természetes folyamatokra alapozott erdőgazdálkodási módszerekkel kapcsolatos tanfolyam”, amely a NymE Erdőmérnöki Karán működő Kaán Károly Erdészeti és Természetvédelmi Egyesület, valamint a Növényzeti és Természetvédelmi Intézet közös szervezéséből született. A tanfolyam anyagi háterét az Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium „Az erdők közjóléti célú védelmét és bővítését szolgáló feladatok ellátásának csekély összegű (de minimis) támogatásáról szóló 112/2008. (VIII. 30.) FVM rendelethez” c. pályázat biztosította, amely a korábbi, „1% a folyamatos erdőborításért” felajánlásokból jött létre.

A tanfolyam előadásait összesen 222 fő látogatta, amelyből 170 fő volt az egyetemi hallgató. Az előadásenkénti átlagos részvétel 78 fő volt. Az egyetemi

hallgatóságon kívül érdeklődést mutattak az MgSzH szakemberei, egyetemünk oktatói és a nemzeti park igazgatóságok dolgozói, valamint civil érdeklődők is. A tanfolyam legtöbb résztvevője az erdőmérnök (53%) és a természetvédelmi mérnök hallgatók (67%) közül került ki. Elsősorban a másod- (24%), a harmad- (42%), és a negyedévesek (18%) körében volt népszerű a tanfolyam.

A szervezők a tanfolyam céljaul tűzték ki az egyetemi hallgatóság olyan új ismeretekkel való ellátását, amelyeket a graduális képzésük során nem kapnak meg. Ez elsősorban a hallgatók megismertetése a folyamatos erdőborításon alapuló erdőkezelés elveivel és gyakorlati módszereivel, olyan szakemberek kinevelése, akik a gyakorlatban tudják alkalmazni ezeket a módszereket és elveket, valamint saját tapasztalataikat tovább is tudják adni.

Elméleti oktatást 12 előadás keretében hallhattak a tanfolyam résztvevői. Elsősorban nem egyetemi oktatók, hanem a témában jártas elméleti és gyakorlati szakemberek adták át ismereteiket, a folyamatos erdőborítás minél többrejtű megközelítése végett. A folyamatos erdőborításon alapuló eljárásokról, ezek gyakorlati alkalmazásairól, ökonómiai vonatkozásairól Varga Béla (a Pro Silva Hungaria Egyesület tiszteletbeli elnöke), Csépanyi Péter (a Pilisi Parkerdő Zrt. termelési és természetvédelmi főmérnöke), Kondor István (a Heves megyei MgSzH Erdészeti Igazgatóság igazgatója, a Pro Silva Hungaria Egyesület elnöke), Szmorad Ferenc (az Aggteleki Nemzeti Park erdészeti szakfelügyelője) tartott előadást. A módszer ökológiai alapjairól a természetes és egyben egészséges erdei ökoszisztémák működéséről

Bartha Dénes (egyetemi tanár, NymE EMK), Ódor Péter (c. egyetemi docens, ELTE TTK), Király Gergely (egyetemi docens, NymE EMK), Kalocsa Béla és Kempl Zsolt (Bajai Ifjúsági és Természetvédelmi Egyesület), Bölöni János (tudományos főmunkatárs, MTA ÖBKD), Csóka György (osztályvezető, ERTI Erdővédelmi Osztály), Tóth Viktória (egyetemi tanársegéd, NymE EMK) és Balogh Lajos (botanikus muzeológus, Savaria Múzeum Természet-tudományi Osztály) adott elő.

A tanfolyamot végül kétnapos tanulmányút zárta, melynek keretében a résztvevők a gyakorlatban is megismerkedhettek a folyamatos erdőborításon alapuló módszerekkel Csépanyi Péter (a Pilisi Parkerdő Zrt. termelési és természetvédelmi főmérnöke) és Barton Zsolt (az Ipoly Erdő Zrt. Királyréti Erdészetének műszaki vezetője) színvonalas szakmai vezetése mellett.

A tanfolyam előadásainak anyaga az alábbi helyen érhető el a NyME EMK Növényzeti és Természetvédelmi Intézetének honlapjáról az oktatás menüpont alatt: <http://emk.nyme.hu/index.php?id=835>

Köszönet illeti valamennyi előadónkat, a pályázat elnyerésében nyújtott segítséget és nem utolsósorban azon állampolgárokat, akik adójuk 1%-ának felajánlásával lehetővé tették tanfolyamunkat.

Dr. Bartha Dénes
Tóth Viktória

Új belépők

Kecskeméti HC: Szabó István et., Szabó Norbert em., Kósa Attila et., Ifj. Göbér Zoltán em., Wintek Katalin et., Medvecz Dániel et., **Debreceni HC:** Filó Bernát tanuló, **Zalaegerszegi HC:** Teperics Csilla e.felsőfok, **Szolnoki HC:** Zádor Zoltán et., **Pápai HC:** Csurgó Gábor et., Kovács András et., Kovács Lajos et., Kristóf Csaba et., Molnár Gábor et., Nagy Attila et., Nikolausz Mihályné e.középfok, Stankovics József et., Szélesi Sándorné e.középfok, Tóthné Kovács Erika e.felsőfok, Varga Lajos et., Viharos Zsolt e.felsőfok, Uzsóky András egyéb felsőfok, Patocska Zoltán erdőmérnök; **Soproni HC:** Kuslits István et., Bőr Attila et., Horváth Zsolt et., Bánáti László em., dr. Molnár Katalin egyéb felsőfok; **Szombathelyi Helyi Csoport:** Szegletes Ottó egyéb középfok; **Bp. ERTI Helyi Csoport:** Lutter Ervin; **Pápai Helyi Csoport:** Egyéni tag: Szabó Márton József erdőmérnök.

Az Erdővédelmi szakosztály rendezvénye

2009. június 4-én a Szombathelyi Erdészeti Zrt. Hidegkúti konferenciaközpontjában tartotta az erdővédelmi szakosztály **„Növényvédelmi technológiák alkalmazása a gyakorlatban”** című szakmai rendezvényét. A vártnál jelentősen nagyobb számú, közel 70 fős érdeklődőnek is kényelmes elhelyezést biztosított a kiválóan felszerelt, igényesen kialakított új konferenciaterem. Dél előtt a gyakorlatban dolgozó szakemberek számoltak be az erdészeti növényvédelmi tapasztalataikról, míg dél után a terepi bemutatókra került sor.

A szakmai napot *Kató Sándor*, az erdővédelmi szakosztály elnöke nyitotta meg, majd vendéglátóink nevében a Szombathelyi Erdészeti Zrt. vezérigazgatója, *Kronekker József* köszöntötte a résztvevőket, és röviden bemutatta az erdőgazdaságot.

A szakmai előadások sora az **„Új károsítók és kórokozók megjelenése a hazai erdőkben”** című előadással kezdődött. *Dr. Csóka György* és *dr. Koltay András* az ERTI Erdővédelmi osztályának kutatói színes, vetített előadásban ismertették azokat az új rovar- és gombafajokat, amelyek az utóbbi időben jelentek meg a hazai erdőkben. Az előadásból egyértelműen kitűnt, hogy az új károsítók tömeges megjelenése és elterjedése, általában összefüggésbe hozható a klímaváltozással, illetve a globalizáció káros hatásaival. Mivel a nemzetközi tapasztalatok alapján várható, hogy az új fajok megjelenése és elterjedése felgyorsul, a jövőben a kutatóknak és a gyakorlati szakembereknek egyaránt kiemelt figyelmet kell fordítani az új típusú károk előrejelzésére, felmérésére.

A legújabb kárformák bemutatását követően *Varga Péter* a Szombathelyi Erdészeti Zrt. erdőművelési csoportvezetője számolt be **„Erdészeti növényvédelem vé-**

dett és nem védett erdőterületeken” című előadásában a vegyszeres növényvédelem gyakorlati alkalmazásának lehetőségeiről a gazdaság területén. Kiemelte, hogy a védett és nem védett állományok kezelési technológiái élesen állnak egymástól, hiszen az Őrségi Nemzeti Park területén lévő erdőkben rendkívül korlátozottak az alkalmazható növényvédelmi eljárások. Ezzel szemben a nem védett területeken jó hatékonysággal működnek a hosszú évek tapasztalatait felhasználva folyamatosan megújuló növényvédelmi technológiák. Az elmondottak alapján egyértelművé vált, hogy a védett területeken nagyobb ráfordítással és kisebb hatékonysággal végezhetők csak el az ápolási munkák, amelyek plusz költségeit „természetesen” senki nem hajlandó elismerni.

Az előadást követően *Tímár József*, a SEFAG Zrt. munkatársa, majd *Kelemen Csaba*, a HM VERGA Zrt. művelési műszaki vezetője ismertette a somogyi, illetve a bakonyi erdőkben jelentkező erdővédelmi problémákat és az ellenük alkalmazott növényvédelmi technológiákat. Az előadások során számos hasznos és konkrét gyakorlati információhoz juthattak a kollégák. Kendőzetlenül esett szó nemcsak a sikerekről, hanem a kedvezőtlen tapasztalatokról is.

A szakmai előadások sorát *Szidonya István*, az SM Consulting Kft. vezetője zárta. A szakmai körökben jól ismert, erdészeti növényvédelemmel foglalkozó cég gyakran szembesül azzal a problémával, amit a művelő kollégák is több esetben kiemeltek, miszerint az erdészeti növényvédelemben alkalmazható engedélyezett vegyszerek és hatóanyagok száma rendkívül korlátozott. Ezt tovább szűkíti, hogy a legújabb Európai uniós szabályozás szá-

mos, korábban széles körben alkalmazott, jól bevált hatóanyag és vegyszer felhasználási engedélyét visszavonta. Ugyanakkor az új szerek, hatóanyagok erdészeti felhasználásra vonatkozó engedélyezési eljárása a magas költségek és a relatíve kisebb felhasználói piac miatt nem, vagy csak lassan halad. A korábbi és jelen gyakorlat szerint az engedélykiváltással nem rendelkező vegyszereket eseti engedéllyel lehet felhasználni, amely egy évre és csak előzetesen meghatározott területre érvényes. Az előadó vázolta milyen új lehetőség nyílt meg ezen a területen. Egy előkészítés alatt álló projekt keretében, ún. „Címkén kívüli felhasználás” engedélyezhető egy adott felhasználói körnek – akár erdőgazdaságoknak –, amely alapján előzetes bejelentés nélkül végezhet a felhasználói kör a kiadott engedéllyel kezeléseket a növényvédőszer engedélykiváltása alatt lévő általánosan használt és ellenőrzött kísérletekkel rendelkező vegyszerek: a makkvetések, csemeteültetések gyomirtására szolgáló *Lumax*, a tölgy, cser, bükk folyamatos erdősítések gyomirtására szolgáló *Folar*. Emellett a tölgy-, cser-, bükkerdősítésekben szerderirtásra szolgáló *Tomigan*, valamint az akác elleni gyomirtásra szolgáló *Lon-trel*. Szidonya István jelezte, hogy a felhasználói kör szervezése folyamatban van és az engedélyeztetési eljárás is hamarosan befejeződik.

Az előadások után, a helyben elejtett alapanyagból készült, ízletes ebéddel vendégelte meg az erdőgazdaság a résztvevőket. Az étkezést követően a terepi bemutatókon a gyakorlatban is megtekintettük a növényvédős, művelő kollégák eredményeit.

Dr. Koltay András

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

az OEE 2009. május 7-én tartott Küldöttközgyűléséről
Budapest, MTE SZ Budai Konferencia Központ 700-as terem

Dr. *Petbő József* elnök köszöntötte a Küldöttközgyűlésen megjelenteket, megállapította, hogy 47 fő küldött jelent meg és ezzel az ülés határozatképes. A jegyzőkönyv vezetésére *Mester Gézánét*, hitelesítőkné *Koczka Zoltánt* és *Pintér Csabát* kérte fel, melyet a küldöttek egyhangúan megszavaztak. A Szavazatszedő Bizottság elnökének *dr. Marosi Györgyöt*, tagjainak *Sere Ferencet* és *Szőnyi Jánost* kérte fel, akiket a küldöttek szintén egyhangúan szavaztak meg.

A napirendi pontok egyhangú megszavazása után *dr. Petbő József* átadta a szót *Bogdán Józsefnek*, a Díj Bizottság elnökének, az első napirendi pont előadójának, aki ismertette a 2009. évi egyesületi kitüntetésekkel kapcsolatos döntéseket és tudnivalókat. Tájékoztatta a küldötteket, hogy *Haraszti Gyula* – megköszönve a jelölést – a Díj Bizottsághoz azzal a kéréssel fordult, hogy a *Bedő Albert Emlékérem* kitüntetésre való felterjesztését ne vegye figyelembe, illetve *Kovács Gábor*, mint a Díj Bizottság tagja is lemond a *Kaán Károly Emlékérem* jelölésről. A beérkezett *Bedő Albert* kitüntetési javaslatok közül egy nem felelt meg a Kitüntetési Szabályzatban leírtaknak, erről a javaslatot beküldő helyi csoport titkárát tájékoztatta. Ezt követően *dr. Petbő József* elnök saját hatáskörében terjesztette elő *dr. Király Pál* erdőmérnököt a Tiszteletbeli Tagsági Díszoklevél kitüntetésre, életpályája és egyesületi tevékenységének ismertetésével. Majd *dr. Marosi György* ismertette a szavazás menetét, a szavazólapok kitöltésénél felhívta a küldöttek figyelmét arra, hogy ha bármelyik kitüntetési fokozatban az első 2 forduló során a 3-3 fős le-

hetőség még nem lett kihasználva, a 3. fordulóban a még szavazásra váró személyek közül csak annyi főre lehet szavazatot leadni, amennyi kitüntetési hely még kitöltetlen. Ha a 3. forduló így sem hoz eredményt (50% + 1 fő!), a szavazás lezárul és 3 főnél kevesebb személy kap csak kitüntetést az adott fokozatban, majd elkezdődött a szavazás.

A két fordulóban, 47 érvényes szavazás után a Küldöttközgyűlés az alábbi határozatot hozta:

1/2009. (május 7.) sz. küldöttközgyűlési határozat:

A Küldöttközgyűlés a következő tagtársaknak adományoz kitüntetéseket:

Tiszteletbeli Tagsági Díszoklevél:
Dr. Király Pál
Bedő Albert Emlékérem: **Balsay Endre, Korbonski Bogdáné, Sipos Géza**

Kaán Károly Emlékérem: **dr. Czerny Károly, Kondor Endre, prof. dr. Rónay Eugen**

Decrett József Emlékérem: **Hoffman Mátyás, Miklósi Lajos, Szekeeres Péter Pál**

Elismerő Oklevél: **Detrich Miklós, Domokos Gergely, Égető Gábor, Fülöp Tibor, Góhér Zoltán, Hanyvári Zsolt, Hegedűs István, Herke József, Kababik József, Kiss Károlyné, Kissné Szabó Gabriella, Kovácsévics Pál, Németh Szilveszter, Schmidt Ferenc, Scholtz Péter, Tátrai Tibor, Varga Péter, Vereb István.**

Dr. Petbő József elnök gratulált a kitüntetetteknek.

A szavazás közbeni időt kihasználva a második napirendi pont, az Egyesület

2008. évi közhasznúsági jelentésének, pénzügyi tervének, pénzügyi befektetési beszámolójának, valamint a 2009. évi tervek elfogadása – mely dokumentumokat a küldöttek előre írásban kézhez kaptak – került előterjesztésre.

Dr. Petbő József elnök felvezetőjében tájékoztatta a Küldöttközgyűlést, hogy az Ellenőrző Bizottság elvárásainak megfelelően a 2008. év pozitív eredménnyel zárult. Megköszönte a munkában részt vállalók segítségét, kiemelve az MNV Zrt., az állami erdőgazdasági zrt.-k, a Stihl Kft., a magánerdő-gazdálkodók pénzügyi támogatását, valamint a sikeres FVM pályázatokat bonyolító titkárság munkáját. Megköszönte az egyesület tisztségviselőinek, he-

lyi csoportjainak és szakosztályainak mértéktartó költségfelhasználását, az Erdészeti Lapok digitalizálását segítő *Haraszti Gyulának*, *Lengyel Lászlónak* és *Nagy Lászlónak* az önzetlen társadalmi munkát. Megemlékezett a sikeres rendezvényekről, elsősorban a debreceni Vándorgyűlésről, az innoLignum Sopron rendezvényről, mely akadályok ellenére is sikeres volt, az Európai Erdők Hete rendezvényről, a Biomassza Konferenciáról. Az érdekérvényesítés területéről: az erdőtervényről, melynek elfogadása az erdészek sikere, az ötéves osztatlan erdőmérnök-képzés visszaállításáról, az állami erdőgazdaságok egységének megtartásáról. Megköszönte a Pílisi Parkerdő Zrt. gesztus értékű szerződés-kötését a Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár vonatkozásában.

Kolozsvári Ákos elmondta, hogy az EB áttekintette az Egyesület 2008. évi pénzügyi gazdálkodását, megállapították, hogy anyagi gondok nem merültek fel. A beszámolókkal és a tervekkel kapcsolatos EB észrevételeket az Egyesület átvezette. Elismerését fejezte ki az Elnökségnek a 2008. évi pénzügyi gazdálkodásért, és ezt kívánta a 2009. évre is. Ezek után a 2008. évi Közhasznúsá-

gi jelentést, a pénzügyi beszámolót és a befektetési beszámoló elfogadását javasolta a Küldöttközgyűlésnek.

Ormos Balázs főtitkár szóbeli kiegészítésében elmondta, hogy a 2008. évi program és pénzügyi terv megvalósítása közös munkát igényelt a tagság és a vezetés részéről. A bevételek és a kiadások összhangban voltak. A tervhez viszonyított többléteeredmény lehetővé tette, hogy rendezzünk néhány, évek óta húzódó feladatot. Tájékoztatta a küldötteket, hogy a Gyökerek és lombok II-V. kötete bruttó 1000,- Ft-ért vásárolható meg, míg az OEE kitűzőkhöz ingyen jutnak az egyesületi tagok; az OEE felszámolta a Fő utcában bérelt külön irodát, mely könyvek tárolására szolgált. Köszönetet mondott a pénzügyi tervek megvalósításában közreműködőknek, kiemelve a Titkárság szerepét.

Dr. Pethő József a 2009. évi tervvel kapcsolatban elmondta, hogy a több bevétel az EL digitalizálására 7,710 mFt, illetve az Erdők a közjóért c. könyv kiadására elnyert 2 mFt támogatásból is adódik. Az Erdészeti Lapok 4 mFt-os postaköltségének csökkentése érdekében kérte a küldöttek támogatását abban, hogy a tagság részére a helyi csoportok, zrt.-k, az Egyesület Titkárságáról vigyék el a lapokat. Ez igazi egyesületi munkát jelentene, hiszen a személyes átadás során lehetőség nyílna a nyugdíjas kollégákkal való beszélgetésre is. Emlékeztetőül elmondta, hogy a 2007. évi kárpátal-

jai tanulmányút során felvetődött a Fekete-Tisza forrás felújításának támogatása, mely az Egyesület ez évi programjában is szerepel. A felújítási munkák felmérése végett május elején két fő szakosztály elnök és egy fő szakosztálytag utazott ki. Tájékoztatta a küldötteket, hogy május elején levélben kérte *Tátrai Miklóst*, az MNV Zrt. vezérigazgatóját, hogy az állami erdőgazdaságok első számú vezetői helyén követelje meg az okleveles erdőmérnöki diplomát.

Átadta a szót *Ormos Balázs* főtitkárnak, aki az írásban kiküldött 2009. évi programhoz és beszámolóhoz szóbeli kiegészítést tett. Elmondta, hogy egyesületünk legfőbb tevékenysége az értékmegőrzés és értékkeresés, melyet programjai megvalósítása közben érvényesít. Egyik történelmi tette az új erdőtvény megalkotásában való részvétel, melyet a végrehajtási rendeletek vonatkozásában folytatni kell. Kifejtette, hogy a válság következtében a természeti értékek, a föld, az erdő, a víz és a környezetbarát, megújuló energetikai faanyag hasznosítása kerülnek előtérbe, melyet az erdészeti szakmának ki kell használni. A tervvel kapcsolatban hasonló fegyelmzett végrehajtást kért, mint a 2008. évi tervnél volt az elmúlt évben. *Kolozsvári Ákos* kiemelte, hogy az adójogszabályok változása miatt az alkalmazottak saját gk. használatát már nem lehet az elmúlt évihez hasonlóan elszámolni, az új megoldást tartalmazza a költségvetés. Az Ellenőrző Bizottság a tervezést megalapozottnak és jónak tartja, kéri annak elfogadását.

A hozzászólásokban elhangzott, hogy az OEE programjában szerepeljen az év végi záró rendezvény megtartása az Egyesület volt Székházának Erdésztermében, ez az érdekvérvényesítés egy része. Élénk vita után a Küldöttközgyűlés megszavazta, hogy ismét legyen

rendezvény. Ugyanakkor kérdések vetődtek fel a jelenlegi tisztségviselők meghosszabbított mandátumáról év végén történő választással. A vitát a 9/2007. sz. elnökségi határozat okozta és az, hogy a határozat átvezetése a Választási Szabályzatban nem történt meg. A Küldöttközgyűlés az előterjesztést nem tárgyalta, mivel nem volt előkészítve és nem szerepelt a napirendi pontok között. Az Elnökségnek szükséges az ellentmondást feloldani.

Dr. Pethő József elnök, szavazásra tette fel a 2008. évi beszámolókat, a 2009. évi pénzügyi és a befektetési tervet, valamint a programot:

2/2009/május 7.) sz. küldöttközgyűlési határozat:

A Küldöttközgyűlés a 2008. évi közhasznúsági jelentést, a pénzügyi beszámolót és a befektetési beszámolót külön-külön megtárgyalta és elfogadta.

(Jelen van 47 fő küldött; szavazatok: 47 igen, 0 tartózkodás, 0 nem)

3/2009. (május 7.) sz. küldöttközgyűlési határozat:

A Küldöttközgyűlés a 2009. évi programot, a pénzügyi tervet és a befektetési tervet külön-külön elfogadta.

(Jelen van 47 fő küldött; szavazatok: 47 igen, 0 tartózkodás, 0 nem)

Az egyebek napirendi pontban *Kiss László* vezérigazgató számolt be az Ipoly Erdő Zrt. által szervezett selmecbányai Vándorgyűlés szervezésének állásáról.

Dr. Pethő József elnök megköszönte a Küldöttközgyűlés munkáját és az ülést bezárta.

kmf.

Mester Gézané
jegyzőkönyvvezető

Dr. Pethő József
az ülés elnöke

Koczka Zoltán
hitelesítő

Pintér Csaba
hitelesítő

Szeniorok Tanácsulése

Az „új világ modernsége” erkölcs, etika nélkül zsákutca!!

Az **OEE. Szeniorok Tanácsa** soron következő rendezvényét **2009. március 25-én 10.00 h. kezdettel az OEE 425. sz.** tárgyalójában tartotta. *Dr. S Nagy László* elnök üdvözölte a megjelenteket és *Ipsits Lajos* kollegánk elhunytára emlékezve felkérte a tagságot a közös kegyelet megadására. Ezután jelezte az előadó **dr. Veres Gábor egyetemi tanár** közlekedés zavarai miatti késedelmét és a napirend felcserélését. E napirend keretében elnöki tájékoztató történt az éves programról, illetve az esedékes kitüntetésre javasolta *dr. Király Pál* szeniortársunk előterjesztését az OEE Díjbizottságának a *Tiszteletbeli Tagságra*. A javaslatot a tagság egyhangúan megszavazta.

A következőkben ismertette, hogy ez alkalommal egy olyan témáról hallhatunk, amely a mai közéletben „hiánycikk”, de a szakma hitelességének alapvető feltétele. Az előadó a MTESz Minőségügyi Bizottságának elnöke, ahol megismerve az általa művelt témakört felkérte a „**Minőség és etika a szakmai közéletben**” c. előadás megtartására. A téma időszerűségét az átalakuló természeti- gazdasági és környezeti változások új szemléletű megvilágításba helyezték a szakunk szempontjából is.

Az előadó évtizedes tapasztalatainak szintetizálásával ismertette a kérdéskör helyzetét, vizsgálatának eredményeit, tapasztalt negatív hatásait. A számítógépes prezentáció közvetítésével elhangzottakból a következő lényegesebb gondolatok rögzítők:

Az előadó holisztikus szemléletben vázolta a *globálisan* és már *lokálisan* is érzékelhető változások hatásait, következményeit. Ismertette, hogy a minőség sokféleképpen értelmezhető;

köznapi jelentése, *filozófiai értelmezés*, illetve (szabad) *piaci, társadalmi minőség és életminőség* vonatkozásában

vizsgálható továbbá az összefüggése – *Minőség és minőségügy*, – **Minőség és erkölcs**, *Az erkölcsi rend és a Szellemi környezetünk védelme* szempontjából.

A korszerű minőségügyi értelmezés értékszemléletű. A **minőség** a termelési és a fogyasztási folyamatokból álló igény kielégítésben részesülők értékítélete arról, hogy az *érdekeltek mennyi értéket kapnak*. Tehát **az átadott érték-**

ről szól, amiben *fontos mit tekintünk lényegi értékeknek*. Vagyis egyensúlyba kell kerüljenek az *ember biológiai, értelmi és érzelmi igényei*, amit egy *adott közösségekben az erkölcsi értékek* biztosíthatnak.

A fogalmak kapcsolatai az *emberiség vonatkozásában jelzik a minőség, érték és az erkölcs elválaszthatatlanságát*. Társadalmi szinten létrehozott termelési, fogyasztási rendszerek, az élő szervezetek és egyedei állandó „mozgásban”, változásban vannak. Felmerül a kérdés *mi az a „mozgatórugó”, amely ezt a mozgást biztosítja?* A válasz, hogy **az érték**. Ilyen összefüggésben az *emberi cselekedeteknél az érték az erkölcs, a társadalmi termelésnél és a fogyasztásnál a minőség, a kémiai reakcióknál az entrópia*.

Az **érték** általános fogalma terén megkülönböztethetők *szellemi – erkölcsi* (jó-rossz), – *logikai* (igaz- téves), – *esztétikai* (szép-rút), – *vallási* értékek. Az értékek érvényesülésének összessége alkotja az **értékrendet**, amely az életminőség alapvető jelzői és a további kapcsolatok hálózatának tényezőivé válik.

Ebben az összefüggésben vizsgálva az **erkölcs** lényege, hogy „az ember minden tudatos tevékenységében és egész magatartásában a jót tegye, a rosszat kerülje.” A ténylegesen meghozott döntés jóságának, vagy rossz-ságának érzékelője a **lelkiismeret**. Az erkölcsi értékeket európai kultúrában el-

sősorban *a természetes erkölcsi, az ószövetségi és a keresztény újszövetségi törvények* fogalmazzák meg. Ezekben belül értelmezhetők az *erkölcs és a szeretet, a szabadság és az erkölcs* stb. viszonyosságai.

Vagyis az emberi cselekedeteket az *erkölcsi törvények* szabályozzák, és az emberi méltóság alapvető lényege a saját belső törvény érvényesítésülése. Az értékre irányuló, értékvalósító tevékenységével bontakoztathatja ki az ember szellemi képességeit, valósul meg a személyisége. A minőségügy *értéktéremtő hatásában* válik korunk központi kérdésévé és továbbbi összefüggésben meghatározza a fenntartható élet vagy a földünk használatának kritikus elágazásait, kérdéseinek a megválaszolását.

Az – értelmi és szellemi értékeket is magukba foglaló – értékteremtő minőségügy segíthet felismerni, hogy nem a vállalkozás a cél és az ember eszköz, hanem az ember méltósága a cél, és a vállalkozás, a nyereség csak eszköz lehet, amit az erkölcs és a szeretet biztosíthat.

Az igen érdekes megközelítésű előadást követően hasznos véleménycsere alakult ki, amelybe bekapcsolódtak, *dr. Szász T., dr. Jereb O., Tokodi M., Lutonszky Z., dr. Marjai Z.-né, dr. Ghimessy L. dr. Zágonyi I.*

Az elnök *dr. Veres Gábor* előadását megköszönte, majd ajánlásokat fogadott el a Szeniorok Tanácsa tagságának bővítésére és az ülést bezárta.

Dr. S. Nagy László
elnök

Az éghajlatváltozásról

Jelentős figyelmet kaptak az éghajlatváltozással kapcsolatos fejlesztések (az erdőirtásokból származó emisszió-csökkentés, az erdőrontás) finanszírozási mechanizmusai, *Jan McAlpine*, az ENSZ Erdőfóruma titkárságának igazgatója rámutatott, nem valószínű, hogy ezek a finanszírozási rendszerek a fenntartható erdőgazdálkodás teljes körére kiterjednek. Lényegesnek tarja ezért az összehangolás és együttműködés javítását, hogy olyan tárgyalások jöjjenek létre, ahol az éghajlatváltozás és a fenntartható erdőgazdálkodás napirendje kölcsönösen támogatják, segítik egymást.

Kiemelte, hogy a fórum „360 fokos rálátással dolgozott”, a világ valamennyi típusú erdejét tekintetbe véve,

mindent központi kérdésként kezelt, a teljes védelemtől az erdei termékek fenntartható használatáig, de a globális látószögben fókuszba került az éghajlat, a biodiverzitás és az ember is. Azért, hogy megértsük, hogyan terjeszthető a fenntarthatóság, az ágazatok közötti összehangolt megközelítés a következő feladat. Változtatni kell azon a módon, ahogyan együttműködünk.

Hosszasan tárgyaltak a küldöttek a fenntartható erdőgazdálkodás finanszírozásáról is, megállapodásra azonban nem jutottak. A tervezet szövegét áttekintésre és mérlegelésre a Fórum következő, 2011. januári ülészaka elé terjesztik majd.

(ForestPress)

Kovács Péter (1932–2009)

2009. április 27-én vettünk búcsút Veszprémben Kovács Péter erdőmérnöktől, aki életének 77. évében rövid szenvedés után, váratlanul hunyt el. Utolsó útjára a rokonok, barátok, évfolyamtársak, erdész-

kollégák, munkatársak, vadásztársak, ismerősök népes, gyászoló csoportja kísérte.

Kovács Péter Fertőszentmiklóson, egy hatgyermekes parasztcsalád ötödik gyermekeként nevelkedett. Tanulmányait szülőfalujában kezdte, majd a soproni bencés gimnáziumba járt, később az eszterházi (ma Fertőd) Porpáczy Aladár neves kertész által vezetett középiskolában tanult és ott is érettségizett.

Állami gazdaságokban végzett beosztott agronómusi munka után 1951-ben kezdte meg tanulmányait az Agártudományi Egyetem Erdőmérnöki Karán és a már önálló Erdőmérnöki Főiskolán fejezte be. A pályára a természet szeretete mellett a vadászat iránti érdeklődése is vonzotta. Egyetemi tanulmányait 1955-ben fejezte be jó eredménnyel, egyetlen utóvizsga, évhalasztás nélkül.

A Székesfehérvári Erdőgazdaságnál kezdett el dolgozni 1955-ben műszaki vezetőként, majd 1957-től erdészvezetőként. 1959-ben kötött házasságot Varga Margit tanítónővel, akivel élete végéig példás szeretetben és egyetértésben élt együtt.

1961. év végétől a korabeli Balatonfelvidéki Állami Erdőgazdasághoz (a mai VERGA Zrt. egyik jogelődjéhez) helyezték át, Szentgálon lett erdészvezető. Ettől kezdve egy sor szervezeti átalakítás tette mozgalmassá az életét: A Szentgáli Erdészet központja Hérendre került, majd az erdőgazdaság a Honvédelmi Minisztérium kötelékében 1967-től MN Veszprémi Erdőgazdasággá alakult. Az új szervezetben más beosztás várt rá. 1978-ig volt az erdőgazdaság termelési előadója. 1978-tól a Veszprém megyei Tsz Szövetség főmunkatársaként dolgozott 1989-es nyugdíjba vonulásáig. Megszervezte Veszprém megyében a termelőszövetkezeti erdészeti társaságokat, ezzel kiszélesítette a szövetkezeti erdőgazdálkodás lehetőségeit. Később ezekre a szakmai szervezetekre és az ezekben dolgozó szakemberekre épült a megye magánerdő-gazdálkodása. A Tsz Szövetség-nél szakmunkásképzéssel, erdészeti szakemberek továbbképzésével, hazai és külföldi tanulmányutak szervezésével is foglalkozott.

Hosszú évekig vadásztársasági vadász-mester, majd két cikluson át megyei vadász-mester volt. 18 éven keresztül, 1996-ig tevékenykedett a megyei és az Országos Trófea Bíráló Bizottságban. Szakszerű és odaadó vadászati szervező és szakmai tevékenységét Nimród Vadászéremmel, valamint a Hubertus kereszt ezüst és arany fokozatával ismerték el.

Az Országos Erdészeti Egyesületnek 1954 óta tagja, a helyi csoport rendezvénye-

inek rendszeres résztvevője, aktív időszakában a szervezője is volt. Vidámsága, jó humora, kiváló nótaismerete mindig jó hangulatot teremtett a közös együttléteken.

Szükszavúan talán ennyit mondanak a tényeszerű életrajzi adatok, én azonban nemcsak a kiváló erdész szakembertől, az idősebb kollégától, a tapasztalt vadásztól, hanem Péter bátyámtól, a fiatalokat szeretettel és türelemmel oktató, nevelő jó embertől is búcsúzom. A sors ugyan nem ajándékozta meg saját gyermekkel otthonotokat, Ti azonban mindig a szülői ház szeretetével fogadtátok a rokon, baráti kapcsolatok fiatal-ságát. Talán a hajdani népes szülői ház eredendő vendégszeretete, talán saját, született alaptermészeted, talán hűséges feleségednek, Margitkának segítő kedvessége adta, hogy velem együtt sok hajdani és mai fiatal erdész- és vadász kolléga kapott a tarisznyájába életre szóló útravalót Tőled az erdészet, vadászat ismereteiből és nem utolsó sorban emberségből.

Kedves Péter Bátyám!

A Kisalföld szelíd vidéke nevelt az erdő, a mező és a vad szenvedélyes szeretetére. Élet-utad a Bakony erdős hegyei közé, annak titokzatos vadászösvényeire vezetett. Most egy számunkra még ismeretlen égi ösvényre tér-tél. Mi, az itt maradók imánnkkal, a Bakony erdős hegyei az örök élet reményét hirdető friss tavaszi lombjokkal intenek búcsút Neked.

Isten veled, nyugodj békében!

Dr. Péti Miklós

Márcis Béla (1927–2008)

1927. április 22-én született Mosonban. Az elemi iskola után az óvári Piarista Gimnáziumban érettségizett. 1947-ben felvételt nyert a soproni Bánya-, kohó- és Erdőmérnöki Főiskola erdőmérnöki karára, melyet 1951-

ben „Jó eredmény”-nyel végzett el.

1952. január 1-jével a Mosonmagyaróvári Erdőgazdaságnál először üzemegységi erdőművelő, majd az Erdőgazdaságnál központi erdőművelő beosztást kapott. Nagy szeretettel és tisztelettel beszélt akkori főnökeiről, név szerint Balsay Lászlóról, Horváth Lászlóról, Rab Jánosról, Geschwind Gyuláról és Palla Zoltánról.

Mindig is az erdőművelés állt hozzá legközelebb, alkotóképességét ezen a téren tudta legjobban érvényesíteni.

Az átszervezéskor, 1953 áprilisától Budapesten, az Észak-magyarországi Erdők Igazgatóságánál dolgozott tovább, szintén nagy tudású szakemberekkel, mint Generich Lászlóval, Madas Lászlóval, Riedl Gyulával. Budapesten is mint erdőművelő fiatal mérnök kapott beosztást. 1953 decemberében az akkori főigazgató, Tömpe István, az Észak-magyarországi Erdők Igazgatóságát felszámolta, és az Erdőgazdaságokat részben a Sik vidéki, másrészt a Dunántúli Erdők Igazgatóságához csatolta. Ekkor tervosztály-vezetőként új beosztást kapott a Dunántú-

liaknál, amit nem tudott elviselni, és egyszerűen, „dirrel-dúrral” felmondott (szó szerint idéztem tőle). Félt a következményektől, hogy esetleg állás nélkül marad, de kérésére visszahelyezték a Mosonmagyaróvári Erdészethez.

1955. szeptember elsejéig erdészvezető-helyettesként és erdőművelőként dolgozott, majd kinevezték erdészvezetőnek, és ebben a beosztásban dolgozott nyugdíjazásáig, 1987 júliusáig. A 32 év alatt mintegy 2800 ha erdősítést végzett erdészgárdájával. 1958-tól '65-ig a hansági területek is az erdészethez tartoztak, a Hanság fásításának nagy munkáját kollégáival együtt kezdték el. 1954-ben indult a Duna hullámterének erdősítése, mely szintén az ő nevéhez fűződik. Később a hansági részeket leválasztották az erdészetről, így 4500 ha-on gazdálkodott tovább, magas színvonalon, melyet kitüntetései is bizonyítanak. Négyszer volt „Kiváló Dolgozó”, nyugdíjazásakor pedig a „Kiváló Dolgozó” ezüst fokozatát kapta a Minisztériumtól. Soha nem értett egyet a Rajka-Dunakiliti duzzasztómű és tározótó építésével, melynek 1200 ha erdő esett áldozatul, ez ellen TV nyilatkozatban is fellépett.

Én 1978-tól dolgoztam közvetlen irányítása alatt az erdészetenél, nagyon jó kollektív szellemet alakított ki mind a fizikai, mind az alkalmazotti dolgozókkal. Nem volt olyan probléma, akár személyes, akár vállalati, melyben ne intézkedett volna azonnal.

Munkatársait hagyta dolgozni, tág teret engedve elképzeléseinknek, melyeket mindig hathatósan támogatott. 2008. december 20-án vettünk tőle végső búcsút a Mosoni temetőben.

Béla bácsi, nyugodjál békében!

Pápai Tamás
Hcs elnök

Mitnyik László (1920–2009)

Az erdészek gyászai mintha sűrűsödnének. A seniorok közül egy év alatt igen sokan távoztak. Olyanok kapták meg az utolsó „behívójukat”, akik méltóságot, emberi értéket képviseltek. Ilyen kollégától, Mitnyik Lászlótól búcsúztak április 25-én Héregen, családjával, szülőfalujának lakói, barátai és kollégái. A szakma és a seniorok nevében Göncöl Imre évfolyamtársa a következő gondolatokkal köszönt el:

„Kedves Laci, mindnyájunk Laci Bácsija!

Igen, mindenki így szólított az évfolyamon, hiszen tíz évvel voltál idősebb nálunk. Később nem igen látszott ez a különbség, mert az élet rendje szerint lassan mindnyájan öregedtünk, te viszont fiatal tudtál maradni, pedig a sors nem bánt veled kesztyűs kézzel. Erdőmérnöki tanulmányaidat velünk kezdtél 1949-ben. 1952-ben azonban kizártak az egyetemről. Az okok, mint oly sok esetben, mondva csináltak voltak. Édesapád ugyanis még az akkori törvények szerint sem volt kuláknak minősíthető. Az egyetemet két év kihagyása után folytathattad.

Az okleveled megszerzése után a Vértesi Erdőgazdaság Csákvári Erdészeténél helyezkedtél el. Koholt vádak alapján 1956-ban újra

bajba kerültél, aminek folyományaként 1958-ban hét hónapot „töltöttél” a tököli internáló táborban. Ezzel a priusszal az erdőgazdaságoknál nem tudtál elhelyezkedni. Az Erdészeti Tudományos Intézet Bükk-fennsíkon kijelölt kísérleti területén a feltáró utak építésével, a faanyagok kémlelés közelítésével foglalkoztál. 1963-ban a Gödöllői Erdőgazdasághoz kerültél erdőművelői munkakörbe. 1964-től az Erdőgazdasági és Faipari Tervező Iroda organizációs osztályán dolgoztál, s 1980-ban innen mentél nyugdíjba.

A nyugdíjazás csak a szakmai munka végét jelentette számodra. Az a munkaszerep azonban, amelyet a géneidben hoztál magaddal, végigkísérte egész életedet. Nagy szorgalommal műveltél a családi ház kertjét, szőlői telepítéssel, gyümölcsfákat ültetél. A felkelő és a lenyugvó nap is gyakran talált a kertben. A természettel megajándékozta a rokonokat, ismerősöket. A dolgos kezű munkáját dicsérték a gyümölcsfáid, virágaid.

Laci Bácsi! Nyíltszívű, őszinte, becsületes ember voltál. Így tartunk meg emlékeztünkben. Isten Veled, nyugodjál békében!”

Kedves Laci, közvetítesemmel a „rég múlt” Lillafüredi Erdészet még élő munkatársai és a Bükk búcsúzik tőled. De búcsúzom senior kollégáid nevében is, ahol hűséges és kollegiális tagja voltál közösségünknek. Tiszteltük követendő szerénység, igényesség, a szakma iránti elhivatottságot, akire bajtársias szemléiséged miatt mindig számíthattunk. Hihetetlennek tűnik, hogy mégis volt alkalom, amikor ütköztél a korabeli „hatalmasságokkal”, de te mégsem méltatlankodtál. Türelemmel viselted a rád rótt következményeket. A Seniorok Tanácsában pontosságot és mintát képviseltél.

Senior kollégáid az erdészdal néhány sorával búcsúznak:

„Hát elbúcsúznak tőled
Hűséges jó barát,
Befogad téged most a sír,
Pajtás jó éjszakát, csendes jó éjszakát.”

Dr. S Nagy L.– Gönczöl I.

Papp Sándor (1915–2009)

„Legyen már vége”, könyörgött a jó Istenhez Édesapám, már nem bírva tovább elviselni a kegyetlen szenvedéseket. A Teremtő 2009. február 28-án megkönyörült rajta és magához szólította. Élt majd egy évszázadnyit, pontosan 94 évet. Megélt két világháborút és egy forradalmat, hogy 1990-ben 75 évesen fiatalos lendülettel üdvözölhesse az akkor még nem sejtett, előre lejátszott és elárult rendszerváltozást. Hogy kérleltem a sorsot, teljesüljön azon óhaja, amely egy szabad és független hazában ad örök nyugalmat számára. Minden hiába volt. Amikor 2009 március idusán e sorokat írom, gyönyörű hazánkban sajátos diktatúra tombol.

Tartozom emlékének azzal, hogy párhuzamot vonjak 1939. és 2009. március 15-e

között. Napra 70 éve történt Kárpátalja visszafoglalása. Édesapám életének legszébb pillanatait élte meg, amikor harci járőrként az 1000 éves határra kitűzhetette a magyar zászlót. „Igen visszafoglaltuk, ami a miénk. Akkor még dicsőség volt magyarnak lenni saját hazánkban! Ma, 70 évvel később ez már esetenként gúny és cinikus megjegyzések tárgya.”, utalt mélységes szomorúsággal napjaink kiábrándító nemzetpolitikájára.

Ezért tartom fontosnak, hogy hosszú és szakmailag sikeres életének azon elemeit idézzem fel, amelyek fényt és reményt adhatnak a következő nemzedékeknek.

1915. február 12-én született a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Fábiánházán.

Édesapja úgy halt meg az első világháborúban, hogy soha nem találkozhatott fiával. Édesanyja újból férjhez ment így neki már nem jutott hely a családi házban. A valójában árva gyermeket nagyneje és erdész nagybátyja vette magához és nevelte. A kitérően tanuló fiúnak esélye sem volt tovább tanulnia. Alkalmazta viszont a Károlyi birtok nagy tekintélyű erdőgazdónoka Szederjei Jenő gyakoronként.

Így kezdődött el 16 éves korában az a csodálatos életút amelynek főbb állomásai voltak Csobaháza, erdőgazdonság, felsőszinevéri erdészet (Kárpátalja), a szini erdészet és 1946-tól a visegrádi erdészet egészen nyugdíjba vonulásáig.

Fényről és reményről szóltam. Igen 16 évesen már munkavezetője és irányítója a Csobaháza, Fenékpuszta határában megkezdett több száz hektáros erdőtelepítésnek a Károlyi birtokon. Katonaévei beágyazódtak munkás hétköznapijaiba, mivel 1943-ig több alkalommal is behívták, szétördelve ezzel szakmai pályafutását.

Ekkor már ifjúkori barátjának, Szederjei Ákosnak, a felsőszinevéri erdészetvezetőnek segítségével napidíjként erdészeti és főképpen vadászati feladatokat lát el. Az 1940–1943 közötti évek gazdag életútjának legszebb vadászélményei közé tartoztak. A vadászatot magas szakmai szinten művelő és fanatikusan szerető Szederjei Ákos kiterjedt szakmai kapcsolatai révén az adott időszak miniszterelnöke, miniszterei rendszeres vendégek voltak gímszarvas-, medve- és fajdkakasvadászatokon. Szakmai kíséretükkel Édesapámat bízta meg. Az órákon át mesélt vadászélményekből kirajzolódott előttem a kor főszereplőinek rendkívül magas szintű vadászati kultúrája. Szó szerint vették Nemeskéri Kiss Géza királyi vadászmeister hivatalos vadászoknak írt és tőlük elvárt vadászati etikáját.

A háború befejezése a szini erdészetnél érte Édesapámat, ahol – minisztériumi pályafutását megelőzendő – szintén Szederjei Ákos volt az erdészet vezetője. 1946-tól a Dunakanyar ékköve a visegrádi erdészet volt életük legszebb állomása. Nem véletlenül, hiszen az aktív korszakot követő nyugdíjas évekkel együtt 47 évet töltöttek el Édesanyámmal együtt. A visegrádi várkerületet követte 1950-től nyugállományba vonulásáig a lepencei kerület. Az akkor még háborítatlan szépségsű természetes erdei környezet nemcsak őket ejtette rabul, hanem személy szerint e sorok íróját is. Nem volt csoda te-

hát, amikor jómagam is ezt a síríg tartó hivatást választottam. A mai olvasónak talán hihetetlennek tűnik, de a gyógyfürdő fesztett víztükrű nagy medencéje helyén levő illetmény kukoricaföldön évente 3-4 vaddisznó került terítékre.

Az akkori suszterréti, kispaphegyi fiatalosok ma rudas állományként hirdetik kiváló erdőnevelői munkáját. A pillisszentlászlói réteken történt erdőtelepítés vörösfenyői már többek, mint kopjafák. Nemcsak egy elmúlt korszakot idéznek, hanem élő tanúi a jövőt teremtő erdész tevékenységének. Erdei munkás-generációkat nevelt fel művelő asszonyoktól kezdve erdész-gyakornokokig, akik ma kiemelt tiszteletnek örvendenek hazai szakmai köreinkben.

Örökké visegrádinak vallották magukat annak ellenére, hogy 79, ill. 78 éves korukban – megfogadva családjuk tanácsát – a biztonyságot választva Pécsre költöztek. A jó Isten még 15 évvel gazdagította éveik számát, hogy 66 év házasságban eltöltött nehéz, de gyönyörű év után elszólítsa őket.

A majd egy évszázadnyi életút sem változott azonban a természet törvényein, mely szerint „Az erdő örök, de az erdész, aki szolgálja, sajnos múlandó.”

Édesapám elment. A jó Isten nyugtassa békében! Üdv erdészlelkének!

Dr. Papp Tivadar
erdőmérnök

Szegletes József (1920–2009)

A kismarosói római katolikus temetőben kísérté utolsó útjára szerető családja és néhány erdőmérnök diáktársa.

A Veszprém megyei Inotán gazdálkodó földműves családba született. Székesfehérváron érettségizett, majd elvégezte a Soproni Erdőmérnöki Főiskolát.

Nyugodjék békében.

Szél Ede (1925–2009)

2009. március 13-án elhunyt Szél Ede aranydiplomás erdőmérnök.

Szél Ede erdőmérnöki oklevelét 1949-ben szerezte meg a Műgyetem Erdőmérnöki Karán, Sopronban. Diplomája megszerzése után azonnal munkába állt és 1949-től 1985-ig nyugdíjba vonulásáig az erdőgazdálkodást szolgálta a következő munkahelyeken, beosztásokban:

Hegyvidéki Erdőgazdaság Nemzeti Vállalat, 1949-1950, előadó. Szentendrei Állami Erdőgazdaság, 1950-1952, üzemegység-vezető, főmérnök. Pestvidéki Állami Erdőgazdaság, 1952-1953, főmérnök. Állami Gazdaságok Minisztériuma, 1953, főelőadó. Pestvidéki Állami Erdőgazdaság Pillisszentkereszti Erdészete, 1954-1959, erdészvezető. Vértesi Állami Erdőgazdaság, 1959-1969, erdőművelési csoportvezető, termelési osztályvezető. Piliszi Állami Parkerdőgazdaság Szentendrei Erdé-

szete, 1969-1984, erdészetvezető. Központ, 1984-1985, műszaki-gazdasági tanácsadó.

Az Erdészeti Egyesületnek 1949-től volt aktív tagja. Szakmai és társadalmi munkája elismeréseként Kiváló Dolgozó kitüntetésben 4 alkalommal részesült és megkapta a „Budapest Sportjéért” emlékérmét (1978), valamint a „Széchenyi István” emlékérmét (1980).

Szakmai munkájában kiemelkedik a pilisi erdőállomány-átalakítás koncepciójának kidolgozása, valamint a Vértes–Gerecse–Kisalföld és Északi Pannónhát erdőgazdasági technológiai utasítás kidolgozása.

Utolsó útjára 2009. március 20-án kísértük Szentendrén a Sztaravoda úti temetőben.

Emlékét tisztelettel őrizzük.

Bíró László

Várkonyi Vilmos (1940-2009)

Várkonyi Vilmos 1940. február 22-én született Kiskunhalason. Édesapja erdőmérnök, a Kiskunsági Állami Erdőgazdaság főmérnöke volt, aki családjával együtt egyike volt az 1943 és 44 között Kárpátalján szol-

gálatot teljesítőeknek. A család két fiúgyermek közül az elsőszülött Vilmos volt az, aki az apai szakmai hagyatékot továbbvitte.

Vilmos tanulmányaiban nagyon tehetséges, mindig kitűnő tanuló volt. Így volt ez Sopronban az Erdészeti és Faipari Egyetemen is, ahol mindvégig jeles rendű volt. Az egyetem akkori dékánhelyettese dr. Káldy József minősítésében a következőket írja róla: „Az üzemi munka bármelyik területére kiválóan alkalmas. A szokottnál korábban lehet felelősségteljes beosztást rábízni, de elsősorban, mint kutató tudni képességeit legjobban kibontakoztatni. A kutatási kérdéstartó utánpótlás szempontjából felétlenül figyelembe kell venni.” Nos, Vilmos megmaradt a gyökereknél és édesapja nyomdokaiban szakmai pályafutását a Kiskunsági Erdőgazdaságban kezdte meg és 37 év szolgálat után ugyanonnan is ment nyugállományba. A gyakornoki idő letelte után a Kerekegyházi Erdészethez került műszaki vezetői beosztásba, majd két év elteltével, ahogyan azt Káldy professzor megjósolta, az erdészet vezetőjének neveztek ki. Tehetségét, magas fokú szakmai képzettségét és kitűnő vezetői hajlamát kamatoztatva nagy elzántsággal az erdészeti és helyi közösségbe beilleszkedve vezette eredményesen az erdészetet több mint három évtizeden át. Utolsó pár aktív szakmai évet a központban töltötte, mint erdőgazdálkodási osztályvezető. Tehetségére, nagy szakmai tapasztalatára bizton számíthatott és alapozott is az Erdőgazdaság felső vezetése.

Politikailag nem volt aktív. Csak annyira kapcsolódott az akkori pártirányításhoz, amennyire azt a kor meghatározó szelleme és a társadalmi elvárás megkövetelte tőle. Az akkori igazgatás sem bántotta ezért. Munkáját az erdőgazdaság vezetése mindig elis-

merzte, sokszoros kiváló dolgozó elismerést és igazgatói dicsőretet kapott.

Habár az erdészet területének nagy része üzemi vadászterület volt, saját maga nem vadászott.

Hobbija az utazás és a fotózás volt. Számos külföldi országban járt, nagy érdeklődéssel tanulmányozta az idegen nemzetek szokásait, hagyományait, a külföldi kultúrákat, útjairól kiváló fotókat készített, tartott diavetítéseket.

Harmonikus, boldog családi életet élt. Felesége, két gyermeke és unokái biztos hátteret jelentettek számára. Ez különösen utolsó éveiben volt számára nagyon fontos, amikor látása teljesen megromlott.

Nyugdíjas éveiben sem hagyta el a szakmai közösséget. Az egyesületi helyi csoport rendezvényeket, kirándulásokat aktívan látogatta. Az egyesületi Erdészklubban az elmúlt évben ismertette életpályáját, melyet nagy élvezettel és érdeklődéssel hallgatunk. Szerencsés ember volt. A szakma klasszikus aranykorában tevékenykedett, egy igazi tő melletti világban, amikor minden technikai csoda nélkül is óramű pontossággal zajlott az élet. A mellékelt kép május 23-án készült az erdészszakmájában. Itt találkoztam vele utoljára.

A Kecskeméti Köztetőben búcsúztunk tőle, ahol a búcsúzó beszédében Szabó János évfolyamtársa többek között a következőket mondta: „...Nem távozik közülünk az, ki emlékeinkben tovább él.”

Kedves Vili bácsi mi megőrizzük emlékezetünkben, üdv. az erdésznek és nyugodj békében!

Koczka Zoltán

Wisnovszky Károly (1928-2009)

„Partraszállottam. Levonom vitorlám. A szelek mérgét nemesen kiálltam”. Berzsenyi Dániel „Osztyályszerem” című versének első sorai jutottak eszembe, amikor váratlanul ért a szomorú hír: Wisnovszky Ká-

roly erdőmérnököt, egykori egyetemi évfolyamtársunkat magához szólította az Úristen. Ezt követően több nap telt el, mialatt filmszerűen megelevenedtek előttünk gazdag és küzdelmes életútjának ismert állomásai, mígnem elérkezett a végső búcsú időpontja. És most itt állunk ravatala előtt a Műegyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karának 1947-ben Vele együtt iratkozott hallgatói képviselőjében, hogy elköszönjünk és megköszönjük jószágát, barátságát, sok-sok fáradozását. Szomorú szívvel jöttünk, hogy utolsó útjára is elkísérjük egykori választott elnökünket, aki meghatározó vezetője volt évfolyamunknak akkor, amikor erdőmérnök-hallgatók voltunk és az maradt egy életen át. Az 1951-ben valétáló erdőmérnök-hallgatók a soproni Alma Mater falai közül kikérülve egyre bővülő családot képeztek azért, hogy valétalnokunk, Karcsi barátunk évről évre találkozóra hívta az élvfolyamot. A találkozók létszáma egyre gyarapodott, de elérkezett az idő,

amikor egyre kevesebb lett az évfolyamtársak száma. Lassan mindannyian túléltük a 80 éves kort és sokan az örök hazába költöztek közülünk. Ennek ellenére a résztvevők száma a gyerekek, az unokák és a dédunokák belépésével tovább bővült. Ezt a magas színvonalú emberi és szakmai kapcsolatrendszer Karcsi és Felesége építette ki úgy, hogy a végtszűzességet jelentő temetésen olyan lelki, szellemi alkotásnak tekinthetjük, amire ráillik Cicero egykori megállapítása: „Exegi monumentum aere perennium”- szabad fordításban: ércnél maradandóbb emléket állítottam. Ezt az emléket és emlékezést őrzik azok, akik még életben vannak. Erre az emlékezésre hivatkozva várják Karcsi halhatatlan lelkét a túlvilágra költözött évfolyamtársaink is és minden biztonnal baráti szeretettel kísérik őt a Mindenható Isten elé. Itt válnak Karcsi jótettei, az élete megpróbáltatásait jelentő földi kereszthordozása, örök értékűvé.

Amikor Wisnovszky Károly erdőmérnökötől, évfolyamtársunktól és jó barátunktól búcsúzunk, nehéz eldönteni, hogy emberi nagyságának, érdemeinek sokasága közül melyeket emeljük ki. Úgy vélem a legméltozabb az, ha életútjának néhány állomását, mozzanatát idézzük fel és ezeken keresztül tisztelgünk igaz emberi, keresztény mivolta, szakmai tisztessége és mérnöki alkotásainak hazai és nemzetközi elismertsége előtt.

A mi generációnk emberi, szakmai pályafutásának lényeges része 1947–1990 közé, a kegyetlen diktatúra időszakára esik, amikor a sok forrásból táplálkozó félelem, emberi gyengeség számos ember gerincét törte ketté. Wisnovszky Károly egyetemi éveink alatt, a törvénytelen ségek tobzódása idején mutatta meg évfolyamunknak, hogy igaz ember tudott lenni az embertelenségek közepette. Bárán ítélte el a rosszat és példájával hirdette a jót akkor is, amikor ez mérhetetlen veszélyek forrása volt. Emberi magatartása, bátor kiállása révén vált a 20. századi erdőmérnök-hallgatók egyik legnagyobb, köztisztelőben álló vezéregyéniségévé. Súlyos árat fizetett érte számos más évfolyamtársunkkal egyetemben. Közvetlenül az oklevél megszerzése előtt, 1951-ben, amikor már az egyik soproni kirakatban elhelyezték a végzős évfolyam tablóját – amelyen Karcsi, mint valétalnok szerepelt – következett be a megtorlás. Őt is eltávolították az egyetemről számos társával együtt. Ma már lehetetlen hitetlen felidézni a döbbenetet és a félelmet, amelyet az Erdőmérnöki Karról kizárt évfolyamtársaink átéltek. Lelkierős és a jövőben való bizakodás, a többiek együttérzése és kemény emberi mivoltuk segítette őket ezekben a vészterhes napokban, amikor úgy tűnt, hogy a gonosz szelleme győzött a jó felett.

Az egyetem kényszerű elhagyása után a kilátástalanságot növelte, hogy Karcsiék hiába jelentkeztek és vállaltak volna munkát tervező irodáknál, újtépéseknél. Amikor kiderült, hogy politikai okokból az egyetemről eltávolították őket, bezárult előttük a reménység kapuja. Kedvező megoldást jelentett Karcsi számára az, amikor 1965-ben a MASZOBAL alkalmazta. Bányamérő, tervező, majd a külföldi kapcsolatok ügyintézője volt. Színvonalas tárgyalókészségét figyelembe véve, lehetővé tették számára, hogy számos országban folytasson tárgyalásokat. Az új iránti fogékonyság

révén minden korábnál értékesebb eredményeket ért el, jól szolgálta a hazát és segített mindenkin, aki hozzá fordult. Az 1970-es évek elején már középvezető volt. Innen ment nyugdíjba.

Ez a rövid ismertetés is elegendő bizonyítéka annak, hogy Károly, aki közben okleveles erdőmérnök lett, ezzel a diplomával képes volt a bányászat területén is megszerzett szaktudásával a legjobbak közé emelkedni. Jellemző volt rá, hogy soha nem helyezte magát előtérbe, szerényen tett néha említést hazai és nemzetközi elismertségéről.

Annak ellenére, hogy az erdészettől viszonylag távoli szakterületen érte el eredményeit, hű maradt az erdőhöz. Emberi nagyságát igazolta az a kiemelést és megbecsü-

lést érdemlő tény, hogy példát mutatott a családi életéről, a családtagok megbecsüléséről, szeretetéről.

Sokszor tekintettem rá tisztelő nagybecsűléssel és kérdeztem magamban: Honnan ez a sokoldalú jóság, tisztesség, erkölcsileg szilárd emberi magatartás? Úgy hiszem, hogy mindezek forrása az a szeretet volt, amely élete valamennyi területén jellemezte magatartását. Tudta és a szeretet himnuszával harmóniában vallotta: ha szeretetem nincs, olyan vagyok, mint a zengő érc és a pengő cimbalom. Istenhite tette igazán erősé a megpróbáltatások során.

A földi élethez tartozó végső búcsú záró perceiben a megrendülés, a bánat joggal hatalmába kerítheti az embert. Ott van azon-

ban rögtön az ellensúly, amelynek örülnünk kell: Egy igazi, talpig becsületes, hazáját, népét szolgáló, példamutató életet élő barátunktól, társunktól búcsúzunk. Ennek a búcsúzásnak van egy ritkán emlegetett jellemzője. Ez pedig a hálaadás. A Te Deum jelenti a záró akkordját az évfolyamtársak tisztelésének. Mindannyian hálát adunk a Mindenhátó Istennek, hogy egy nagyszerű évfolyamtárral, igaz emberrel ajándékozott meg bennünk.

Kedves Karcsi! Ezekkel a gondolatokkal búcsúzunk Tőled. Emlékedet őrizzük, az évfolyamunkért és sokan másokért kifejtett fáradozásaidat köszönjük. Áldjon meg érte Istenünk! Részesítsen az örök boldogságban!

Dr. Solymos Rezső

Szecső (Sommer) János életútja

Mindazoknak a Szegeden végzett erdőszaktudósoknak, akiket tanított, és akik még emlékeznek következetes szigorára, becsületre és hazafiságra nevelő egyéniségére.

1898. október 6-án született a felvidéki Selmechbányán Sommer János Adolf néven (1942-ben magyarosított Szecsőre).

Ősei francia hugenották voltak, akik később németekkel keveredtek. Mária Terézia idejében kerültek Pozsonyba, majd Selmechbányára.

Édesapja német származása ellenére magyar érzelmű volt, kizárólag magyarul beszélt, és 48-asnak vallotta magát, így unokája korán azonosulhatott a magyar eszmékkel, a hazafisággal, melyet élete végéig megtartott, és bennünket is arra nevelt.

A középiskolát Selmechbányán végezte végig kitűnő eredménnyel, majd az ottani Erdész-Bányász-Kohász Akadémiára iratkozott be.

A csehek bejövetelekor az akadémiát Sopronba helyezték át, tanulmányait ott fejezte be (akár édesapám), melyet szintén dicséretes eredménnyel fejezett be. Így nem okozott nehézséget munkába állása: a Palavichini birtokon, Szilvásváradon kapott állást.

Pozíciója stabil lévén, 1923 karácsonyán családot alapított, feleségül vette a nagyvisnyói tanítónőt (emlékszünk, sokat mesélt Nagyvisnyóról). Házasságukból két gyermek született, 1924-ben Gusztáv, 1928-ban Judit nevűek.

Kollégája rábeszélésére - a család biztosabb megélhetőségének érdekében - át-

ment a Budapesti MÁV Igazgatóságához, ahol talpaátvevő mérnökként tevékenykedett. Ezt az időszakot nekünk is sokat emlegette, főleg annak tanulságos eseteit.

Kiváló munkája elismeréseképpen hamarosan főmérnökké, majd műszaki tanácsossá nevezik ki.

Közben utászfőhadnagyként behívták katonai szolgálatra, ahol szintén maradandót alkotott; katonáival megépítették azt a támfalat, mely megakadályozta Gödöllő közelében a vasútvonalra való sorozatos földomlást.

A háború Németországba sodorta a MÁV-istákkal, majd teljes vagyonek Kobzásra ítélte az „Új” rendszer, de - ami a legfontosabb volt - a családnak sikerült együtt maradnia.

Bélistára került, munkanélküli lett, de jó híre álláshoz segítette. Először a még nem államosított fás cégek alkalmazták, az államosítást követően újra munkanélküli lett.

A családnak „kenyér” kellett, így kiment az erdőre hosztolni, ahol a tőle megszokott lelkiismeretességgel végezte munkáját. Ennek eredményeképpen egy egri erdőmérnök kezdeményezésére beadtak rehabilitációs kérelmet, mely eredményre vezetett. Így került 1951-ben az Erdőrendezőszékhöz Debrecenbe, ahol apámmal kollégák és barátok lettek. Kiemelkedő munkájára itt is felfigyeltek, és magasabb beosztást kínáltak fel neki.

Az ára: lépjen be a pártba. Mivel erre nem volt hajlandó, mennie kellett, így került az akkor Debrecenben működő Erdészeti Technikumba szaktanárnak.

Időközben az iskola Szegedre költözött, és Ő vele ment, ahol - mint tudjuk - szolgálati lakást is kapott.

Egy idő után igazgatóhelyettes lett, majd 1957-ben igazgatónak akarták kinevezni. Az ár a szokásos: lépjen be a pártba. Amikor ezt megtagadta, el volt rá készülő, hogy elbocsátják, de csak az osztályfőnökséget vették el tőle. Később a rossz tanulmányi eredményeket produkáló negyedik osztály megmentése érdekében maga az igazgató kérte fel, hogy vegye kéz alá őket. Ezt elvállalta és ennek eredményeképpen év végére négy jeles tanuló lett, és nem bukott meg senki.

Ekkor felhívták a minisztériumba, és kitüntették, továbbá közölték vele, hogy senki nem küldheti nyugdíjba, addig tanít, ameddig akar.

1962-ig ismerjük tevékenységét, azt hiszem, nem volt véletlen, hogy mi is őt választottuk „atyánknak”.

Két infarktus után a tanítást 70 éves korában abbahagyta, kevés nevelőtanári tevékenységet még elvállalt.

Később Alsógödre költöztek a lányáékhoz, majd amikor a lánya beteg lett, az orvos fiához kerültek Miskolcra.

Egészsége és látása megromlott, többszöri műtéttel sem sikerült helyreállítani. A húszéves találkozóknra való meghívásunk már nem érte életben.

Ott halt meg a fiánál 1982. május 30-án, ott is temették el.

Szeretett és tisztelt volt osztályfőnökünk nemcsak a szakmára, de az emberi tartásra, a tisztességre és a hazafiságra is tanított bennünket személyes példamutatásával.

Élete és munkássága mindannyiunk számára példamutató lehet.

Tartsuk meg jó emlékezettel, adjon neki a jó Isten békés, örök nyugalmat!

Temetési hely: Miskolc, Szentpéteri kapui temető IX. parcella 8. sor középtájon

Szil György

Az innoLignum Sopron Erdészeti és Faipari Szakvásár szeptember 3-5. között második alkalommal kerül megrendezésre a soproni MKB-arénában. 183 kiállító és több mint 7 ezer látogató vett részt az elmúlt évben a Vásáron és a hozzá kapcsolódó rendezvénysorozat konferenciáin, szakmai programjain, valamint tréningjein.

A sikeres szakkiallítás idén ismét ingyenes lesz a látogatók számára. Az előző évben a közönség nemcsak a soproni régióból érkezett, hanem Sárbogárdtól Szegedig mindenhol. Az innoLignum iránt épp úgy érdeklődtek nyíregyházai, szombathelyi és veszprémi szakközépiskolás diákcsoportok, mint ahogy a soproni egyetem hallgatói vagy az erdészeti és faipari szakmákban dolgozók.

A tavalyi Szakvásár nemcsak a látogatók, hanem a kiállítók körében is sikeres volt, 82 százaléuk már akkor jelezte, hogy 2009-ben újra eljönne termékeivel. Több kiállító kapott vásárdíjat, innovációs különdíjat vagy közönségdíjat. **Közönségdíjat kapott az MNV Zrt. 19 erdőgazdasági társasága kiállítási standja, valamint a Mecseki Erdészeti Zrt. természetes almalé-itala. Idén is várjuk őket!**

A szervezők célja, hogy a vásár egyet jelentsen az innovatív, kreatív, magas műszaki nívót bemutató technológiák, termékek, a magas és megbízható minőség és a szakértelem együttes megjelenésével. Emellett segítő kezet nyújtanak a tehetséges hazai faipari, erdészeti vállalkozások újításainak demonstrálásához is. A kiállítás a kis- és középvállalkozások számára is elérhető „musta” és programlehetőségek centruma kíván lenni és maradni. A szervezők a kiállítókkal összefogva részt kívánnak vállalni a faipar és az erdészet innovációs kultúrájának formálásában.

Az innoLignum célja továbbra is az erdészeti és faipari vállalkozások, szervezetek tudományos, innovációs eredményeinek bemutatása szakvásár és konferenciák keretében. Ugyanakkor a vásár lehetőséget teremt üzleti kapcsolatok kiépítésére, a szakma megismerésére, új termék bemutatására, értékesítésre, kiemelt figyelemmel az oktatásra és baráti összejövetelek szervezésére, a selmeci szellem ápolására.

Az idei év kiemelt témája a fa, mint megújuló energia és nyersanyag, amelynek hasznosításáról tartanak konferenciát szeptember 4-én „Fa, mint megújuló energiaforrás” címmel. Az elhangzó előadások célja a kis fűtőművek elterjesztésének lehetőségét feltárni, a pelletgyártást bemutatni és a kevésbé értékes faanyagok bevonását elősegíteni az energiahordozók között.

Emellett számos más területen is rendeznek előadásokat, konferenciákat, pl. faépítéssel, faipari marketing, energetika, munkavédelem, szabadalmi tanácsadás, kommunikációs tréning. **A nyitó konferencia szeptember 3-án az erdészeti vidékfejlesztés lehetőségeit elemzi országgyűlési képviselők és a szakterületen jártas szakemberek előadásaiban, melyet az Országos Erdészeti Egyesület szervez.**

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI SZAKVÁSÁR ÉS RENDEZVÉNYSOROZAT

**2009. szeptember 3-5.
Sopron MKB Aréna**

Zöld utat adunk az ápolott kerthez

5 A kulccsal indítható VIKING benzines fűnyírók között biztosan megtalálja az igényeinek leginkább megfelelőt. Az 5-ös sorozat modelljei könnyen indíthatók az önindítóval vagy a ReadyStart rendszerrel. Sebességük a kezelőszerven található karral fokozat nélkül állítható. A vágási magasság beállítása vagy a fűgyűjtő kosár ürítése rendkívül egyszerű.

ANDREAS STIHL KFT., 2051 Biatorbágy-Budapark, Paul Hartmann u. 4.
Telefon: (06-23) 418-054 · Fax: (06-23) 418-106
www.stihl.hu · E-mail: info@stihl.hu

VIKING[®]